

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (27.07.23 12:20:26)

Poštovne kolegice, poštovane kolege, poštovani i uvaženi gosti, dragi građani Crne Gore, želim vam dobar dan.

Ja sam Milan Lekić, poslanik kome je u ovom sazivu, saglasno Poslovniku Skupštine Crne Gore, pripala čast i zadovoljstvo da otvori i predsjedava jednim dijelom **Prve - konstitutivne sjednice Skupštine Crne Gore 28. saziva**.

Podsjećam da je članom 6 Poslovnika Skupštine Crne Gore propisano da Prvom sjednicom Skupštine do izbora predsjednika Skupštine predsjedava najstariji poslanik, predsjedavajući, kome u radu pomažu najmlađi poslanik i generalni sekretar Skupštine. U radu će mi pomagati poslanik Mirko Đukić i generalni sekretar Aleksandar Klarić.

Dozvolite da, u vaše i svoje ime, pozdravim naše goste.

Pozdravljam Jakova Milatovića predsjednika Crne Gore, Budimira Šćepanovića predsjednika Ustavnog suda, Vesnu Vučković vršiteljku dužnosti predsjednika Vrhovnog suda, Vladimira Novovića glavnog specijalnog tužioca, Nikolu N. Kovačevića predsjedavajućeg Senatom Državne revizorske institucije, Sinišu Bjekovića zaštitnika ljudskih prava i sloboda i Nikolu Mugošu predsjednika Državne izborne komisije.

Poštovane kolege, dozvolite mi da u vezi sa Prvom sjednicom dam potrebne napomene.

Saglasno članu 88 Ustava Crne Gore i članovima 5 i 7 Poslovnika Skupštine Crne Gore Skupštinu je na Prvu sjednicu sazvala Danijela Đurović, predsjednica Skupštine prethodnog saziva, i predložila dnevni red koji imate u sazivu. Prva tačka dnevnog reda je Izvještaj Državne izborne komisije o rezultatima za izbor poslanika u Skupštini Crne Gore. Podsjećam da je članom 7 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore propisano da na Prvoj sjednici Skupštine predsjedavajući konstatuje da je Državna izborna komisija podnijela Izvještaj o sprovedenim izborima i objavljuje da je podnošenjem Izvještaja Državne izborne komisije započeo mandat novoizabranim poslanicima.

Dajem riječ predsjedniku Državne izborne komisije koji će se obratiti i podnijeti Izvještaj Skupštini.

Imate riječ gospodine Nikola Mugoša.

NIKOLA MUGOŠA (27.07.23 12:26:21)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo, predstavlja mi izuzetnu čast da danas u Skupštini Crne Gore podnesem, u ime Državne izborne komisije, Izvještaj o rezultatima izbora za poslanike u Skupštini Crne Gore koji su održani 11. juna 2023. godine.

Izborni dan protekao je na miran i demokratski način što je konstatovano od strane kako domaćih tako i stranih posmatračkih misija. Predstavlja posebno zadovoljstvo što se sam izborni dan nije razlikovao u odnosu na izbore u zemljama sa mnogo dužom demokratskom tradicijom, te što nijesu zabilježene nepravilnosti ili incidenti koji bi na bilo koji način mogli dovesti u pitanje legalitet i legitimitet izbornog procesa.

Državna izborna komisija, kao centralna institucija izbornog procesa koja sprovodi parlamentarne izbore, preduzela je sve neophodne normativne i logističko-tehničke radnje u cilju organizacije izbora koji je, u konačnom, omogućio ostvarivanje slobodno izražene volje birača, kako je to garantovano i Ustavom Crne Gore.

Slobodni izbori predstavljaju jednu od ključnih determinanti savremenih političkih sistema te su jedna od najprihvaćenijih modernih političkih institucija kojima se neposredno utiče na distribuciju društvene moći. Nije potrebno posebno naglašavati koliki je značaj izbora za jednu zajednicu imajući u vidu da se radi o najmasovnijem događaju koji mobilize i okuplja cijelo društvo, te se po svojoj pravnoj i proceduralnoj kompleksnosti, operativnoj magnitudi i masovnosti ne može porediti ni sa jednim drugim događajem sprovedenim od strane države.

Takođe, izbori su administrativni i logistički, ali i finansijski najzahtjevniji poduhvat pa podrazumijevaju inkluzivnost, transparentnost, bezbjednost i integritet u svim svojim fazama. Sposobnost države da sprovede fer izbore cijeni se i kroz njenu sposobnost da garantuje poštovanje ljudskih prava, prije svega slobode kretanja, okupljanja, udruživanja, ali i govora. Upravo je volja građana izražena kroz slobodne, poštene izbore, osnova iz koje se crpi autoritet i legitimitet svake vlasti. Pohvalno je što je većina aktera u izbornom procesu kao i samih birača pokazala demokratsku zrelost i svojim ponašanjem u toku izbornog procesa upravo afirmisala gore navedene vrijednosti.

Ipak, bez obzira na unaprijeđeni demokratski ambijent naše izborne zakonodavstvo ostaje nereformisano već skoro deset godina. Izražavam iskreno očekivanje da će upravo ovaj saziv Skupštine

Crne Gore uspjeti da realizuje izbornu reformu te time demonstrira jasnu privrženost potrebi unapređenja zakonskih rješenja, ali i afirmaciji opšteprihvaćenih međunarodnih izbornih standarda. Na ovo upućuje, pored ostalog, i nemogućnost da se konačni rezultati izbora utvrde i objave u zakonom definisanom roku imajući u vidu koliziju zakonskih odredbi koji se odnose na rokove utvrđivanja rezultata izbora i zakonskog prava podnosioca izbornih lista koji se odnose na zaštitu biračkog prava.

U proteklom periodu u fokusu rada Državne izborne komisije bilo je unapređenja, prije svega, transparentnosti rada. Ovo je bila i dugogodišnja prioritarna preporuka međunarodnih i domaćih organizacija kao i načina za približavanje izbornog procesa građanima i povećanje njihovog povjerenja u ishod izbora.

Kao predsjednik Državne izborne komisije dobio sam podršku za predlog o otvaranju sjednica Državne izborne komisije od njenih članica i članova, te po prvi put u istoriji nakon više od tri decenije od uvođenja crnogorskog višestranačja javnost je imala pratiti priliku da prati rad DIK-a, a neke od naših sjednica su i javno prenošene. Na taj način je javnost je imala priliku da se upozna na koji način funkcioniše centralna institucija izbornog procesa, kako radi i odlučuje svaki član Državne izborne komisije pojedinačno, ali i DIK kao kolektivno tijelo.

Pored toga pažnja je posvećena unapređenju prava osoba sa invaliditetom, pravu posmatrača, unapređenju uređenja biračkih mjesta, ali i nizu izmjena podzakonskih akata uz asistenciju eksperata ODIHR-a. Želim da iskoristim ovu priliku i da se javno zahvalim misiji OEBS-a u Crnoj Gori koja u kontinuitetu pruža pomoć i podršku Državnoj izbornoj komisiji, što je u konačnom i doprinijelo dodatnom unapređenju rada Državne izborne komisije.

Nekoliko tehničkih informacija koje želim sa vama podijeliti, a na fonu su prethodno izložene argumentacije koja se tiče zahtjevnosti organizacije izbornog procesa. Izbori od 11. juna sprovedeni su od strane Državne izborne komisije i 25 opštinskih izbornih komisija kao i 1154 biračka odbora. To znači da je u sprovođenju izbora učestvovalo više od 5.900 stalnih članova izborne administracije. DIK je održala 36 sjednica od čega su razmatrana 32 prigovora, tri prigovora su usvojena, 24 su odbijena kao neosnovana, tri odbačena, dok je jedan postupak obustavljen zbog odustanka podnosioca prigovora. Na rješenja Državnoj izbornoj komisiji izjavljeno je 16 žalbi Ustavnom sudu. Jedna žalba je usvojena, te su izbori ponovljeni na jednom biračkom mjestu na Cetinju, 11 žalbi je odbijeno kao neosnovano i četiri postupka obustavljena zbog odustanka podnosioca žalbi. Akreditovana su 1752 posmatrača od čega 1752 domaća i 238 stranih. Pored ostalih izbore su pratili posmatrači ODIHR-a, Parlamentarne Skupštine Savjeta Evrope, Evropske unije, ambasade SAD-a i Velike Britanije, međunarodne fondacije za izborne sisteme, Nacionalnog demokratskog instituta i mnogi drugi.

Posebno želim da naglasim da je jedna od specifičnosti ovog izbornog procesa što je čak 13 izbornih lista podneseno posljednjeg dana zakonskog roka, te je samo za 48 sati provjereno više od 65.000 potpisa podrške birača od stručne Službe DIK-a i Službe Skupštine Crne Gore, te izražavam zahvalnost na podršci koju je Skupština Crne Gore pružila Državnoj izbornoj komisiji i u ovom izbornom procesu. Želim, takođe, da se zahvalim svim članovima Državne izborne komisije, opštinskih izbornih komisija, biračkih odbora, a posebno članovima stručne Službe DIK-a koji su nadljudskim naporima, posvećenošću i profesionalnošću doprinijeli kvalitetno sprovedenom izbornom procesu.

U izvještaju koji vam je dostavljen navode se sljedeći podaci. Izbori za poslanika u Skupštinu Crne Gore raspisani odlukom o raspisivanju prijevremenih izbora za poslanike u Skupštini Crne Gore održani su 11. juna 2023. godine. Na izborima održanim 11. juna u skladu sa Ustavom Crne Gore biran je 81 poslanik u Skupštinu Crne Gore. Izbori za poslanike, saglasno članu 12 Zakona o izboru odbornika i poslanika, obavljani su u Crnoj Gori kao jedinstvenoj izbornoj jedinici. Na osnovu izbornog materijala utvrđeno je da je u birački spisak Crne Gore upisano ukupno 542.468 birača. Na biračkim mjestima glasala su 295.948 birača, van biračkih mjesta 9.376, ukupno je glasalo 305.324 birača, bilo je primljeno 542.468 glasačkih listića, neupotrijebljenih glasačkih listića bilo je 37.142, upotrijebljenih 305.326, nevažećih glasačkih listića 2.890 i važećih glasačkih listića 302.436.

Pojedine izborne liste dobile su sljedeći broj glasova i to:

- Jasno je! - Bošnjačka stranka - mr Ervin Ibrahimović - 21.423 glasa ili 7,08%;
- Hrvatska građanska inicijativa - Na pravoj strani svijeta - 2.226 glasova ili 0,74%;
- „Pravda za sve“ - dr Vladimir Lepasović - 8.380 glasova ili 2,77%;
- SNP - Demos - Za tebe - 9.472 glasa ili 3,13%;
- „Narodna koalicija - Složno i tačka“ (Dejan Vukšić - Demohrišćanski pokret, Marko Milačić - Prava Crna Gora, Vladislav Dajković - Slobodna Crna Gora, Dragica Perović - Demokratska srpska stranka, dr Novica Stanić - Pokret za Pljevlja) - 3.630 glasova ili 1,2%;
- Albanska alijansa - 4.512 glasova ili 1,49%;
- Preokret za sigurnu Crnu Goru - Srđan Perić - 4.833 glasa ili 1,6%;
- Pokret za promjene - Prvo Crna Gora - Nebojša Medojević - Reforme za spas zemlje - 1.993 glasa ili 0,66%;

- Da, mi možemo za građansku Crnu Goru - 1.464 glasa ili 0,48%;
- Zajedno! Za budućnost koja ti pripada - Danijel Živković (DPS, SD, DUA, LP) - 70.228 glasova ili 23,22%;
- Evropa sad - Milojko Spajić - 77.203 glasa ili 25,53%;
- SDP - Za našu kuću - 9.010 glasova ili 2,98%;
- Aleksa i Dritan - Hrabro se broji! - 37.730 glasova ili 12,48%;
- Za budućnost Crne Gore (Nova srpska demokratija, Demokratska narodna partija Crne Gore, Radnička partija) - 44.565 glasova ili 14,74%, i
- Albanski forum - Nik Gjeloshaj „Besa za evropski razvoj“ - 5.767 glasova ili 1,91%.

Na osnovu članova 94 i 95 Zakona o izboru odbornika i poslanika, pojedine izborne liste dobile su sljedeći broj mandata:

- Jasno je! - Bošnjačka stranka - mr Ervin Ibrahimović - šest mandata;
- HGI - Na pravoj strani svijeta - jedan mandat;
- SNP - Demos - Za tebe - dva mandata;
- Albanska alijansa - jedan mandat;
- Zajedno! Za budućnost koja ti pripada - Danijel Živković (DPS, SD, DUA, LP) - 21 mandat;
- Evropa sad - Milojko Spajić - 24 mandata;
- Aleksa i Dritan - Hrabro se broji! - 11 mandata;
- Za budućnost Crne Gore (Nova srpska demokratija, Demokratska narodna partija Crne Gore, Radnička partija) - 13 mandata, i
- Albanski forum - Nik Gjeloshaj - dva mandata.

Mandati iz tačke 6 dodjeljuju se saglasno članu 96 Zakona o izboru odbornika i poslanika kandidatima sa izbornih lista i to sljedeće (napominjem da su pojedini kandidati pojedinih izbornih lista iskoristili svoje pravo da im ispred imena i prezimena stoji akademska titula ili drugo zvanje, tako da ću to čitati saglasno onom kako je utvrđeno na zbirnoj izornoj listi):

Jasno je! - Bošnjačka stranka - mr Ervin Ibrahimović dodjeljuju se sljedeći mandati: Ervin Ibrahimović, Amer Smailović, Kenana Strujić Harbić, Damir Gutić, Admir Adrović i Mirsad Nurković.

Sa liste HGI - Na pravoj strani svijeta mandat se dodjeljuje Adrijanu Vuksanoviću.

SNP - Demos - Za tebe - Vladimir Joković i Dragoslav Šćekić.

Ispred Albanske alijanse mandat se dodjeljuje Genciju Nimanbeguu.

Ispred liste Zajedno za budućnost koja ti pripada - Danijel Živković (DPS, SD, DUA, LP) mandati se dodjeljuju sljedećim poslanicima: Danijel Živković, Nikola Janović, dr Nermin Abdić, Drita Llolla, mr Boris Mugoša, Dušan Raičević, Oskar Huter, Aleksandra Vuković Kuč, doc. dr Ivan Vuković, dr Jevto Eraković, doc. dr Abaz Dizdarević, Sonja Milatović, Branislav Nenezić, Mehmed Zenka, prof. dr Nikola Milović, Zoja Bojanić Lalović, Andrija Nikolić, Nikola Rakočević, mr Mihailo Anđušić, prof. dr Aleksandra Despotović i Nihad Canović.

Sa izborne liste Evropa sad - Milojko Spajić mandati se dodjeljuju: Milojko Spajić, dr Filip Ivanović, Maida Gorčević, Andrej Milović, prof. dr Anđela Jakšić Stojanović, Boris Pejović, mr Vasilije Čarapić, dr Srđan Pavićević, dr Vladimir Dobričanin, Seid Hadžić, Jelena Nedović, Tihomir Dragaš, Filip Radulović, Mirko Đukić, Naida Mišić, dr Vojislav Šimun, Uglješa Urošević, Dražen Petrić, Radinka Činćur, Jovan Subotić, Miodrag Laković, Miloš Pižurica, Jevrosima Pejović i Darko Dragović.

Ispred izborne liste Aleksa i Dritan - Hrabro se broji! mandati se dodjeljuju sljedećim poslanicima: mr Aleksa Bečić, dr Dritan Abazović, mr Momo Koprivica, Zdenka Popović, Miloš Konatar, Boris Bogdanović, Dragan Krapović, Ana Novaković Đurović, Vladimir Martinović, Stevan Katić i Filip Adžić.

Ispred izborne liste Za budućnost Crne Gore (Nova srpska demokratija, Demokratska narodna partija Crne Gore, Radnička partija) mandati se dodjeljuju: Milan Knežević, Andrija Mandić, Simonida Kordić, Marko Kovačević, Maja Vukićević, Slaven Radunović, Vesko Delić, Milun Zogović, Milutin Đukanović, Milan Lekić, Vladislav Bojović, Jelena Božović i Jovan Jole Vučurović.

Ispred Albanske liste - Nik Gjeloshaj „Besa za evropski razvoj“ mandati se dodjeljuju Niku Gjeloshaju i Nikoli Camaju.

Poštovani kandidati za poslanice i poslanike u Skupštini Crne Gore koji podnošenjem ovog izvještaja postajete poslanice i poslanici u Skupštini Crne Gore, poznati irski političar, teoretičar i filozof Edmund Brk, koji je jedno vrijeme služio i kao poslanik u Donjem domu engleskog Parlamenta, govorio je da parlament nije kongres ambasadora različitih i neprijateljskih interesa već je raspravna skupština jedne zemlje samo sa jednim interesom. Vi danas dobijate slobodni mandat, što znači da niste obavezni slijediti ničije pojedinačne želje, instrukcije ili zahtjeve već zastupati interese birača iz perspektive cjeline interesa političke zajednice. U tom smislu preglasavanje i mehanička snaga većinskog modela treba da ustupe mjesto uvažavanju argumenata i kompromisu.

Izražavam najiskrenije uvjerenje da će ovaj saziv Skupštine Crne Gore u narednom periodu generisati debate koje će voditi sprovođenju kvalitetnih javnih politika te da će ovaj saziv, u konačnom, demonstrirati suštinski emancipatorski karakter ovog zakonodavnog doma.

Zato, na kraju ovog izlaganja, želim vam puno mudrosti u predstavljanju, ali i odbrani, prije svega, opšteg društvenog interesa. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI MILAN LEKIĆ (27.07.23 12:44:25)

Zahvaljujem gospodinu Mugoši.

Saglasno članu 7 stav 1 Poslovnika Skupštine, objavljujem da je podnošenjem Izvještaja Državne izborne komisije započeo mandat poslanicima 28. saziva Skupštine Crne Gore.

Svima vam od srca iskreno čestitam na izboru.

Čestitam, kao što sam već rekao, početak mandata novim kolegama.

Pošto smo završili prvu tačku dnevnog reda, pozivam vas da se izjasnimo o preostalim tačkama iz stava 1, na taj način, utvrđivanjem dnevnog reda ove sjednice. Glasaćemo elektronski, taster + je ZA, taster - je PROTIV i X je UZDRŽAN.

Stavljam na glasanje predlog dnevnog reda.

Glasalo je 79 poslanika, za je glasalo 79, protiv nije bilo, kao ni uzdržanih.

Objavljujem da je za sjednicu utvrđen sljedeći dnevni red:

1. Izbor predsjednika Skupštine Crne Gore;
2. Utvrđivanje broja potpredsjednika i izbor potpredsjednika Skupštine Crne Gore;
3. Izbor predsjednika i člana Administrativnog odbora Skupštine Crne Gore.

Prelazimo na rad po dnevnom redu.

Izbor predsjednika Skupštine Crne Gore.

Kolege poslanici, konstatujem da Službi Skupštine nije dostavljen nijedan predlog kandidata za predsjednika Skupštine, kako trenutno nemamo predloga dajem pauzu, a o daljem nastavku rada bićete blagovremeno obaviješteni.

PREDSJEDAVALJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 10:42:26)

Poštovane kolegice, poštovane kolege,

Nastavljamo Prvu konstitutivnu sjednicu Skupštine Crne Gore 28. saziva.

Dozvolite mi da još jednom u vezi sa Prvom sjednicom dam potrebne napomene. Kao što znate, ja sam poslanik kome je u ovom sazivu saglasno Poslovniku Skupštine Crne Gore pripala čast da predsjedavam u jednom dijelu Prve konstitutivne sjednice Skupštine Crne Gore 28. saziva. Podsjećam da je članom 6 Poslovnika Skupštine Crne Gore propisano da prvoj sjednici Skupštine, do izbora predsjednika Skupštine, predsjedava najstariji poslanik, odnosno predsjedavajući kome u radu pomaže najmlađi poslanik i generalni sekretar Skupštine. U radu će mi pomagati poslanik Mirko Đukić i generalni sekretar Aleksandar Klarić.

Podsjećam da smo 27. jula 2023. godine konstatovali da je podnošenjem Izvještaja Državne izborne komisije započeo mandat poslanicima 28. saziva Skupštine Crne Gore. Takođe, istog dana usvojili smo dnevni red ove sjednice, i to:

1. Izbor predsjednika Skupštine Crne Gore;

2. Utvrđivanje broja potpredsjednika i izbor potpredsjednika Skupštine Crne Gore i

3. Izbor predsjednika i članova Administrativnog odbora Skupštine Crne Gore.

Prije prelaska na rad po dnevnom redu, obavještavam vas da su Tihomir Dragaš, Stevan Katić, Nihad Canović, Marko Kovačević, Milutin Đukanović, Vesko Delić i Genci Nimanbegu podnijeli ostavke na poslaničku funkciju, pa saglasno Poslovniku Skupštine obavještavam da Skupština konstatuje ostavke čime im prestaje mandat poslanika, o čemu ćemo obavijestiti Državnu izbornu komisiju radi sprovođenja postupka popune upražnjenih poslaničkih mjesta.

Takođe, obavještavam vas da je prof. dr Nikola Milović podnio ostavku na funkciju člana Savjeta Centralne banke Crne Gore zbog nespojivosti sa funkcijom poslanika. Saglasno Poslovniku Skupštine objavljujem da Skupština konstatuje ostavku čime mu prestaje funkcija člana Savjeta Centralne banke Crne Gore.

Sada dajem pauzu kako bi se Državna izborna komisija sastala i podnijela Skupštini izvještaj o popuni upražnjenih poslaničkih mjesta.

-Pauza-

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:31:11)

Uvažene kolege, nastavljamo Prvu konstitutivnu sjednicu Skupštine Crne Gore 28. saziva.

Državna izborna komisija dostavila je izvještaje o popuni upražnjenih poslaničkih mjesta i shodno članu 7 stav 2 Poslovnika Skupštine objavljujem da je započeo mandat poslanicima: doktoru Danu Markoviću sa izborne liste "Evropa sad - Milojko Spajić"; magistru Anđeli Vojinović sa izborne liste "Aleksa i Dritan - Hrabro se broji"; Nikoli Zirojeviću sa izborne liste "Zajedno za budućnost koja ti pripada - Danijel Živković DPS, SD, DUA, LP"; doktoru Dejanu Đuroviću, Bojani Pićan i Vasu Obradoviću sa izborne liste "Za budućnost Crne Gore - Nova srpska demokratija, Demokratska narodna partija Crne Gore, Radnička partija"; Fatmiru Đeki sa izborne liste "Albanska alternativa, Alijansa šiptare". Čestitam početak mandata novim kolegama.

Prelazimo na rad po dnevnom redu.

Gospodin Eraković, proceduralno.

JEVTO ERAKOVIĆ (30.10.23 13:32:45)

Predsjedavajući, želim da vam se obratim zbog jedne proceduralne intervencije, odnosno bolje rečeno inicijative. Naime, imajući u vidu da je ovo konstitutivna sjednica 28.saziva Parlamenta i imajući u vidu da većina poslanika koji sačinjavaju ovaj parlament barem deklarativno se zalaže za evropski put Crne Gore i kako su naveli, za proevropsku vladu koju će uskoro formirati, mislim da je pravi trenutak i mi zbog toga upućujemo i inicijativu da ovaj parlament stane rame uz rame sa parlamentima članica zemalja Evropske unije, prije svega Evropskim parlamentom, i na jedan simbolički način pokaže da Crna Gora jeste zaista na tom putu. Naravno, ne želimo nikog da testiramo, nego želimo da provjerimo da li ono što čujemo ovih dana deklarativno od onih koji su bili protiv evropskog puta Crne Gore, a promijenili svoj narativ i svoj stav, da li zaista podržavaju jednu takvu inicijativu. Naime, radi se o inicijativi da se tokom zasijedanja bar našeg parlamenta, dakle ovog 28. saziva, pored naše crnogorske zastave u ovoj sali nalazi zastava Ukrajine koja će tu stajati sve do trenutka prekida agresije Rusije na Ukrajinu.

Dajem ovu našu inicijativu na glasanje i kažem vam, ovo nije nikakvo testiranje, imaćemo prilike tokom zasijedanja da vidimo zvanične političke stavove, ali ovo jeste jedan način gdje će se svi deklarirati i pokazati kakav je odnos prema Evropskoj uniji i evropskom putu Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:34:45)

Poslanik Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (30.10.23 13:34:49)

Gospodine predsjedavajući, predlažem da ove i slične predloge razmatramo kada bude izabran predsjednik Skupštine i da pozovem kolege koji se zaklinju u evropske i transatlantske vrijednosti da razmislimo da onda pored crnogorske zastave ovdje stavimo i zastavu Palestine, da stavimo zastavu Sirije, da stavimo zastavu Izraela, da stavimo zastavu Kolumbije, da stavimo zastavu Ekvadora, da stavimo zastavu kineskih Ujgura i zastavu Vijetnama i da napravimo jedan kolaž zastava kako bi bio zadovoljen vaš evroatlantski ukus. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:35:40)

Poslanik Eraković.

JEVTO ERAKOVIĆ (30.10.23 13:35:45)

Očekivano od vas, gospodine Kneževiću, da iskažete svoj stav prema evropskom putu Crne Gore. Što se nas tiče, ono što je standard u Evropskoj uniji hoćemo da implementiramo da bude standard i u crnogorskom parlamentu. Ako ste našli zastave Kolumbije ili Kine ili bilo koje druge u Evropskom parlamentu onda nam to i pokažite.

Dakle, ukoliko se Crna Gora zalaže za evropski put i put prema Evropskoj uniji, želimo na ovaj simboličan način, dakle simbolički kroz zastavu Ukrajine da to svi definišemo.

Naravno, nije lako objasniti ono što ste potpisali i ono što se nalazi u ekspozeu mandataru gdje se osuđuje agresija Rusije. Ja pozdravljam ukoliko je to zaista vaš stav, ali ukoliko nije, molim vas da se jasno odredite prema ovom stavu i zastavi Ukrajine u ovom parlamentu.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:36:44)

Hvala, gospodine Erakoviću.

Prelazimo na dnevni red.

MILAN KNEŽEVIĆ (30.10.23 13:36:51)

Gospodine Erakoviću,

Imamo mi mnogo naše šoge ovdje u Crnoj Gori da se ne bavimo geopolitičkim obračunima od istoka Evrope, Bliskog istoka i čitavog svijeta. Vi to dobro znate, ali naprosto imate potrebu da rješavate neke imaginarne sporove, iako vas niko ni za šta ne pita.

Što se nas tiče, možete ovdje staviti sliku i Mila Đukanovića i Milana Roćena kao ljudi koji su nam trasirali taj istočni put ka Rusiji, a onda iznad njihovih slika i Putinovu i Šojguovu i Lavrovljevu, jer da nije bilo njih nikad ne biste dobili privatnu državu koju ste stvarali za vrijeme DPS vladavine, a koja se sada nalazi u krhotinama i sada treba da zajednički se okrenemo budućnost Crne Gore i da je stvaramo na demokratski i

evropski način, a da te sitne političke fore ostavite u nekim kuloarima u kojima ste navikli da donosite političke projekcije i pravite odluke kakve imate.

Da vas zamolim da ne opstruirate današnji rad, da pokažete demokratsku kondiciju. Treba da nam dođe i gospođa Fonderlajen u 16 časova, šta će ona da kaže kada bude vidjela da se ovako antievropski ponašate? Ja vas molim, ako nemate demokratske kondicije i evropskog nerva, da sačekate da se izabere predsjednik Skupštine, da o svim ovim temama razmatramo i da razmislite možete li negdje da nađete zastavu Sirije, Palestine i Izraela dok budete van sale. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:38:37)

Do kad će?

JEVTO ERAKOVIĆ (30.10.23 13:38:43)

Ja sam siguran da gospođa Fonderlajen neće imati ništa protiv, nego će biti oduševljena ukoliko vidi zastavu Ukrajine u ovom parlamentu.

Gospodine Kneževiću, ovo je moja država koju volim i poštujem i ovo nije ničija privatna država, nego država svih nas i za razliku od vas uvijek ćemo se boriti za njen suverenitet i za njenu nezavisnost. Prema tome, ja neću da ulazim u ove elaboracije i pokušaj manipulacije ove naše inicijative, nego gospodine predsjedavajući dajte na glasanje da vidimo kako će se ostali poslanici izjasniti i da vidimo da li postoji parlamentarna većina koja će izglasati ovu našu inicijativu.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:39:30)

Gospodine Erakoviću, meni to više liči na dopunu dnevnog reda. Vi ste tražili proceduru, niste objasnili iz kojih pobuda je.

Dajem pauzu od tri do pet minuta kako bi tehnika instalirala kartice novim poslanicima.

Izvinjavam se, da gospodin Bečić završi.

ALEKSA BEČIĆ (30.10.23 13:40:04)



Uvaženi predsjedavajući gospodine Lekiću, uvažene kolegkinice i kolege poslanici i poslanice,

Prije svega da zaželim uspješan rad i da negdje taj rad trasiramo u odnosu na ono što smo utvrdili na početku konstitutivne sjednice čime smo utvrdili dnevni red i potrebno je da efikasno i dinamično pristupimo realizaciji dnevnog reda.

Ja se obraćam vama i građanima Crne Gore.

Skupština Crne Gore je upravo u ovoj sali prije nekih godinu dana usvojila, između ostalih glasovima partije kojoj pripadam, Rezoluciju o osudi ruske agresije u Ukrajini, tako da je ovaj visoki dom u prošlom sazivu Parlamenta zauzeo svoj stav po tom pitanju. Ono što jasno ukazuje na motive nekih rečenica i inicijativa koje su se čule danas ovdje jeste sljedeća činjenica: Agresija Rusije na Ukrajinu je započela početkom 2022. godine. Tri mjeseca nakon početka agresije Rusije na Ukrajinu, 28. aprila, konstituisana je nova skupštinska većina čiji su najznačajniji dio bile uvažene kolege sa moje desne strane. Tada, iako je sve bilo takođe u jeku ruske agresije na Ukrajinu, niste čuli bilo kakvu sličnu inicijativu prema tadašnjoj predsjednici Skupštine, tako da su motivi jasni. Ovaj dom se jednom izjasnio. Mi imamo nekoliko sporazuma koje smo od 2020. godine potpisali. Vidjeli ste, bez obzira na različite konfiguracije i konstalacije političkih snaga, da i ove tri godine i u budućem periodu Crna Gora će snažno biti i na evropskom i na evroatlantskom putu, 100% nastaviti da usklađuje svoju spoljnu politiku sa spoljnom i bezbjednosnom politikom Evropske unije. Tu dilema nema, neće ih ni biti, ali građani Crne Gore očekuju da mi pređemo na ono što je dnevni red i da radimo u potpunosti u skladu sa Poslovníkom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:42:07)

Prešli smo na dnevni red.

Dajem pauzu tri do pet minuta iz onih razloga koje sam rekao.

-Pauza-

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ

Kolege poslanici,

Dozvolite mi da ukratko podsjetim na postupak izbora predsjednika Skupštine. Naime, kandidata za predsjednika Skupštine može da predloži najmanje deset poslanika s tim što poslanik može da učestvuje u predlaganju samo jednog kandidata. Predlog kandidata za predsjednika Skupštine podnosi se predsjedavajućem u pisanoj formi - ime i prezime kandidata, kratka biografija, stranačka pripadnost, obrazloženje i ime i prezime predstavnika predlagača. Primljene predloge kandidata za predsjednika Skupštine predsjedavajući dostavlja poslanicima. Ako je predloženo više kandidata, predsjedavajući utvrđuje listu kandidata po azbučnom redu prezimena kandidata. O predlogu kandidata otvara se pretres. Predsjednik se bira tajnim glasanjem kojim rukovodi predsjedavajući, a u radu mu pomaže najmlađi poslanik i generalni sekretar Skupštine i naravno komisija za glasanje. Za predsjednika Skupštine izabran je kandidat za koga je glasala većina prisutnih poslanika. Obavještavam vas da je podniet jedan predlog kandidata za predsjednika Skupštine, grupa od 18 poslanika predložila je da se za predsjednika Skupštine izabere Andrija Mandić, poslanik Nove srpske demokratije. Za predstavnika predlagača određen je gospodin Milan Knežević.

Otvaram pretres o predlogu kandidata.

Predstavnik predlagača ima pravo na obrazloženje predloga u trajanju od deset minuta. Da li predstavnik predlagača želi riječ?

Proceduralno gospodin Nikolić.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.23 13:50:52)

Hvala.

Predsjedavajući Lekiću, dozvolite samo da konstatujemo da ste se oglušili o inicijativu poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista i poslanika Lekića da se ovdje danas izjasnimo o postavljanju ukrajinske zastave pored državne zastave Crne Gore, što je praksa brojnih evropskih parlamenata, i jasno nam je za što ste se odlučili. Vi imate obavezu da ispoštujete instrukcije koje ste dobili, a instrukcija između ostalog podrazumijeva da se o tom pitanju danas ne izjašnjavamo, iako bi i te kako imalo smisla uprkos tome što su pojedini poslanici upozoravali da je ovdje već jednom aktivirana rezolucija o osudi ruske agresije na Ukrajinu. Međutim, neki poslanici koji danas se svrstavaju u proevropsku većinu nijesu glasali za tu rezoluciju, tako da je ovo bila dobra prilika da provjerimo da li ova vladajuća većina ima istinski proevropski karakter i

time stavljamo tačku na ovu priču. Nama je jasno kakav je karakter ove većine.

Druga stvar, vi ste predsjedavali kolegijumu koji je održan neposredno prije početka ove sjednice i na tom kolegijumu ste takođe poštujući instrukcije koje ste dobili sa ambicijom da se ova rasprava brže-bolje oposli i da se poslanicima dozvoli da govore u okvirima Poslovnika bez minimuma demokratskog duha i prakse koja je poštovana u nekom prethodnom periodu. Ako su poslanici opozicije insistirali da ovdje pokažemo demokratski kapacitet i da poslanici crnogorskog parlamenta dobiju priliku da govore o ovom veoma važnom pitanju za budućnost Crne Gore, a imajući u vidu da biramo predsjednika Parlamenta koji je drugi čovjek u državi, ta tema je zasluživala visoki karakter i visoku pozornost crnogorskih poslanika. Umjesto toga, odabrali ste opciju da svi poslanici, kad se sabere i oduzme vrijeme koje je na raspolaganju, imaju u prosjeku po 2,2 minuta da govore na ovu temu. Mislim da je to nedopustivo, da nije u duhu dobre parlamentarne prakse, ali sam više od toga iznanađen od gospodina Mandića koji je čovjek od političkog iskustva, koji je danas odabrao da pobjegne od rasprave i tu instrukciju dao svojim kolegama iz Demokratskog fronta vrlo svjestan da će danas na ovoj sjednici o sebi čuti vrlo neprijatne stvari. Naravno, to je dio njegovog političkog begraunda i njegove političke karijere, u kojoj mjeri će pobjeći od sebe to će rasprava pokazati, ali ja pozivam gospodina Mandića, znajući ipak za njegovo iskustvo i spremnost da u ovom parlamentu ukrstimo argumente, pozove parlamentarnu većinu da ovdje dozvoli da obavimo političku raspravu dostojnu ovog visokog doma i da saopštavajući jasnu argumentaciju ukažemo na ono što su iz našeg ugla deficitni ove kandidature, a iz vašeg ugla prednosti ove kandidature.

Dakle, predsjedavajući, mi ovdje imamo jednu veoma delikatnu ustavno-pravnu situaciju. Gospodin Andrija Mandić je pored crnogorskog državljanstva vlasnik državljanstva Republike Srbije. Zakon o crnogorskom državljanstvu zabranjuje dvojno državljanstvo, osim ako je to državljanstvo stečeno prije 3. juna 2006. godine. Srpsko Ministarstvo unutrašnjih poslova još uvijek nije odgovorilo na upit crnogorskih kolega i ja pozivam i vas kao nekoga ko u ovom trenutku ima visoku odgovornost za ovu sjednicu, da pozovete gospodina Mandića, a pozivam i gospodina Mandića da ovdje pred građanima Crne Gore pokaže da je njegovo srpsko državljanstvo stečeno legalnim putem i da ga to ne diskvalifikuje da bude predsjednik Parlamenta, jer kao što znate, predsjednik Parlamenta niti poslanik ne može biti lice koje nije ostvarilo državljanstvo na legalan način, po sili zakona prestaje da bude državljanin Crne Gore.

Prema tome, ovo je visoko važno pitanje i vjerujte da preko njega nećemo tek tako preći. Zato pozivam gospodina Mandića da priloži dokaze o svom državljanstvu, da bi oni koji ga danas biraju u ovom parlamentu znali da ne krše zakon. U suprotnom, smatraćemo da i vi i poslanici koji podržavaju gospodina Mandića na izbor za predsjednika Parlamenta snosite odgovornost i da ćete zbog toga odgovarati.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:54:07)

Hvala, gospodine Nikoliću.

Proceduralno je tražio riječ poslanik Radunović. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (30.10.23 13:56:13)

Poštovani predsjedavajući, potpuno je jasno da je na sceni pokušaj opstrukcije rada ovog parlamenta. Danas to su pokazali od prvog trenutka od kada su ušli u ovu salu poslanici iz DPS-a i mi ne sporimo da imaju demokratska prava da se bore za svoje političke ideje na način kakav im je najprikladniji i očigledno da im je trenutno ovakav način najprikladniji, jer nemaju ideja koje bi mogli da suprotstave pravim idejama koje se rađaju u Crnoj Gori.

Ovdje je bilo toliko prekoračenja Poslovnika po pitanju intervencija, ja molim da se sa ovim završi i da nastavite sa radom, jer sve što smo čuli do sada ne pripada ovom momentu, postoje drugi načini da se te stvari i provjeravaju i da se preduzimaju određene radnje. Ja vas molim da sad nastavimo sa radom i da ne dozvoljavate zloupotrebu institucije proceduralne intervencije, do sada je bila svaki put zloupotreba.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:57:18)

Hvala, gospodine Radunoviću.

Gospodine Nikoliću, mislim da smo i konstatovali na kolegijumu da je na neki način ova sjednica svečanog karaktera. Zamolio bih vas, ja mislim da ste vi svjesni da ove teme koje ste pokrenuli nisu za današnji dan, da ćete imati vremena pogotovu kad predsjednik Andrija Mandić bude sjeo na ovu stolicu.

Ja bih vas zamolio da idemo dalje.

Da li predstavnik predlagača želi da obrazloži predlog?

Dajem riječ gospodinu Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.23 13:58:14)

Gospodine Lekiću, rekao sam vam, biće posljednja procedura ispred kluba povodom ove teme. Ali zaista je krajnje kompromitujuće, bagatelno i nedopustivo za jednu instituciju kakav je Parlament Crne Gore da imamo jasno i upadljivo ćutanje od kandidata za predsjednika ove institucije čime nam se implicate između redova poručuje da je ova kandidatura veoma sporna sa stanovišta zakona i glasno ćutanje Andrije Mandića na ovu temu to jasno i potvrđuje.

Vjerujem da će i povodom ovog pitanja u danima koji predstoje biti posla za nadležne državne organe.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 13:58:18)

Gospodine Nikoliću, gospodin Mandić ne ćuti, samo poštuje Poslovnik.

Izvolite, gospodine Zirojeviću.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (30.10.23 13:59:32)

Kolege poslanici, druga je tema u pitanju. Naime, već gotovo mjesec dana svjedočimo jednom stravičnom sukobu na teritoriji Bliskog istoka tokom kojeg je poginulo više od devet hiljada civila, tokom kojeg je poginulo preko tri hiljade djece, tokom kojeg su stradali i brojni novinari i ja bih vas ovim putem zamolio da jednim minutom ćutanja odamo počast svim stradalim civilima u tom stravičnom sukobu koji je zapanjio čitav svijet.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 14:00:01)

Mislim da je predlog na mjestu i pozivam poslanike da minutom ćutanja odamo poštu.

Slava im.

Da li predstavnik predlagača želi da obrazloži predlog?

Izvolite, gospodine Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (30.10.23 14:00:45)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u,

U skladu sa članom 9 Poslovnika Skupštine Crne Gore predlažemo da se za predsjednika Skupštine Crne Gore izabere Andrija Mandić, poslanik koalicije Za budućnost Crne Gore.

Andrija Mandić rođen je 19. januara 1965. godine u Šavniku, osnovnu i srednju školu završio je u Podgorici, diplomirao je na Metalurško-tehnološkom fakultetu u Podgorici. Prije aktivnog političkog angažmana bio je uspješan preduzetnik, kao direktor i suvlasnik Akcionarskog društva za preradu obojenih metala, organizovao je prvu privatnu proizvodnju aluminijskih legura u Crnoj Gori. U saradnji sa Metalurško-tehnološkim fakultetom iz Podgorice radio je na projektovanju, izradi i instaliranju opreme za livenje aluminijuma, kao i na komercijalnom metalurškom inžinjeringu. Jedan je od osnivača Srpske napredne stranke, Narodne stranke, a od 2003. do 2009. godine bio je i predsjednik SNS-a, u Vladi nekadašnje SRJ obavljao je funkciju zamjenika ministra za privredu, bio je na čelu koalicije Srpska lista i njen predsjednički kandidat na izborima 2008. godine. Ujedinjenjem nekadašnje Srpske narodne stranke i Narodne socijalističke stranke Momira Bulatovića 24. januara 2009. godine osnovana je Nova srpska demokratija, Andrija Mandić je od tada na čelu te političke organizacije koja je bila najjača opoziciona stranka. Od 2012. godine osnivač je i član predsjedništva Demokratskog fronta, bio je i nosilac liste Demokratskog fronta "Mi ili on" na parlamentarnim izborima 2016. godine, kao i predsjednički kandidat na izborima 2023. godine. Na parlamentarnim izborima 2020. godine, sa koalicijom Za budućnost Crne Gore pobijedio je režim Mila Đukanovića i sa drugim predsjednicima stranaka ovog saveza i ostatkom dotadašnje opozicije smijenio tridesetogodišnji režim.

Bez obzira na profesionalnu biografiju, svi u Crnoj Gori znamo da je mnogo bitnija ona ljudska biografija i Andrije Mandića i svakog čovjeka koji drži do svog imena i prezimena, a ja ljudskoj biografiji Andrije Mandića svjedočim već dvije decenije. Osnovna crta njegove ljudske biografije je istrajnost, spremnost da uvijek napravi ljudski kompromis za dobrobit zajednice, za dobrobit običnih ljudi. Upravo ta istrajnost i njegova spremnost kad su svi u Crnoj Gori mislili da su pali naši barjaci otpora je pokazala da imamo sinergije i da imamo dovoljno hrabrosti ali i mudrosti

da u ovim godinama i decenijama naše političke borbe trasiramo put ravnopravnosti, ali i da ponudimo ruku pomirenja.

Andrija Mandić je svojim životom, zajedno sa svima nama iz nekadašnjeg Demokratskog fronta a sadašnje koalicije Za budućnost Crne Gore svjedočio svoju borbu. To treba da poštuju. Ne morate da ga volite, i ne tražimo od vas da iskazujete bilo kakve izlive ljubavi i poštovanja prema našoj borbi, ali svakako morate poštovati jedan dvodecenijski period beskompromisne borbe za opstanak naše političke ideje i ideologije. Imao je Andrija Mandić i svi u klubu Demokratskog fronta i koalicije Za budućnost Crne Gore prilika da poklekne, da izda svoja uvjerenja i postane bezlična politička figura i blijeda personifikacija tobože srpskog naroda koja bi brzo potonula u politički zaborav kao što su tonule i tonule galerije navodnih Srba koje je kupovala Demokratska partija socijalista za neke stanove, za neke stipendije i za neke sinekure, ali Andrija Mandić nikada nije bio spreman da trguje ni svojom ideologijom, ni imenom, ni prezimenom svoje porodice.

Poštovane kolege i crnogorska javnosti, politika nije samo sirova pragmatičnost. Politika nije svakodnevna izdaja i prevara. Politika nije da se nađemo na kraju puta izdani, prevareni i pokradeni. Sve ono kroz šta je prošao Andrija Mandić i koalicioni savez čiji je bio jedan od osnivača, a i nosilac naše izborne liste 2016. godine, svi oni montirani politički procesi i hapšenja, tužilaštva, sudovi, sve to govori o njegovoj nepokolebljivosti, ali i istrajnosti kao karakternoj crti koju treba uvažavati.

Andrija Mandić je utemeljen u Crnoj Gori. Ovdje se nalaze njegovi grobovi, ovdje se nalaze i kolijevke njegovih potomaka. Andrija Mandić nema rezervne države i za razliku od mnogih, on ima namjeru da svoj i ljudski i politički kredibilitet ugradi u prosperitet ove države i da vam i on i naša koalicija pošalje ruku pomirenja da shvatite da Crne Gore nema bez Crnogoraca, bez Bošnjaka, bez Muslimana, bez Albanaca, bez Hrvata, ali i da Crne Gore nema bez Srba. To je ono što ste od 2006. godine planirali i projektovali, pokušavajući da Srbe i srpski narod predstavite kao antidržavni element s kojim se treba institucionalno i vaninstitucionalno obračunavati.

Zato meni predstavlja nemjerljivo zadovoljstvo što će Andrija Mandić biti izabran za predsjednika Skupštine kao prvi Srbin poslije 2006. godine koga nije glasala Demokratska partija socijalista i njihovi koalicioni partneri. To nije pobjeda DPS-a, to nije pobjeda Demokratskog fronta. To je pobjeda, gospodo, Crne Gore. Ovo je Crna Gora na koju ne treba da se navikavate, nego Crna Gora u kojoj treba zajedno s nama da živite, da poštuju razlike, da budete tolerantni na promjene političkih procesa i političkih prilika. Vladali ste 30 godina i nemoguće je da ste mislili da ćete

da vladate do sudnjeg dana. Čim prije to shvatite i čim prije započnete katarzične procese u vašim političkim subjektima, lakše će vam biti da se implementirate u nove procese, jer ovakvi kakvi ste ne trebate ni vama samima. Ne želite da prihvatite realnost i ne želite da budete saradnici u građenju Crne Gore jer vam smeta što će Andrija Mandić, utemeljen u Crnoj Gori, da bude predsjednik Skupštine jer se nacionalno izjasnio kao Srbin. Znate, imam razumijevanja za vas. Imam razumijevanja za vašu nervozu, za vaša dobacivanja. Reći ću vam da me ne možete iznervirati.

Ja sam, poštovane kolege, 2018. godine ležao u spuškome zatvoru kada su bili i lokalni i predsjednički izbori na kojima ste ubjedljivo pobijedili. Tada zapitan nad daljim političkim djelovanjem, razmišljao sam da li vrijedi nastaviti političku borbu protiv vas koji ste tada dominantno vladali Crnom Gorom. Onda, jedan moj cimer, robijaš, za koga nisam ni vjerovao da zna te stihove, samo je promrmeljao - nije važno odakle sam sve dok znadem kuda putujem. To je Džoni Štulić.

Tako želim da završim ovo svoje obraćanje, da nije važno odakle je Andrija Mandić ako će stići na cilj na način da bude dobro za sve građane Crne Gore. Uvjeren da će dostojno obavljati funkciju predsjednika Skupštine, očekujem i od vas koji se nalazite s moje desne strane, u opozicionim klupama, da napravite iskorak, prihvatite ovu ruku saradnje, posebno u susret dolaska gospođe Fon der Lajen i glasate za gospodina Andriju Mandića. Biće to mali korak za vas, ali veliki za crnogorsku demokratiju. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 14:11:32)

Hvala, gospodine Kneževiću.

Idemo na uvodna izlaganja.

Ima li neko da se javi za uvodno izlaganje?

Gospodin Živković se javlja. Izvolite.

Pet minuta, a može i više, ali se umanjuje od vremena poslaničkog kluba.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (30.10.23 14:11:49)

Hvala, predsjedavajući Lekiću.

Uvažene kolegice i kolege poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Napokon krećemo s radom, posle dužeg vremenskog zastoja. Zaista sam danas očekivao da ovo bude praznik demokratije, kako se to često



znalo reći u prethodnom vremenskom periodu kada su oslobodioci došli na vlast posle 30. avgusta 2020. godine, jer sve što se desilo posle tog datuma bilo je praznik demokratije. Razumio sam da će i ovo biti praznik demokratije, ali ako se po jutru dan poznaje, makar po onim stavovima koje sam čuo od šefa kluba poslanika Demokratske partije socijalista, očigledno se danas želi pobjeći od rasprave. Nisam to očekivao, makar elementarno ne od ostalih kolega, ali od Andrije Mandića to nisam očekivao. Zapamtio sam dobro vrijeme kada je Andrija Mandić ovdje zagovarao i neke drugačije stavove, i kada je pozivao ratne drugove u boj, i kada je sebe smatrao Hristovim vojnikom. Mislio sam da će makar na ovim demokratskim relacijama, kratkim, kazati svojim predstavnicima - dajte vrijeme koje je neophodno opoziciji i svima nama da raspravimo danas i diskutujemo na ovu važnu temu, a mislim da jeste važna tema izbor predsjednika Parlamenta. Kada vidite kako se ponašaju predstavnici današnje vlasti koji sažimaju vrijeme ne bi li se što prije izabrao predsjednik Skupštine, bez mogućnosti da se saopšte stavovi, jasno je na šta će ova vlast da liči. Elem, to je sada faktičko stanje i o demokratiji, fer-pleju i o demokratskoj kondiciji ne mogu govoriti oni koji onemogućavaju opoziciji da govori ili koji kažu da Demokratska partija socijalista sa 17 poslanika ima pravo na 21 minut danas da govori. Toliko o fer-pleju i o kondiciji. Nije problem što smo u opoziciji, gospodin Knežević je maločas govorio kako treba istrajavati, ne brinite, gospodine Kneževiću, istrajavaćemo mi u opoziciji gdje god bili na bazi vrijednosti koje poštujemo i koje smo utemeljili u Crnoj Gori. Očekivao sam da bude praznik demokratije da danas, vjerovao sam, biramo nekoga ko je sebe ugradio u temelje nezavisne i samostalne Crne Gore, nekoga ko se svojim političkim begraundom mogao podičiti da je utkao sebe u multinacionalni i građanski karakter, građansko društvo ove naše države. Očekivao sam da ćemo danas birati čovjeka koji poštuje Ustav Crne Gore. Očekivao sam da to bude praznik demokratije gdje ćemo birati nekoga ko je stvarno sebe pretpostavio NATO i evropskim vrijednostima, koji je svojim djelovanjem uticao na to da se Crna Gora okrene evroatlantskim vrijednostima, da postane članica NATO-a, da otvori svoju evropsku perspektivu.

Mi suštinski danas nemamo praznik demokratije. Mi danas na čeonu poziciju u Skupštini Crne Gore treba da izaberemo ponosnog četničkog vojvodu koji to otvoreno za sebe kaže i koji je dobio tu povelju. Dakle, one ideologije koja je bila kolaboracionistička i one ideologije koja je bila saradnička sa okupatorom u antifašističkoj Crnoj Gori. Ne može Andrija Mandić sam sebe izabrati na poziciju predsjednika Skupštine.

Gledam ostale kolege, ne mislim uopšte da će to promijeniti vaše stavove, daleko od toga, znam da vam je možda sada smiješno, znam, razumijem, znali smo i mi da donesemo nekad pogrešne odluke, prihvatamo na sebe objektivnu odgovornost, ali koliko god se danas smijali budite sigurni da se to vrlo lako može vratiti kao begrund jer danas se mijenja karakter Crne Gore i njena spoljopolitička orijentacija. Glavnu odgovornost za takvo nešto snose oni koji će dati podršku onome koji se danas, na čelu politike koja je vodila Crnu Goru u pogrešnom smjeru, treba da nađe u poziciji predsjednika Skupštine Crne Gore.

Dakle, sva ta oslobodilačka politika koju, između ostalog, personifikuje Andrija Mandić nikada nije priznala Crnu Goru za nezavisnu i samostalnu državu, ali nikada. Uostalom, svjedočili ste brojnim izjavama da se ne priznaju rezultati referendumu 21. maja 2006. godine, ali evo da se ne vraćam tako daleko u prošlost samo da podsjetim na neke od izjava visokih funkcionera bivšeg Demokratskog fronta ili koalicije Za budućnost konkretno iz Pljevalja, predsjednika Opštine Pljevlja Darija Vraneša koji je na pitanje jednog odbornika iz lokalnog parlamenta o proslavi 21. maja 2006. godine rekao - da me niste napomenuli na zasijedanju Skupštine opštine Pljevlja, iskren da budem, ne bih se ni sjetio da je Dan nezavisnosti 21. maja. Vidim kolege iz Fronta potpuno uredno, bez ikakvih problema, sa osmijehom, gledam ove ostale kolege koji danas treba da ovakvu ideologiju i ovakvu politiku ustoliče na mjesto predsjednika Parlamenta. Nemojte to zaboraviti, ne zbog toga što nećete glasati, glasaćete, ali da imate ove činjenice i ne vjerujem u vašu savjest nego ovo treba da znaju građani Crne Gore koga birate na čeonu poziciju u Skupštini Crne Gore.

Takođe, da li priznaje 21. maj kao dan obnove crnogorske državnosti, on kaže da je odgovor na to pitanje sadržan u ovom prvom odgovoru koji sam sada pročitao.

MILAN LEKIĆ (30.10.23 14:17:15)

Vrijeme, gospodine Živkoviću. Samo da znate da je pet minuta.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (30.10.23 14:17:23)

Dozvolite, koliko god mogu iskoristiti cijelo vrijeme kluba.

Dakle, valjalo bi da građani ovo sve znaju i da se podsjetimo na te činjenice, iako su one veoma dobro poznate i onima koji će danas glasati

i onima koji nas slušaju. Da Andrija Mandić nikada nije priznao rezultate referenduma 21. maja 2006. godine to je i sam izjavio nakon završene referendumske utakmice, gdje je ta ideologija unionistička za koju se on strastveno borio i nema nikakvih problema u smislu legitimnosti borbe za te ideje, dakle rekao da Srpska narodna stranka ne može prihvatiti kao legitiman rezultat referenduma o nezavisnosti koji ne uvažava primjedbe i obilovao je različitim kršenjima, iako je referendum priznat od strane svih relevantnih međunarodnih institucija ili organizacija.

Osim toga, Andrija Mandić je neko ko proslavlja Podgoričku skupštinu, datum kada je Crna Gora nestala. Naravno, legitimno potpuno, to je urađeno 2018. godine u Budvi gdje Andrija Mandić kaže, ne na tom skupu, ali inače - ja sam naravno srpski političar u Crnoj Gori i mi imamo pozitivan odnos prema Podgoričkoj skupštini i njenom nasleđu. Dakle, Andrija Mandić ne samo što ne priznaje nezavisnu i samostalnu državu Crnu Goru, savremenu, koja je nastala 21. maja 2006. godine, nego on slavi njen nestanak, on slavi njen nestanak u nezavisnoj samostalnoj Crnoj Gori, dakle, on slavi njen nestanak u Budvi. Između ostalog u organizaciji tog događaja bio je i Marko Bato Carević koji je istaknuti funkcioner bivšeg Demokratskog fronta ili danas Koalicije za budućnost, a na tom skupu obratio se i evo čuveni historičar Raković koji nam iz Srbije svako malo šalje određene ekspozee kako treba da izgleda društveno-politička zbilja u Crnoj Gori, koji kaže: "Srpski narod srpske Boke i srpski narod srpske Crne Gore, režim Đukanović - Marković pokušao je da nam zabrani da vam se obratimo na velikim svečanostima povodom srpskog oslobođenja i ujedinjenja. Kao što vidite, režim u tome nije uspio. Budimo strpljivi, mi smo svi kao narod pregurali u bilo kojoj srpskoj zemlji i okupacije koje su trajale predugo i okupacije koje su trajale kratko. I ovaj pokušaj okupacije identiteta u Crnoj Gori srpske Crne Gore neće biti vječan. Moja osnovna poruka je sledeća - ujedinjećemo srpske zemlje i oslobodićemo srpsko more". Na ovu konstataciju nastale su velike ovacije i aplauzi Andrije Mandića i njegovih ostalih partijskih kolega, a bogami i nekih drugih koji pripadaju drugim političkim subjektima koji danas treba da glasaju Andriju Mandića za predsjednika Skupštine.

Osim toga, jedan od istaknutih funkcionera Demokratskog fronta Marko Kovačević takođe ističe da je Podgorička skupština najplemenitiji izraz težnji srpskog naroda iz Crne Gore da napravi jednu državu sa svojim sunarodnicima. Pa kaže u jednom momentu da imamo negdje 7% ljudi koji u svim anketama se uvijek izjašnjavaju pozitivno o tome da li Crna Gora treba da se ujedini sa Srbijom i naglašava da je to korak u prosperitet i napredak kojem komunizam je poturio klipove u točkove sa željom da vječno budemo u blatu i u kaljuzi.

Podsjetio sam samo na neke od izjava predstavnika Demokratskog fronta i onoga šta je ideologija Koalicije za budućnost. Je li ona legitimna, u to ne ulazimo, ali ovo je ideologija koju vi danas treba da postavite na čono mjesto na poziciji predsjednika Skupštine. Ovo su nepobitne činjenice, ne pričam ništa što nisu izjavljivali oni koji danas treba da sjednu na poziciju predsjednika Skupštine i da vi to danas treba da legitimizujete vašim glasovima.

Da Andrija Mandić ne priznaje građansko društvo niti koncept građanske države više puta je to izjavljivao jer je kazao da Crna Gora treba da bude država konstitutivnih naroda. Između ostalog, on kaže u poruci sadašnjem mandataru, a moguće i budućem premijeru - zašto ti sa strane traže, a mandatar bespogovorno prihvata, da se Bošnjaci više pitaju u Crnoj Gori nego Srbi, da Albanci imaju više pravo od većine srpskog naroda, da Hrvati ultimativno traže da se Srbima ne dozvoli bilo kakvo učešće u vlasti. Osim toga, Andrija Mandić je inače strastveni borac protiv NATO-a i evropskih vrijednosti i čovjek koji se borio za to da se povuče priznanje Kosova.

Ispred sebe imam dokument koji je potpisala parlamentarna većina. Dakle, to je odjeljak tri političke normativne i projektne odredbe sporazuma. Sad se ne obraćam vama koji ćete birati Andriju Mandića, nego se obraćam biračima Demokratskog fronta. Dakle, birači Demokratskog fronta, u ovom dokumentu ako niste uspjeli da pročitate, pročitacu vam šta su principi rada koji će osigurati uspješnost 44. Vlade. Dakle, razvijanje prijateljske saradnje sa svim državama priznatim od strane Crne Gore. Potpisom na ovaj dokument Andrija Mandić se obavezao da saraduje sa priznatom Republikom Kosovo. Takođe, Andrija Mandić u svom političkom djelovanju kaže sledeće: "Zbog toga ćemo mi poslije smjene vlasti organizovati referendum o članstvu u vojno-političkom bloku i tako će Crna Gora biti prva zemlja koja će napustiti NATO". Osim toga, kaže: "Kada dođemo na vlast prvo ćemo izaći iz NATO-a pa poništiti priznanje Kosova. NATO je gola sila i protivnik slobode. Da Crnoj Gori nije mjesto u NATO-u, Crnu Goru je taj isti savez bombardovao 1999. godine i većina građana ne vidi Crnu Goru kao članicu NATO pakta. Pored svih napora Mila Đukanovića da NATO predstavi kao dobrotvornu organizaciju, kao kulturni klub, kao neku muzičku trupu na proputovanju, sigurno NATO neće otvoriti nijedno radno mjesto u Crnoj Gori, NATO neće donijeti nikakav novi novac niti će biti nekih novih investicija. Prema tome, građani znaju da je ta priča o NATO-u samo zamagljivanje naše stvarnosti, a da je pravi život negdje na nekoj drugoj strani. Crna Gora ne može da gubi više nijedan dan, a sa NATO-om i pričom o NATO-u to je samo gubljenje vremena". Nakon toga Andrija

Mandić, dok je Strahinja Bulajić ovdje bio v.d. potpredsjednik koji je zaključao Skupštinu u određenom političkom trenutku u životu Crne Gore kaže: "Ako je spreman Zdravko Krivokapić da izda glasače koalicije Za budućnost CG, to nije spreman da uradi Demokratski front i naš predstavnik Strahinja Bulajić." Na Savjetu za nacionalnu bezbjednost Bulajić je snažno stao iza stava većinske Crne Gore i odbio poslati naše vojnike van prostora otadžbine.

Mene sad duboko zanima, gospodine Mandiću, da mi odgovorite na nekoliko pitanja: Da li ste vi sadašnji Andrija Mandić ili onaj nekadašnji, da li vas je neko oteo, jer ako vas je oteo da nam to kažete pošto ste u ovu priču oko Strahinje Bulajića gurali Strahinju Bulajića da bude nekonstruktivan i da blokira rad Savjeta za odbranu i bezbjednost, a da danas vi potpisujete ovakve sporazume? Vi ste u svojoj političkoj karijeri kazali da ćete povući priznanje Kosova. Danas, ova vladajuća većina, ova vlast, ova vlada zavise prevashodno od vaše podrške. Hoćete li kao lider Koalicije za budućnost povući podršku ovoj vladi ukoliko ne povuče priznanje Kosova? Jer sve to što radite, u Zeti spuštate zastave na pola koplja, povlačite priznanje Kosova, to su sve mali politički marifetluci na koje smo navikli od strane bivšeg Demokratskog fronta.

Mene zanimaju odgovori na konkretna pitanja, ne zbog mene nego zbog vaših birača - da li ćete povući priznanje Kosova, da li ćete tražiti od Vlade da istupi iz NATO-a, da li ćete kao član Savjeta za odbranu i bezbjednost glasati da se pošalju vojnici Crne Gore u NATO mirovne misije, da li ćete glasati da se pošalju vojnici u misiju KFOR-a na Kosovu. To su veoma važna pitanja na koja morate odgovoriti pred crnogorskom javnošću, i da li ćete uskratiti podršku ovoj vladi ukoliko budemo imali nastavljene sankcije Ruskoj Federaciji zbog agresije Ruske Federacije na Ukrajinu, jer, meni to ne liči na četničkog vojvodu niti na onog čovjeka koji je, kako kaže, 99. godine sa svojom vojnom baterijom se borio protiv NATO-a. Valjda ako nije hrabrost izblijeđela, ono mi se čini da je potpuno izblijeđela ideologija koju ste zastupali svih prethodnih 20 godina i zbog koje ste dobijali glasove vaših birača i zbog čega se danas nalazite u toj ulozi. Ukoliko je tačno ovo, a jeste, da ste potpisali ovakav sporazum, onda će svaki vaš birač imati potpuno legitimno pravo da vam priđe na ulici ispred Skupštine ili na nekom trgu ili ulici na sjeveru, tamo gdje dobijate najveću podršku, i da vas pita zašto ste, zbog jedne fotelje Skupštine Crne Gore, potpuno izdali svoju ideologiju i programske principe. To je osnovno pitanje za vas.

Ovo, pak, drugima koji će glasati za podršku vama, koji kažu da će ovo biti evroatlantska vlada, da ćete se vi zalagati za izgradnju kredibiliteta i povjerenja sa NATO-om, ne treba posebno podsjećati. Vi

ste zbog borbe protiv tog NATO-a, odnosno protiv toga da Crna Gora postane članica NATO-a, završili na optuženičkoj klupi i dobili prvostepenu presudu od pet godina. Ta presuda je ukinuta i još uvijek se nalazite u tom postupku. I neko sada nama hoće da kaže da neko ko je osuđen u prvom stepenu na pet godina u borbi protiv tog saveza treba da radi na izgradnji kredibiliteta sa NATO-om. Možete se maskirati, možete praviti većine kakve god hoćete, ali ako je cijena formiranja vlasti da Crna Gora promijeni svoju orijentaciju spoljopolitičku i ako je cijena da Crna Gora promijeni potpuno svoje državno odnosno društveno uređenje, da na ovaj način birate predsjednika Skupštine sa njegovim jasnim stavovima, onda se neko debelo zaigrao da Crnu Goru stavi na berzu i da je jeftino proda. Taj neko treba dobro da razmisli kakav teret odgovornosti u istorijskom smislu je preuzeo na sebe.

Zaključujem, ne vjerujem da će ono što sam sada pročitao, a što je utemeljno na činjenicama i argumentaciji, uticati na promjenu bilo koga ovdje od vas. Ono što je sama suština čitave ove priče, a što treba da shvate birači Koalicije za budućnost, ovi ljudi koji su vas predstavljali ovdje 20 godina izdali su suštinski ideologiju i sve principe za koje su se u prethodnom periodu zalagali. Ovi ljudi su zbog jedne fotelje predsjednika Skupštine ili 40% mjesta po dubini prodali i Kosovo i NATO i priču o Rusiji. Vi cijenite da li je ispravno to što ste radili u prethodnom vremenskom periodu i jesu li oni autentični predstavnici vas i kakvi treba da vas predstavljaju u Skupštini Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 14:28:32)

Hvala.

Proceduralno, je li?

Pa ovo je uvodno izlaganje.

Izvolite, gospodine Mandiću.

ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 14:28:45)

Poslije ovoliko udaraca izviše pojasa i ispod pojasa, cijeneći činjenicu da je gospodin Živković lider najveće opozicione stranke, zaslužuje i da čuje nekolike riječi od mene.

Gospodine Živkoviću, vi kao mlad političar pravite, po meni, jednu grešku, a dugo se prave u opoziciji, i ja sam negdje s tog mjesta uporno prozivao vašeg predsjednika partije i citirao mu sve ono od početka 90-tih

od Podgoričke skupštine, šaha, šahovnice, pričao o komunističkoj prošlosti, vjerujte nema nikakve veze sa ovom vašom pričom sada o evroatlantskim integracijama i Evropskom unijom. A onda vi svi zajedno dugo godina trajali zato što ste u jednom trenutku govorili o budućnosti. Mi znamo da ta budućnost nije bila takva kakvu ste je vi predstavljali. Znete da je ova zemlja teško oboljela od organizovanog kriminala i korupcije, znate da su to građani prepoznali i znate da se to urušilo 30. avgusta 2020. godine.

Danas Crnoj Gori trebaju neke neke druge poruke koje sam spreman i lično da nosim, a i vas savjetujem da ne napravite tu grešku da ostanete zarobljenik prošlosti. Nemamo mi u Crnoj Gori nikoga bližega nego što smo jedni drugima, nemamo. Niko sa strane nama nije bliži nego što smo mi jedni drugima i mi treba da pronalazimo formule kako ćemo u ovom teškom vremenu kada je čovječanstvo na ivici najvećeg rata u istoriji čovječanstva. Gledamo situaciju u Ukrajini, gledamo situaciju u Izraelu, vidimo kako se komeša, kolebaju se velike vojne sile. Ove male priče i citiranja, vama to ne pripada. Vi ste lider najveće opozicione stranke, vi morate da govorite o vrijednostima, vi morate da govorite o budućnosti ove zemlje.

Ja ću danas, ako kolege koje su potpisale ovaj sporazum budu glasali za mene, da pošaljem te nove poruke koje su danas potrebne Crnoj Gori. A u predsjedničkoj kampanji sam rekao da žalim zbog mnogih oštrih riječi koje sam izgovorio i nemojte da vam prođe jedno 20 godina u tim opozicionim klupama pa da onda i vi dođete do tog saznanja da žalite zbog onoga što možda ćete danas izgovoriti. Evo, kao najiskusniji poslanik u ovom parlamentu, neko ko je osam puta biran od strane građana Crne Gore, ja vas pozivam da vaš put bude različit i od puta vaših prethodnika, a da ne oponašate onu opoziciju koja se borila braneći vrijednosti u koje je čvrsto vjerovala, braneći ideologiju u koju je čvrsto vjerovala. Ja mislim i savjet vam dajem, a vi postupajte kako god hoćete, da pravite veliku grešku jer ljudi koji nas gledaju danas očekuju da mi nešto novo zajednički pošaljemo kao poruku Crnoj Gori. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 14:32:23)

Hvala, gospodine Mandiću.

Gospodine Živkoviću, izvolite.

Izvinjavam se, napravili smo presedan. Znači na uvodno izlaganje nismo imali pravo, ali gospodine Mandiću, kad smo krenuli. Nećemo, ovo je zadnje.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (30.10.23 14:32:30)

Hvala.

Definitivno sam, gospodine Mandiću, bio u pravu u svom uvodnom izlaganju da je potpuno izblijeđela ona politika koju ste vi u prethodnom periodu predstavljali, u ideološkom smislu. Ja nisam izrekao nijednu uvredu, niti sam rekao ništa što nije tačno, niti što nije navedeno u činjenicama, argumentima u odnosu na sve ono što ste vi izjavljivali. Dozvolite mi da cijenim vaš politički rad na bazi onoga što su vaše riječi i vaša djela, vaše riječi su jasne, ali takođe i vaša djela.

U programu Nove srpske demokratije stoji da se protivite članstvu Crne Gore u Sjeveroatlanski savez. Potpisujete ovdje sporazum u kome kažete da će poštovati sve ono što je Crna Gora do sada postigla u procesu NATO integracija i da ćete izgrađivati povjerenje sa NATO savezom, posebno jer ste član Savjeta za odbranu i bezbjednost. Ovo stoji u programu Nove srpske demokratije, ovo nisam rekao ja. Dakle, ja pozivam birače Demokratskog fronta bivšeg, odnosno Koalicije za budućnost i Nove srpske demokratije da uzmu statut ili program, kako god, i da pročitaju je li ovo tačno ili nije tačno. Kad kažem da ste izdali svoje principe, je li tačna kvalifikacija da ste izdali principe gdje kaže da se protivite članstvu Crne Gore u Sjeveroatlanski savez ili ćete na nekom narednom kongresu promijeniti svoje programske principe? Bilo bi to veoma interesantno videti. Možda bi to bilo osvješćujuće, otrežnjujuće za Crnu Goru. To bi za mene bilo evolutivno, revolucionarno u pogledu vašeg političkog djelovanja. Mislim da se to neće desiti. Ja to baziram isključivo na činjenicama. Ni na jedno pitanje mi niste odgovorili.

Ta priča o pomirenju, kako mi treba sada da sjednemo lijepo za sto, da pričamo itd. Prisjetićemo se i vaših izjava iz prethodnog perioda u kojima kažete jasno da pozivate ratne drugove, a sad pozivate na pomirenje. Nema potrebe mi da se mirimo, jer nismo nikako ni posvađani, ali mi funkcionišemo na dvije programske platforme. Te dvije programske platforme su potpuno, gospodine Mandiću, različite. Vi ste upisali i u vaš program da ne priznajete državu Kosovo. Zna li šta ste potpisali, gospodine Mandiću? Vi ste potpisali da priznajete tu državu. Vi ste se odredili prema tome. Kažite nešto, ustanite. Je li to onaj Andrija Mandić koji je znao kako se ponaša ovdje u parlamentu, je li ovo neki novi Andrija Mandić koji bježi od svoje ideologije? Vi ste zbog svoje ideologije, programskih principa, prevashodno dobijali glasove onih ljudi koji su izlazili na izbore da vam daju podršku. Nema potrebe da se skrivate,



vjerujte mi. Vi treba da izađete ako ste onaj kao nekad čovjek koji je znao ovdje da zabetesedi o Crnoj Gori, da zabetesedi o NATO-u, da poziva građane na vaninstitucionalnu borbu itd. Ako ste taj čovjek, ako se niste promijenili, onda treba da ustanete i da odgovorite na ova pitanja. Hoćete li povući podršku u Vladi Crne Gore ukoliko produži sankcije Rusiji, jer kažete da je Vladimir Putin predsjednik većinske Crne Gore, to je prvo. Drugo, hoćete li povući Crnu Goru iz NATO-a, jer je to upisano u vašim programskim dokumentima i zbog vašeg djelovanja takvog ste zaslužili optužnicu i dobili prvostepenu presudu u trajanju od pet godina. Treća stvar, da li ćete povući priznanje Kosova ili usloviti ovu vladu da povuče priznanje Kosova, jer ako je tačan sporazum koji ste potpisali, a jeste, vi ste stavljanjem potpisa na ovaj sporazum odrekli se svojih principa i priznali Republiku Kosovo. Tu se završava svaka priča i tačka. To treba da znaju vaši birači i to treba da zna ova parlamentarna većina koja vas bira, navodno da će biti evroatlantske integracije, a suštinski, i za gospodina Kneževića, u izbornoj kampanji gospodin Knežević je rekao da ako postane crnogorski premijer, prva odluka će biti o povlačenju priznanja Kosova. Da kažem i to i da podsjetim ovu parlamentarnu većinu, DF će se usprotiviti slanju crnogorskih vojnika u misiju na Kosovu. Srećno vam bilo, radite kako ste zamislili.

## PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ

Hajde da završimo. Još gospodin Mandić ima repliku.

Zamoliću kolege, na uvodna izlaganja nema replike, ali morao sam da dozvolim posle one priče.

## ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 14:37:57)

Ono što je važno, uz svu ovu oštru retoriku koju sam imao i koju smo imali kao opozicija, ja ipak nisam zaplakao nijednu bošnjačku, ni albansku majku, ni crnogorsku. To je bila priča u parlamentu kao što je sada ova vaša. Vi razmislite, jer su vam usta puna evropskih vrijednosti, razmislite malo, osvrnite se unazad i pogledajte koje nasleđe nosite danas kao politička partija. Ja govorim ovo što mislim, to nasleđe i sve ono što je bilo početkom devedesetih, a što danas baštinite kao taj prtljag koji ide za vama, ograničava vas upravo u tome da niko neće sa vama. Razmislite o tome.

Da smo sami osvojili 41 mandat u ovoj skupštini, pa bi mogli da razgovaramo oko primjene našeg programa vodeći računa i o onima koji su tog trenutka manjina u Crnoj Gori. Mi smo napravili jedan pošten sporazum sa političkim strankama koje su dobile neke više, neke manje povjerenja građana Crne Gore, okupili se oko određenog programa. Nisu mogli da dobiju ni oni sve što su željeli, nismo mogli da dobijemo mi, ali smo odlučili da zajednički radimo. Upravo ove poruke koje sam vam poslao, gospodine Živkoviću, da treba da se pronalazi nova formula, znam skupština je, svi žele da se predstave svojim glasačima na onaj način kako misle da će pridobiti više glasova, ali dozvolite ipak meni da ja bolje poznajem srpski narod u Crnoj Gori. Dozvolite da ja mnogo bolje poznajem naše glasače nego što ih vi poznajete i da ja znam šta može da prihvati i da prati taj Srbin u Crnoj Gori koji zna da se do određenih ciljeva može ići i različitim putevima. Da ne bi bilo zabune, mi želimo ravnopravnost i mi smo se godinama branili od vas, od nasilne asimilacije koja je sprovedena u Crnoj Gori. Imali smo nasilnu asimilaciju koja se na kraju završila napadom na crkvu, pružili smo otpor, ali u toj vašoj akciji nijesu vas pratili vaši ljudi i zato ste izgubili izbore, jer su i vaši glasači shvatili da to što radite nije dobro.

Ovo što radimo mi iz koalicije Za budućnost Crne Gore naši glasači prate, oni znaju da je ovo dobro za sve u Crnoj Gori, oni znaju da mi nećemo nikoga da diskriminišemo. Evo ja danas sa vama sa velikim poštovanjem govorim iz razloga što ne želim vas da uvrijedim kao što vi želite da uvrijedite mene, ne želim da vam citiram sve i istaknem šta je bilo u prošlosti, pa da onda izvlačim koliko je to vjerolomstvo u odnosu na nešto što je bilo ranije. Pokušavam na miran, razuman način, ne obraćajući se samo vama, obraćajući se prvenstveno građanima Crne Gore, da kažem da Crna Gora ima budućnost, da Crna Gora ima druge puteve od ovih puteva koje ste negdje i vi instalirali. Podsjetiću vas, vi ste izveli velike vaninstitucionalne lomove '89. godine, prije nego što ste napravili ovu partiju. To ste vi, to je vaše nasleđe. Sada kao veliki evropejci nama držite predavanje. Mislim da je bilo važno da mlađe kolege ovo čuju, ali mnogo mi je važnije da građani Crne Gore ovo čuju.

MILAN KNEŽEVIĆ (30.10.23 14:42:33)

Gospodine Živkoviću,

Slušajući interpretaciju i analizu vaših citata ja sam došao do zaključka da ste vi sve vrijeme glasali Demokratski front i koaliciju Za budućnost Crne Gore. Toliko ste se zabrinuli za našu ideologiju, naš

izborni program, obraćate se našim biračima, a zaboravili ste da se obratite vašim biračima, jer upravo su vas vaši birači kaznili i sada se nalazite na mjestu gdje sam nekad sjedio ja i Slaven Radunović i plašim se samo da ćete se pomjerati sve gore i gore, tamo do poslednjih redova.

Što se tiče našeg ideološkog djelovanja, ja ću vas samo podsjetiti na nekoliko izjava ili citata kao što ste vi posjećali nas i pitati vas ko je ovo izjavio. "Zbog šahovnice sam zamrzio da igram šah". Je li to izjavio Andrija Mandić ili Milo Đukanović? "Na Kosovu ćemo se obračunati sa iredentom i šiptarskim elementima". Je li to izjavio Andrija Mandić ili Milo Đukanović? "Podgorička Skupština je nešto najbolje što se dogodilo u istoriji Crne Gore nakon zasijedanja AVNOJ-a". Je li to izjavio Andrija Mandić ili Milo Đukanović? Da li je Andrija Mandić bio na Dačiju, Sibiru sa Vladimirom Putinom, Šojguom i Lavrovim dogovarajući prodaju Kombinata aluminijuma, dogovarajući milijarde dolara za crnogorski referendum, posipajući se šampanjcem i kavijarom, pjevajući Kaćušku i Kaljinku ili je bio Andrija Mandić? Pa Milan Roćen je pustio brkove da bi ličio na Molotova. Vi sada nama ovdje elaborirate rusku prošlost, a vi ste zarobljeni u ruskoj prošlosti, ruskoj sadašnjosti i u ruskoj budućnosti. Da li je Andrija Mandić slao gorivo srpskoj vojsci u Republici Srpskoj kada se branila Banja Luka ili je slao Miloo Đukanović? Na tome mu se javno zahvalili Momčilo Mandić i Radovan Karadžić, jer Banja Luka nije pala upravo zahvaljujući Milu Đukanoviću. Da li je Andrija Mandić rekao da je Sloobodan Milošević nešto najbolje što nam se dogodilo u XX vijeku ili je to rekao Milo Đukanović?

Gospodine Živkoviću, vi treba da budete predsjednik partije, a ne da citirate kao neki novinar neke hronike, da mi se ne uvrijede, gdje je zapaljen neki kontejner ili guma ili negdje da ne radi semafor, jer ako želite da budete ozbiljan političar morate da se odreknete Đukanovićevog nasleđa. Kad sam ja rekao da takvi niste dovoljni ni samima sebi, mislio sam u političkom smislu, jer bez obzira što ste najjača opoziciona partija, ja to poštujem, vi niste spremni za iskorak da se odreknete Đukanovićevog nasleđa. Dok god ne budete spremni na te iskorake, vi ćete od izbornog ciklusa do izbornog ciklusa da gubite podršku i vjerujte bićete možda čovjek koji će poslednji ugasiti svjetlo u Demokratskoj partiji socijalista. Ovaj čovjek i ja i svi mi vam nudimo ruku za dijalog, ali ne dijalog pod vašim uslovima, ni pod našim, nego da gradimo Crnu Goru koja će biti Crna Gora svih njenih građana, a ne privilegovana, zarobljena u nekim bjelaško - zelenaško - četničko - partizansko - komunističko - informbirovskim podjelama. Na žalost, od vas sam očekivao mnogo više, a kao i uvijek dobili smo baš malo.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 14:46:36)

Hvala.

Gospodine Živkoviću, ovo više neću dozvoliti, još ova replika. Na uvodna izlaganja nemoj neko da pomišlja, nećemo dozvoliti ubuduće.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (30.10.23 14:46:51)

Ja vašu nervozu potpuno razumijem, ja vas potpuno razumijem. Mislim da biste vi trebalo da budete potpuno mirni, jer postajete dio vladajuće većine, ali s obzirom na to da vas suočavam sa nepobitnim činjenicama, ne možete da opovrgnete sve ono što sam rekao maločas. Ja sam očekivao makar od vas kao jednog od lidera Koalicije za budućnost da ustane i da demantuje ono što sam ja rekao maločas u svom prvom izlaganju. Pitao sam samo nekolicke stavari i očekivao odgovor od vas, jer sam razumio da ste u ulozi vrlo vještog opozicionara jasno i precizno saopštavali vaše stavove. Je li tako?

Na skupštini u julu 2022. godine o Rezoluciji o osudi ruske agresije na Ukrajinu: "Žele da naprave dječiju zamku gdje će mentori stranih ambasada da stavljaju štrikove ko je za Evropsku uniju a ko nije. Mi im poručujemo da mogu da udaraju štrikove koliko hoće, mi nećemo glasati za ovu rezoluciju". Šta ja treba da zaključim na osnovu ove izjave? Ili šta bi ja trebalo da zaključim na osnovu vašeg djelovanja van Skupštine i u Skupštini protiv NATO-a, da ćete vi izgrađivati povjerenje sa NATO savezom? U svojim programskim dokumentima ste upisali da ste protiv NATO-a, šta ja treba da zaključujem, na osnovu čega, na osnovu djelovanja ili na osnovu djela i na osnovu riječi? I vi sada ste kreirali neku evroatlansku većinu. Znaju ovi ovdje ljudi koji sjede, koji treba da vas biraju, svi oni to znaju, ali nisu smjeli da odu na nove izbore, jer su znali da će na novim izborima pokret Evropa sad potpuno izgubiti legitimitet ili će se pocijepati ili više mandatar neće biti isti i tako dalje, jer nisu smjeli da idu na nove izbore, jer ste ih vi ucijenili. Pored toga što ste ih ucijenili, vi ste izadali one vaše osnovne programske principe i ideologiju. Sa ovim sporazumom vi ste priznali Republiku Kosovo, i jedne prilike, sjećam se odlično kad ste izjavili - sve i da se Srbija odrekne Kosova, tako ste kazali vi na jednom događaju, mi se nikada nećemo odreći Kosova. Pa sad ste to potpisali, gospodine Kneževiću, pa sad ste potpisali da saradujete sa svim državama koje je Crna Gora priznala. Crna Gora je priznala Republiku Kosovo. Vi ste se odrekli svojih programskih principa.

Između ostalog, u još jednoj od vaših famoznih izjava vaš lider kaže - Cetinje više ne zasluđuje da bude prijestonica. Vi znate ko je to rekao, da Cetinje ne zasluđuje da više bude prijestonica. Takođe, to je rekao u Nikšiću 2021.godine, ili Cetinje je nebitno selo u nekoj zabiti. Hoću samo da kažem, ja ne pozivam ni na kakvo pomirenje, jer ja nemam potrebu da se mirim sa sa vama. Ono što je ključno u čitavoj ovoj priči - što se tiče Demokratske partije socijalista nemojte da imate nikakvu dilemu, da ispitujete našu strast ili motivaciju za odbranu ovih vrijednosti kojima pripadamo. Da li ćemo se smanjivati ili povećavati najmanje je bitno, bitno je ostajete li dosledni ovim principima i vrijednostima za koje se mi danas zalažemo.

Danas Andrija Mandić treba da postane predsjednik Skupštine, koju ne priznaje, ne priznaje Crnu Goru kao državu, ne priznaje njenu evroatlantsku orijentaciju, ne priznaje građanski karakter društva, ne priznaje evroatlantske integracije, to treba da bude predsjednik Skupštine Crne Gore. Znači, suština čitave priče je da ste vi sebe podmetnuli u čitavoj ovoj političkoj igri i predstavili sebe kao navodno evroatlantske partnere, a izdali svoju ideologiju. To je sva suština priče.

Gospodine Kneževiću, ja znam da vama nije lako, intimno, potpuno vas razumijem, vi ste bili nosilac liste koalicije Za budućnost Crne Gore, umjesto vas Andrija Mandić se danas nalazi kao kandidat za predsjednika Skupštine.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 14:51:17)

Procedura, gospodin Laković.

MIODRAG LAKOVIĆ (30.10.23 14:51:27)

Gospodine predsjedavajući, insistirali bismo da se striktno držimo vremena, jer ovakva diskusija nas neće dovesti do rezultata.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 14:51:40)

Hvala.

Za uvodno izlaganje javio se Boris Bogdanović, poslanik.  
Izvolite, gospodine Bogdanoviću.

BORIS BOGDANOVIĆ (30.10.23 14:51:52)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege, poštovana Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

Svjesni smo poruke koju ste nam poslali na prethodnim predsjedničkim i ovim parlamentarnim izborima, da Crna Gora više nikada ne smije pripadati elitama, da vlast jednog čovjeka više nikada ne smije upravljati našim životima i da podjele više nikada ne smiju biti naš život. Vi ste nam rekli na ovim izborima da ne želite više Crnu Goru u okovima kriminala, u okovima korupcije i u okovima podjela, a mi smo samo slušali. Dakle, danas ističemo da smo iz tog razloga spremniji nego ikada za saradnju među sobom, da budemo jednakopravni u našim razlikama i da na poštenju i poštovanju gradimo život kakav zaslužujemo i mi i djeca Crne Gore. Danas smo ujedinjeni oko istog cilja, spremni za novi početak i svjesni da u Crnoj Gori vrijedimo samo onoliko koliko vrijedimo svi zajedno. Danas je, naravno, pravi trenutak da se prisjetimo tog našeg zajedničkog historijskog događaja koji se desio prije više od tri godine kada je naša država doživjela veličanstveni pohod iz jedne balkanske autokratije u evropsku demokratiju, na ovim izborima potvrdila institucionalizam i da se vječno pomjerila sa nulte tačke, što zapravo znači da smo tek na ovim izborima završili i zaokružili 30. avgust, dan koji je trajao duže od tri godine, ali dan koji nam je omogućio i obezbijedio da Crna Gora više nikada ne izgleda onako kako je izgledala u prethodnih nekoliko decenija.

Zato, poštovani građani Crne Gore, hvala vam za tu istoriju i naravno, hvala vam za mogućnost da u njoj dobijemo ovako časnu, zapaženu i visoku ulogu. Ta uloga zapravo znači da je svako od nas izabran da predstavlja svoje birače i svoje glasače, a nikada da zastupa i da glasa samo za jednu ideju i samo za jedan pravac. Izabrani smo da čujemo, izabrani smo da razumijemo i izabrani smo da prepoznamo sve vrijednosti u našim razlikama i da, naravno, gradimo mostove tamo gdje svi drugi vide prepreke. Danas kada je svijet sve više polarizovan i kada dijalog sve više ustupa mjesto konfrontaciji, mi izabrani predstavnici građana Crne Gore dužni smo da manifestujemo i da demonstriramo tu umjerenost i odmjerenost i da uvijek pokazujemo put ka našem jedinstvu, a ne ka našim različitostima. Mi smo prosto dužni i obavezni da obezbijedimo da nas različitosti oštro ne sukobljavaju, nego da budemo mostovi razumijevanja. Da bismo bili mostovi razumijevanja, mi prosto moramo da cijenimo mnogo više naše razlike, bez obzira na to koliko su one velike. Te velike ideje o pomirenoj i ujedinjenoj Crnoj Gori se ne

nalaze u konfrontacijama, nego u dogovorima, pregovorima i razgovorima. Ovaj pregovarački proces nas je podsjetio na to da Crna Gora, prosto, više ne traži vođu, da Crna Gora traži saradnike, saveznike i partnere. Taj partnerski odnos zapravo znači da prepoznamo vrijednosti u svakom čovjeku bez obzira na njegovu političku poziciju ili funkciju na koju je biran. Jer kako ćemo pravilno birati i glasati ako ne uzmemo u obzir sve birače i ne uzmemo u obzir sve glasove i sve ljude.

Iz tog razloga će Klub poslanika Demokrata danas na ovoj sjednici glasati za predloženog kandidata za predsjednika Skupštine Crne Gore. Mi zaista mislimo i tvrdimo da se demokratija ne mjeri našim slaganjima, nego načinom na koji upravljamo našim neslaganjem. Glasajući za ovog kandidata, bilo kog drugog kandidata ili kandidatkinju, ne znači da mi prihvatamo svaku izgovorenu rečenicu, svaku političku ideju, svaku političku poziciju, već zapravo znači da smo spremni i sposobni da se odrekemo pojedinačnih interesa i partikularnih interesa zarad velike ideje, a to zapravo znači zarad velikog kompromisa u vezi sa formiranjem nove 44. Vlade Crne Gore. Glasanje za kandidata koji sa sobom nosi malo oštrije političke tonove, malo oštrije političke poruke i malo oštrije političke ideje ne znači političku koncesiju, već spremnost i hrabrost da izađemo iz postojeće političke i institucionalne krize.

Na kraju, moj klub poslanika i ja danas ne glasamo za pojedinca, ne glasamo za politički subjekt, ne glasamo za političku partiju ili političku ideju. Mi danas glasamo za dijalog, za kompromis, za dogovor. Na kraju krajeva, mi danas glasamo za Crnu Goru. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 14:56:42)

Hvala, kolega Bogdanoviću.

Za uvodno izlaganje se javio kolega Ibrahimović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (30.10.23 14:57:02)

Da znate da ću iskoristiti vrijeme našeg kluba i zato ću biti duži u razgovoru.

Uvaženi predsjedavajući sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Na početku dozvolite da svim kolegicama i kolegama čestitam uspješan rad, poželim dobro zdravlje i vjerujem da ćemo biti bolji od onih što su bili prije nas. Mi smo danas ovdje kao neko iskupljenje.

Ovdje bismo mogli ovako da pričamo da nije ovo današnja zbilja. Danas smo ponovo porazili demokratiju u Crnoj Gori, danas se ponovo ponašamo neodgovorno, danas ponovo ne slušamo građane Crne Gore. I ja sam poražen i ovaj hram demokratije je poražen. Možemo pričati da je ovo dobra priča, možemo pričati da je ovo dobro rešenje, ali pitajmo građane. Pitajmo šta građani misle o našem radu, pitajmo građane šta misle o kandidatu koji će danas možda biti izabran. Dakle, porazili smo ponovo ono povjerenje koje su nam građani dali 11. juna. Ali da podsjetimo sve nas šta znači kada građani daju povjerenje.

Građani se odlučuju prema obećanju koje nam partija daje, ali isto tako vezuju se za određene programe, vezuju se za doslednost partija i državničku odgovornost. Naravno, ako samo idemo kao partija da se oslonimo na obećanja koja se lako daju, svjedoci smo, ukoliko se ne ispune, brzo se ta obećanja zaboravljaju i brzo se to povjerenje prekida. Svjesni smo svi kao političari da građani pamte i ne zaboravljaju. Molim vas, kolege, to svi ovdje zapamtite. Isto tako, građani daju povjerenje za političku dosljednost i državnu odgovornost. Tu se teško stiče povjerenje. Kada se tu stekne povjerenje, onda građani daju dugoročno povjerenje. Upitajmo se da li je ovo danas državnička priča. Isto tako, da podsjetim sve nas šta nam je rekao 11. jun. Rekli su nam građani manjim izlaskom na ove izbore da ne vjeruju političkoj ponudi. Neka se upita neko zašto je to. Imamo tendenciju da se pojavljuju nove partije koje olako daju obećanja i posle određenog vremena brzo nestaju s političke scene. Tako, kolege, svi smo pred velikim izazovom, ali i odgovornošću.

Ono što želim ovdje sve da podsjetim, da je Bošnjačka stranka za razliku od svih onih parlamentarnih partija iz prošlog saziva i partija koje su bile u Vladi jedina samostalno izašla, a postigla izvanredan rezultat, odnosno udvostručila rezultat. Zašto? Jer smo svjesni ovoga što sam pričao prije. Dakle, građani vjeruju u ispravnu politiku Bošnjačke stranke, vjeruju u doslednost politike Bošnjačke stranke i vjeruju u državnu politiku Bošnjačke stranke.

Poštovani građani, hvala vam na tolikoj podršci, a sa onako malom izlaznošću Bošnjačka stranka je pojačala rezultat. To je odgovor svim onim podmetačinama, to je odgovor svim onim medijima koji su koristile svu snagu, čak i susjednih država, da kleveću, da obmanjuju i na žalost da pokušaju da prevare građane, a posebno Bošnjake. Svjedoci smo da smo jedina partija koja je udvostručila rezultat i da im nije uspjelo to. Zato danas rukovodioci Bošnjačke stranke mogu da gledaju i lijevo i desno u oči sve kolege i kolegice, jer su nam građani dali pravo za to. Poručujem, na žalost, pojedinim medijima ili ako se samo tako zovu mediji, da ih gledamo s prezirom i da su dužni makar malo izvinjenje za



sve ovo što su radili u zadnjih šest mjeseci protiv Bošnjačke stranke i lidera Bošnjačke stranke. Ali to je današnja zbilja kod nas u Crnoj Gori. Svjedoci smo da će vrijeme pokazati ono što sam na početku rekao, da će povjerenje dugoročno dobijati samo one partije koje imaju političku doslednost, ispravnu politiku i državničku politiku.

Danas imamo prijedlog da bude predsjednik Skupštine kolega Mandić. Prije nego kažem razloge zašto Bošnjačka stranka ne može glasati za prijedlog, reći ću samo par nekih razloga. Prije razloga zašto ne treba da se podrži kandidat moj kolega Mandić, da podsjetim samo na dva razloga. Bošnjačka stranka poštuje legitimitet svakog ovdje i vjerujemo da će drugi poštovati nas. Legitimno je da ste predložili sa 41 i više potpisa gospodina Mandića. Poštujemo taj legitimitet. Da li je to adekvatno ovoj koaliciji, novoj većini, to ćemo ostaviti građanima. Isto tako, da li se radi o političkoj doslednosti, iznosim svoj i stav i svog kluba - ovo nije politički dosledno i reći ću kroz tri razloga. Prvi je, da podsjetimo, ne mogu da ne prođem pored mog brata Milana Kneževića, nosilac liste je bio kolega Knežević, a sada ta partija koja je druga po jačini u ovoj novoj većini, ovoj evropskoj i evroatlantskoj većini je predložila Mandića. Da li je to odgovoran i dosljedan odnos prema građanima koji su podržali koaliciju Za budućnost Crne Gore? Da podsjetim, isti stav su imali i dileme kolege tada iz DF-a i isto su ovo ... Drugo zašto mislimo da ovo nije dosledna politika, a kažem građani će suditi. Kad je uvaženi kolega Spajić dobio da bude mandatar, jasno je rekao da će predsjednik Skupštine biti gospodin Bečić, da bi predložio sada gospodina Mandića. Naravno, ja ne želim da stavljam trnje u dobrim odnosima nove koalicije, to nije moj način. (Upadica) Ja ne znam, danas treba valjda da je na ovoj strani, rekoše da je praznik, veselje, ali čini mi se ...

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:04:24)

Gospodine Kneževiću ...

Izvolite, izvolite, samo nastavite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (30.10.23 15:04:32)

Znači, ne želim da stavljam trnje u ovoj novoj harmoniji ove većine, ali moram pravo imati, uvaženi gospodine Spajiću, na upit ukoliko se izabere i predsjednik Mandić i predsjednik Spajić da li će se tako

odgovorno i dosledno voditi politika na državnom nivou. Imam pravo za upit.

Treći razlog kada je u pitanju ... (Upadica) Tri sam rekao, triput po naški, brate. Moram reći još jednu stvar. Pozdravljam uspjeh i zato smo među prvima dali podršku, jer smo legalisti, bez naše podrške ne bi dobio mandat gospodin Spajić, da nije bilo glasova odnosno podrške Bošnjačke stranke. Ali da ne bude da neko ovdje žali, mi se ipak držimo prema principima i kad bude u vladi pričaćemo tada o ovome. Ali je važno, pokret Evropa sad, čiji je rezultat restriktivan, išao je sa možda dvije najvažnije poruke - program Evropa sad II i da neće praviti koaliciju sa Demokratskom partijom socijalista i sa DF-om. Na sreću gospodina Mandića, nije se ni ta dosljednost ispoštovala.

Ali da se vratimo na kandidaturu gospodina Mandića. Pokušaću da ne ponovim što su kolege rekli, ali kao partija koja visoko u svojoj agendi ima na evroatlantske integracije i koja je dala snažan doprinos da država Crna Gora postane punopravna članica NATO-a, dozvolite par upita ovdje zajedno sa našim građanima da podijelimo. Nova srpska demokratija i Bošnjačka stranka su nacionalne partije, ali smo dijametralno različiti po ideološkim shvatanjima. Dakle, ovdje možemo pričati o programu Nove srpske demokratije i programu Bošnjačke stranke, ali je ovdje zabrinjavajuće šta smo uradili ovih godina da približimo dva naroda. Mi nismo, Bošnjačka stranka i predstavnici Bošnjačke stranke nisu u svađi sa Srbima, vjerujem da isto misle i lideri koji predstavljaju srpske stranke, da nisu u svađi sa Bošnjacima. Ali da podijelim, prije nego što pričamo o NATO-u, izjavu, žao mi je što gospodin Mandić nije tu. Zbog vremena, jedino ako mi uvaženi predsjedavajući pet minuta produži.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:07:10)

I da je tu, rekli smo replika nema.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (30.10.23 15:07:15)

Danas ponovo prepoznajem kod Mandića jedno raspoloženje za poruke pomirenja i hvala mu na tome i vjerujem da je iskren u tome. Ali pogledajte kako će prosječni građani, uvažene kolegice i kolege, posebno sa ove strane ovamo, da razmišljaju. Žao mi je što nije tu, ali je

bilo korektno da sasluša šta priča predsjednik jedne partije. (Upadica) Evo počinjem.

Citiram: "Srbin zna da se do određenih ciljeva može stići različitim putevima". Ja vjerujem da je ovo mislio dobronamjerno, ali mislim da to isto sad može da zabrine neke građane. Dakle, neko bi mogao shvatiti da nije Mandić odustao od ciljeva, već samo mijenjaju put kako da dođu do njih.

Da se vratimo na NATO integracije. Ja pokušavam da rasteretim građane, znam danas da nisu srećni s ovim prijedlogom. Kažem da sam poražen, da smo poraženi. Ja tebe Milane hvalim, nisam te prekidao.

Dva minuta od kluba Nove srpske demokratije. Čini mi se, predsjedavajući, da mu se toliko sviđa ova fotelja, biće interesantno kad budete razmjenjivali te fotelje ukoliko se izabere gospodin Mandić. Ali dobro, idemo dalje, ozbiljan je trenutak, pokušavam da one zabrinute građane barem na jedan način rasteretim. Bošnjačka stranka ima visoko u agendi evroatlantske integracije. Prije mene kolega je rekao znamo šta piše u programu Nove srpske demokratije, da podsjetim sve, da će preispitati članstvo Crne Gore u NATO, ali potpisali su u ovom koalicionom sporazumu, to smo imali prilike da vidimo, piše jačanje saradnje sa NATO alijansom. Ja bih bio danas srećan, ne želim niske udarce ispod pojasa, kolega, nismo to nikada radili, ja bih bio danas srećan kad bi gospodin Mandić, ne želim da promijeni, jednom je lijepo rekao da nema niko pravo da traži od njega da mijenja mišljenje, ali bih bio srećan zbog budućnosti Crne Gore da danas kaže - da, tu smo imali pogrešnu politiku, Crnoj Gori je potrebna NATO alijansa, Crnoj Gori je potrebna u ovom vremenu jaka bezbjednost i sigurnost, ako ništa onda zbog potencijalnih investitora i turističke... Vidjećemo da li će to reći.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:09:55)

Vrijeme, gospodine Ibrahimoviću.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (30.10.23 15:09:57)

Vi ste stopirali vrijeme, molim vas, evo još tri minuta, brzo ću protrčati. Evo sada dva minuta mi uzimaju vaši ...

Hvala Milane, nisam ja džabe hvalio da on bude kandidat za predsjednika Skupštine, ali možda neđe drugi put. Glasao za tebe kao ti za mene, uvijek. (Poslanik Knežević govori iz klupe)

Evo vidite, uvaženi predsjedavajući, stvarno je nemoguće da se radi.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:10:28)

Izmjesticemo te, Milane.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (30.10.23 15:10:30)

Neka dobaciju, samo mi vrijeme nemojte oduzimati. Možemo li tako?

Ima jedna važna stvar koju smo protrčali, danas biramo za predsjednika Skupštine čovjeka čija partija, na čijem je čelu on, ne priznaje integritet i suverenitet naše dvije susjedne države. Pričam o Bosni i Hercegovini i Republici Kosovo, a obje su međunarodno priznate i Crna Gora ih je priznala. Možda će nekom olako biti da kaže - pa što ima veze. Vrlo opasno, gospodin Dodik je jasno poslao poruku kakvi su planovi nekih strašnih projekata u budućnosti. Ponovo je pozvao na prekrajanje granica. Uvaženi građani, ne želim da unosim brigu i nervozu, ali sjetimo se samo prije desetak dana stradanja u Banjskoj gdje je izvršen teroristički akt. Nisu ovo bezazlene strane.

Kao čovjek i lider Bošnjačke stranke uvijek ću pozivati na mir, toleranciju i suživot. S nama mogu saradivati svi oni koji dijele iste ili slične vrijednosti, a to je prosperitetna evroatlantska Crna Gora, Crna Gora vladavine prava i jednakih šansi za sve. Kao čovjek kroz svoje djelovanje nikad se nisam okretao na ona mjesta koja nas razlikuju, nego sam pokušavao da pošaljem poruku o onome što može da nas privuče, a više je toga što treba da nas približi nego udalji. Zato sada nisam pominjao devedesete, ali kao većina vas, pozivam da budete vrlo obazrivi kada su u pitanju one ideologije koje su tih godina donosile patnje, stradanje i genocid.

Samo još tri rečenice, uvaženi gospodine Lekiću, hvala vam na strpljenju. Samo dvije napomene. Većina vas znam da to uvažavate, posebno ovaj novi pokret koji vjerujem da će pokazati da je u pravom smislu za evropske i evroatlanske integracije, moramo uvažiti činjenicu da u Crnoj Gori živi jedna petina manje brojnog naroda koji su autohtoni ovdje. Oni koji to ne žele da shvate, ne žele dobro nikome, ni Srbima, ni Crnogorcima, ni Albancima, ni Bošnjacima, ni Hrvatima, Romima, Aškalijima i svima drugima. Zato shvatite tu realnost, da ovdje ima jedna petina manje brojnog naroda, kao što sam čuo od mojega druga Milana i kolege Mandića da pozivaju na pomirenje, na saradnju i na njima je velika

odgovornost. Dozvolite mi na samom kraju da pošaljem ne samo ovdje vama poruku, nego svima u Crnoj Gori. Kod nas funkcionera u Bošnjačkoj stranci nije važno kako se ko zove, nije važno kojem narodu pripada ili kojoj vjerskoj zajednici, ali nam je važno kako gledaju Crnu Goru, kako gledaju Bošnjake u toj Crnoj Gori, kako se ophode prema stradanjima Bošnjaka i kako se ophode prema njihovim dželatima. Ako smo tu na istoj liniji onda možemo da ... (prekid) ovakve inicijative, ali dok ne bude tako ne očekujte da podupiremo takve inicijative.

Za sami kraj, pošto sam čuo poruke pomirenja sa lijeve strane, kao lider Bošnjačke stranke šaljem poruku i ja da pružamo ne jednu, nego dvije ruke, ali ne ruku koju će neko poniziti ili ugroziti, nećemo dati, nego ruku, uvaženi kolega Mandiću, vi to dobro znate, ruku koja će biti na partnerskom i prijateljskom odnosu. Nažalost, kroz sami početak sam rekao danas, nijesam srećan i naravno nisu se stvorili uslovi da podržimo gospodina Mandića za predsjednika Skupštine.

Hvala vam još jednom i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:14:37)

Hvala, gospodine Ibrahimoviću.

Za uvodno izlaganje javio se Miodrag Laković, a neka se pripremi poslanik Miloš Konatar.

MIODRAG LAKOVIĆ (30.10.23 15:14:49)

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice poslanice i kolege poslanici, poštovani građani,

Čast mi je da iz ovih poslaničkih klupa prvi govorim ispred Pokreta Evropa sad i nadam se da će početak našeg rada u Parlamentu biti jedna nova etapa parlamentarnih odnosa i vjerujem da ćemo u ovom uvaženom domu dati svoj doprinos demokratskom dijalogu i efikasnijem i unčikovitijem radu Parlamenta zajedno sa našim partnerima iz parlamentarne većine i zajedno sa parlamentarnom opozicijom.

Da se kratko osvrnem na parlamentarne izbore od 11.juna, oni su nesporno pokazali da najveće povjerenje građana ima Pokret Evropa sad. Građani su Pokretu Evropa sad dali mandat da formira 44. Vladu i da zajedno sa partnerima formira parlamentarnu većinu. Proces pregovora koji je uslijedio nakon izbora bio je kompleksan, bio je dug, imao je određena svoja opterećenja i ograničenja, ali kroz taj proces smo

prošli uspješno i zajedno sa partnerima formirali 44. Vladu i skupštinsku većinu.

Ovaj proces je kao proizvod imao sporazum koji smo potpisali sa partnerima gdje su inkorporirani svi oni principi i ciljevi koje možemo definisati kao strateške crnogorske ciljeve ili kao vitalne interese po Crnu Goru i njene građane, a te interese bismo mogli definisati kao razvoj crnogorske ekonomije i jačanje životnog standarda, vladavinu prava, ubrzanje evropskih integracija i ispunjavanje uslova koji su neophodni da ubrzamo naše članstvo u Evropskoj uniji, aktivno i kredibilno članstvo u NATO alijansi i regionalna saradnja koja je zasnovana na evropskim standardima i koja će omogućiti brži protok ljudi, roba i kapitala.

Ovdje smo čuli od nekih političkih subjekata kako iznose određene stavove na nivou simbolike. Mi u Pokretu Evropa sad nemamo vremena za simboliku, nemamo vremena za bavljenje zastavama, folklorom, izjavama iz 2020, 2018, 2010. itd. Mi moramo zaista da se posvetimo ovom što smo u Sporazumu naveli kao strateške i vitalne crnogorske interese.

Kad je u pitanju ovaj parlament želim da kažem da i mi iz Pokreta Evropa sad želimo da parlament bude mjesto gdje će se srijetati naše ideje, gdje ćemo praviti novu vrijednost, gdje ćemo donositi rješenja u korist naše Crne Gore i naših građana i u tom smislu želim da iskažem puno povjerenje da će gospodin Andrija Mandić u skladu sa njegovim životnim iskustvom i političkim iskustvom, a u građanskom odnosu znam ga dugo i znam ga da je častan čovjek, vjerujem da će časno braniti Ustav i Poslovnik i da će na najbolji način artikulirati demokratski dijalog u čemu će od Pokreta Evropa sad i našeg kluba imati nepodijeljenu i nedvosmislenu podršku. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:19:14)

Hvala, gospodine Lakoviću.

Za riječ se javlja Miloš Konatar. Izvolite.

MILOŠ KONATAR (30.10.23 15:19:25)

Uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Četiri i po mjeseca ili 141 dan je trebalo da mi konačno dođemo do dogovora, do sporazuma o formiranju nove vlasti i nove parlamentarne

većine. Nije problem što se čekalo četiri i po mjeseca, problem je što ovaj dogovor i ovaj sporazum koji mi imamo danas ovdje pred nama i sve ovo što vidimo nije dobro za Crnu Goru, nije dobro. Ako smo ovo što gledamo danas čekali četiri i po mjeseca onda Crna Gora nije na dobrom putu. Naravno, ako nešto nije dobro kao što nije dobar ovaj dogovor i sporazum Spajić - Mandić, građanski pokret URA to ne može i neće podržati. Dakle, da budem potpuno jasan, mi nećemo podržati vaš predlog da Andrija Mandić bude izabran za predsjednika Skupštine Crne Gore. Protiv smo iz najmanje dva razloga.

Prvi razlog je što ovaj predlog nije korak ka Evropskoj uniji, ovo je korak nazad i takođe protiv smo zato što je ovaj predlog plod trulog kompromisa, i vi to dobro znate i za to odgovornost ne nosi Andrija Mandić nego Miloško Spajić.

Rekao sam da ovaj predlog nije korak ka Evropskoj uniji i možda nekome nije važno, ali po meni je to danas najvažnije pitanje u Crnoj Gori, pitanje evropske budućnosti i članstva Crne Gore u Evropskoj uniji je cilj kojem svi moramo zajednički stremiti i mi moramo uraditi sve što možemo da Crna Gora bude prva naredna članica Evropske unije. Upravo zato svaki naš potez, pa i ovaj danas, mora biti usklađen ka tom cilju. Da li je ovaj predlog koji imamo danas korak ka tom cilju, ja vjerujem da nije.

Građanski pokret URA je odigrao ključnu ulogu u rušenju barijera i predrasuda kad je u pitanju politika bilo čijeg isključivanja, pogotovo kad je u pitanju nacionalna i vjerska pripadnost. Proces inkluzije je uspio i danas u Crnoj Gori, ovo mi je vrlo važno da kažem, da budem potpuno jasan, svako može biti dio vlasti i preuzeti odgovornost, dakle oko toga ne treba imati dilemu, ali ne može neko biti na mjestu sa koga se afirmišu strateški nacionalni spoljnopolitički pravci a da se sa tim pravcima ne slaže, to jednostavno nije normalno. Dakle, potupno je nebitno da li se taj neko zove Andrija Mandić, Miloš Konatar, Nik Đeljošaj ili Ervin Ibrahimović.

Kao drugi razlog, poštovane kolege, naveo sam da je današnji predlog plod trulog kompromisa tj. sporazuma Spajić - Mandić. Ovim sporazumom, uvažene kolege, ovim sporazumom koji ste vi potpisali degradirali ste Parlament Crne Gore, a sad ću vam reći i kako. Vi ste predvidjeli formiranje jednog visokog tijela zanimljivog naziva Kolegijum predsjednika stranaka i predsjednika klubova poslanika parlamentarne većine. U ovom sporazumu ste zapisali sledeće: "U cilju očuvanja stabilne izvršne i zakonodavne vlasti potpisnici se obavezuju", pazite sad, da neće podržavati zakonske predloge koji nisu usaglašeni na kolegijumu predsjednika stranaka ili predsjednika klubova poslanika parlamentarne

većine". Vi ovako zamišljate parlamentarizam, dijalog, demokratiju? Valjda je logično da kažete da nećete podržati nijedan predlog koji nije u interesu građana i države Crne Gore, a ne nijedan predlog koji nije u cilju očuvanja vlasti. Nećete podržati nijedan predlog ma koliko on bio dobar dok ga ne odobri kolegijum predsjednika stranaka i predsjednika klubova poslanika parlamentarne većine. Pa o čemu ćemo da pričamo u Skupštini Crne Gore, kako ćemo da vodimo dijalog? Da li treba da vodimo dijalog mi kao poslanici ili mi kao poslanici treba da pričamo sa ovim kolegijumom kao visokim tijelom ovog sporazuma? Dakle, da li je ova praksa korak naprijed - nije. Nije, uvažene kolege, ovo nije korak naprijed, ovo su dva koraka nazad. Ja se sjećam, bila je 2016. godina, tada sam prvi put ušao u Skupštinu Crne Gore kao poslanik. Bio sam pun entuzijazma, kad sam ušao mislio sam da poslanici u Skupštini Crne Gore odlučuju na osnovu toga da li je neki predlog dobar ili ne. Ja sam mislio da će tadašnji poslanici vlasti DPS-a i SDP-a, doduše bila je starija garnitura poslanika DPS-a i SDP-a, glasati na osnovu kvaliteta nekog predloga. Onda sam kao mladi poslanik doživio da se redom odbija svaki predlog ma koliko bio dobar samo zato što je dolazio iz opozicije. Tada sam čak doživio da poslanici tadašnje vlasti nisu htjeli da uvrste ni na dnevni red predlog da se u Crnoj Gori te 2016. godine vrati dječji dodatak za djecu u Crnoj Gori. Mi sad uvodimo istu tu praksu koja je postojala 2016. godine. Ako je ovo korak naprijed onda različito vidimo kojim pravcem treba da ide Crna Gora. Posle 30. avgusta 2020. godine, moje uvažene kolege, ja sam živio u ubjeđenju da smo sa takvom praksom završili i da mi poslanici Skupštine Crne Gore kao najviše institucije u parlamentarnoj demokratiji ćemo se voditi isključivo time da li je neki predlog dobar ili ne, kad glasamo za ili protiv tog predloga. Ja sam bio šef poslaničkog kluba Crno na bijelo u prošlom sazivu Skupštine Crne Gore i glasali smo za mnoge predloge zakona, rezolucija, dopune dnevnog reda koji su dolazile iz redova opozicije.

Ovdje je moj uvaženi prijatelj, doktor Srđa Pavićević, čovjek kojeg neizmjereno cijenim. Bili smo zajedno u poslaničkom klubu i sigurno smo više od 10 puta glasali različito. Zašto? Zato što to je to normalno u parlamentararnoj demokratiji. Šta sad imamo, ovaj sporazum vaš, na osnovu tog sporazuma mi danas biramo kandidata za predsjednika Skupštine Crne Gore, gdje poslanici ne smiju da glasaju za neki predlog ma koliko on bio dobar dok ne dobije odobrenje nekog kolegijuma koji ste predvidjeli ovim sporazumom. Ako ovo nije korak unazad, ja ne znam što je. Zbog toga ovakav dogovor, ovakav sporazum ne može dobiti našu podršku, kao ni predlog za predsjednika Parlamenta koji je plod ovakvog sporazuma gospode Spajića i Mandića. Ovo apsolutno nema veze lično



ni sa Milojkom Spajićem, ni sa Andrijom Mandićem, već sa suštinom ovoga dogovora koji nije dobar. Završavam, izvinjavam se biću jedini koji će govoriti ispred Građanskog pokreta URA.

Vaš problem je, uvažene kolege, što ne vjerujete jedni drugima. Zbog toga ste potpisali ovakav sporazum i zato će ova parlamentarna većina koju formirate danas biti kratkog daha. Ja prognoziram otprilike do vremena kad bude trebalo da se radi rekonstrukcija koja je predviđena ovim sporazumom. Uostalom, toga je gospodin Spajić vrlo dobro svjestan i on to dobro zna.

Na kraju, ovdje nije riječ o tome da li neko smije ili ne smije biti na funkciji predsjednika Parlamenta, ne, pogotovo ne zbog nacionalne ili vjerske pripadnosti, jer moramo izlaziti iz tih podjela u Crnoj Gori. Ovdje je riječ o politikama i vrijednostima koje promoviramo, vrijednostima na kojima je izgrađena moderna Evropa kao što je na primjer antifašizam. Ako možemo da se dogovorimo oko tih vrijednosti, ako možemo da se dogovorimo oko evropske budućnosti onda je najmanje bitno ko će biti predsjednik Parlamenta ili predsjednik Vlade. Što se mene tiče, neka bude ko god, ali ako ćemo da relativizujemo antifašizam, ako ćemo da dovodimo u pitanje evropsku budućnost Crne Gore, ako smo spremni na kompromise zarad vlasti, onda to ne može imati podršku Građanskog pokreta URA.

U svakom slučaju, uvažene kolege, sada je odgovornost na svima vama koji ćete podržati ovaj predlog i od te odgovornosti ne možete pobjeći. Najveća je svakako na Milojku Spajiću i Andriji Mandiću za razliku od vas koji se ovim sporazumom obavezujete da nećete podržavati predloge čak i kad su oni dobri samo zato što dolaze iz redova opozicije. Ja želim da vam kažem da ću podržati svaki dobar predlog i da će poslanici Građanskog pokreta URA podržati sve ono što je dobro ma od koga dolazilo, podržaćemo sve dobro, ali isto tako ćemo se beskompromisno boriti protiv svega onoga što je loše u Crnoj Gori. Građani neka budu svjedoci i vama i nama. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:32:26)

Hvala gospodinu Konataru.

Za uvodno izlaganje javio se poslanik Vladimir Joković, a neka se pripremi Boris Mugoša.

Evo, pošto je Vlado saglasan, riječ ima Mugoša.

BORIS MUGOŠA (30.10.23 15:33:39)

Poštovane građanke i građani, uvažene poslanice i poslanici,

Vi znate da meni ta nacionalna retorika nije nešto čime se bavim u parlamentu. Međutim, moram priznati da sam po ko zna koji put bio iritiran klasičnim manipulacijom i vrlo opasnim narativom koji se nameće Crnoj Gori i kojim se konstatno manipuliše nacionalnim osjećanjima ljudi, a to je da neko ima nešto protiv Andrije Mandića zato što je Srbin. Gruba, brutalna neistina. Ne može mi niko naći jednu riječ u životu da sam rekao za nekoga zato što je Srbin, nešto loše, svojim sportskim djelovanjem i obrazovanjem i vaspitanjem, izborom najdražih ljudi iz mog okruženja sam pokazao da me nacionalna pripadnost ne interesuje. Da to što sam ja Crnogorac crnogorskog porijekla i ponosim se s tim ne znači da sam bolji od nekog ko je Srbin ili Crnogorac srpskog porijekla. To mi nikad nije bilo bitno. Ja mislim da Andrija Mandić ne treba da bude predsjednik Skupštine zato što će danas da položi zakletvu nad Ustavom za koji je tvrdio da je lažni, nasilnički dokument, a prije tri godine su njegovi visoki funkcioneri preda mnom u ideološkoj egzaltaciji čupali Ustav i bacali ga na pod. Ja ne mogu da podržim Andriju Mandića zato što ne navija za crnogorsku reprezentaciju i zato što kaže - da su se prodavale karte, dvije trećine navijača bi pjevale himnu jedne druge države, pravu himnu. Ja ne mogu da podržim Andriju Mandića zato što negira genocid u Srebrenici. Ja ne mogu da podržim Andriju Mandića zato što dok se ovdje šire poruke pomirenja njegovi visoki funkcioneri kao čelnici opština mijenjaju karakter tih opština koji je vjekovima građen, multientnički karakter tih opština, koji govore da se ljudi dijele na Srbe pravoslavne vjere, Srbe katoličke vjere i Srbe islamske vjere. To nije pomirenje, to je licemjerstvo. Ja ne mogu da podržim Andriju Mandića zato što je on, odnosno njegovi predstavnici u ovom parlamentu na moje oči brojali budžete ministara bošnjačke nacionalnosti ili su na primjer govorili da nema ko da brani Crnu Goru od Šiptara i da će režim Đukanovićev biti najodgovorniji ako Albanci pokušaju da ostvare svoje separatističke težnje kao na Kosovu. Ja ne mogu da podržim Andriju Mandića zato što je prije dvije godine rekao da Cetinje ne zaslužuje da bude prijestonica. Ja ne mogu da podržim Andriju Mandića zato što njegov pokušaj marketinškog prepakivanja u predsjedničkoj kampanji je bio i u vizuelnom i u narativnom smislu izvještačen, jer se on nesporedno nakon toga u parlamentarnoj kampanji vratio na ideološka fabrička podešavanja. Zato ja ne mogu da podržim Andriju Mandića, a daleko bilo da zbog toga što je on Srbin i nemojte taj narativ kojem se truže crnogorsko društvo da forsirate, jer je on lažni i on je klica ogromnih problema u Crnoj Gori. Ja

ne mogu da podržim Andriju Mandića zato što on nije za Evropsku uniju suštinski, jer on nije za zajedničku spoljnu i bezbjednosnu politiku Evropske unije. Ja ne mogu da podržim Andriju Mandića zato što je negiranje genocida i Evropski parlament i Evropska komisija rekli da je to protivno evropskim vrijednostima. Ja ne mogu da podržim Andriju Mandića jer on veliča ratne zločince za koje je presuđeno da su ratni zločinci. Ja ne mogu da podržim Andriju Mandića zato što on ne afirmiše evroatlantske vrijednosti, nego govori da je NATO upravljao našim režimom i da trebamo da se okrenemo Rusiji i da je NATO gola sila, protivnik slobode. E to su razlozi, ljudi, ne zato što je Srbin. Nemojte da manipulišete tim stvarima, nije to pošteno prema crnogorskom društvu.

Andrija Mandić ima legitimnu podršku građana, ja to poštujem, ali on ima podršku 13 poslanika. Njemu za izbor nije dovoljno 13 poslanika. Prema tome, druga manipulativna teza je da su građani htjeli Andriju Mandića da bude predsjednik Skupštine. Ne, ne, 13 mandata za poštovanje. Vi ste kroz postizborne kombinatorike, vi ostali, omogućili Andriji Mandiću da bude predsjednik Parlamenta i za određene subjekte nisam ni sumnjao da će to da urade. Prosto, praksa je pokazala i na lokalnom i na državnom nivou da oni predstavljaju jednu vrstu partnera Demokratskog fronta, ali Pokret Evropa sad. Ja sam iskren u politici i neka mi je to mana, jer ja mislim da neiskren čovjek ne može biti dobar čovjek, a ako nije dobar čovjek ne može biti ni dobar političar, jer može varati do određene mjere ljude. Ali sam vjerovao u ono što sam svojim ušima čuo od kolega iz Pokreta Evropa sad, a čuo sam da je mazohizam saradnja sa DF-om, a onda sam čuo da isti taj DF govori za njihovog nosioca liste da je izdajnik, lopov, kriminalac, a onda sam isto čuo da za njegove visoke funkcionere govore da su primjer profesionalnog i ljudskog pada, pa za druge funkcionere govore da treba libelu i metar da vrate Roćenu i Uboviću i da treba da su presrećni ako pođu Blažu Đukanoviću da donesu kaprićozu iz Granda.

Nakon svega toga koje je ovo partnerstvo, ljudi, na šta mi ovo svodimo politiku? Postoji li u politici crvena linija političkog dostojanstva? Ne treba da gradimo takva partnerstva, to su nenormalna partnerstva. Što on može, da izađe iz takvih partnerstava? Ne može "satjerao me je neko u ćošak". Ko vas je satjerao? Pa ti sa kojima danas gradite parlamentarnu većinu, a ko je dva mjeseca na sve načine uz pomoć službi, medija satirao sve iz Pokreta Evropa sad i još ćete mene da ubijedite da je ovo zdravo partnerstvo.

Na samom kraju, često čujem da je neka oslobođena, nova Crna Gora nakon 2020. godine, da treba da se navikavamo na novu Crnu Goru. Ja, Boris Mugoša, moram da vam kažem, nikad se neću navići na

ideološki vrijednosno posrnulu Crnu Goru, na obrazovno i kulturno obezglavljenju Crnu Goru, na retrogradnu Crnu Goru koja pokušava da se razvija na mitomaniji, istorijskom revizionizmu, a ne na savremenu, samosvjesnu i progresivnu Crnu Goru. Ja se na ovakvu Crnu Goru neću navikavati. Moram reći još jednu stvar, najmanje je važno pitanje vlasti i opozicije, najvažnije je pitanje karaktera ove države. Crna Gora jedino može opstati kao građanska, sekularna i antifašistička Crna Gora. Na žalost, mnoge stvari koje se rade u poslednjih par godina udaraju svjesno na temelje takve Crne Gore, jer vas podsjećam, ako izgubiš novac nisi izgubio ništa, ako izgubiš zdravlje izgubio si nešto, ako izgubiš karakter izgubio si sve. Džabe nama priča o ekonomiji, o socijalu o kojoj ja non - stop pričam. O ekonomiji, socijalu ne možemo pričati u ljušturi bez sadržaja, a mi očigledno mnoge stvari radimo da ova naša Crna Gora koju svi obožavamo postane klasnična ljuštura bez sadržaja. Zbog toga vam kažem glasanje danas je mnogima lična politička karta i o tome treba dobro da razmisle, jer glas njihov je slobodan glas. Ne definiše sporazum njihov glas, nego definiše Ustav i zbog toga svako treba da glasa po svom nahođenju i svako treba da snosi odgovornost za svoj glas. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:42:16)

Hvala, gospodine Mugoša.

Za riječ se javio Vladimir Joković, a neka se pripremi Mehmet Zenka.

VLADIMIR JOKOVIĆ (30.10.23 15:42:26)

Uvaženi predsjedavajući, poštovani građani i građanke Crne Gore, uvažene kolege poslanici i poslanice,

Htio sam reći nekoliko riječi u ovome izlaganju, jer danas prisustvujemo jednoj raspravi i uvodnim izlaganjima kao nikada do sada i postavljanju nekih pitanja koja nikad do sada nijesu postavljena kad je bila konstitutivna sjednica u Skupštini Crne Gore i kad su birani predsjednici Skupštine Crne Gore. Dakle, ovdje je mnogo toga rečeno do sada, ali ja neću govoriti o onome šta je bilo, ko je šta rekao, jer sam ubijeđen da nema nijednog političara u Crnoj Gori da ne bi korigovao neku svoju izjavu, malo je doradio, promijenio, neku nikad ne bi ponovio, a neki su rekli da bi se i nekih izjava odrekli ili nikada ne bi tako postupili.

Ono što je vrijednost Crne Gore, složićete se svi, jeste da je Crna Gora raspadom one velike lijepe države na koju sam bio ponosan i ponosan sam i na Crnu Goru, dakle da Crna Gora nikada nije imala poslije toga ratna dejstva na našem prostoru i to je najveća vrijednost. Mi smo sačuvali tako heterogeni, sačuvali smo mudročću i opozicije i vlasti i svih nas građana Crne Gore, sačuvali smo taj multietnički sklad Crne Gore i naravno to je vrijednost, jer u svim drugim nastalim državama na prostoru eks Jugoslavije bilo je ratnih dejstava, a na kraju je ostalo sve onako kao što je i bilo, da ne ulazim u sve te detalje. Dakle, podržali smo 42. vladu. Ta je vlada smijenjena, učestvovali smo u formiranju 43. vlade koja je bilo izuzetno inkluzivna. Moram reći ovdje javno pred svima, ponosim se na sve ono što je ta vlada uradila, ponosim se što je SNP dao svoj doprinos, svih onih ljudi koji su tamo radili, jer sve ono što smo obećali, svi oni razlozi koji su vodili SNP da bude dio te vlasti i te vlade, mi smo te rezultate isporučili i imamo tu potpunu satisfakciju. Da li su svi građani to shvatili od onih koi su nas birali, očigledno da nijesu, ali između toga da ostvarimo ono što su naši programski ciljevi i ono za što smo se zalagali u toj kombinaciji i mjeri oko podrške u parlamentu ili na parlamentarnim izborima, uvijek ćemo se opredijeliti za rezultate i mi smo ih isporučili.

Mi smo sad u formiranju 44. Vlade Crne Gore dali zaista svoj doprinos u mjeri i snazi u kojoj je to moguće. Vjerujem da je ovo dobro formirana vlada, ostaje žal za nekim političkim subjektima zašto nijesu dio te vlade, tu sam ja iskazivao svoju širinu koja mi je negdje iz političkog shvatanja koje ima SNP tako ostavljena. Bolje bi bilo da je ova vlada još inkluzivnija, još veća, ali ovo nije za sva vremena, moguće su neke korekcione vlade u hodu, duboko uvjeren da će ova vlada trajati četiri godine. Ono što je vrijednost ovog saziva Parlamenta od sutra ili večeras ili kada se izabere nova vlada, neće biti nijednog političkog subjekta koji nije bio dio vlasti. Svi smo bili dio vlasti i svi negdje snosimo odgovornost za ono kuda ide Crna Gora. Najviše snose oni koji su najduže bili, ali i mi znamo, moramo kritikovati ono što nije vrijedelo, kakvu smo Crnu Goru naslijedili, ne bih se vraćao, vjerujem da je 43. vlada bolja od onih vlada koje su bile, uvjeren da će 44. vlada biti bolja i tako će biti bolja i Crna Gora. Ponosni smo u SNP-u i na to što smo mi jedini politički subjekat koji će učestvovati u formiranju ove tri vlade, postdepeesovske tri vlade, jedini.

Da li treba da podržimo gospodina Andriju Mandića kada je u pitanju njegova kandidatura za predsjednika Skupštine? Moram reći da Crna Gora polako ali sigurno osvaja demokratiju. Prvi put smo imali u prošloj 43. vladi Albanca za predsjednika. Sa ponosom sam sarađivao sa

tim čovjekom i u ljudskom i u političkom smislu i naravno u radu u Vladi sa svima. Ta je vlada bila takva da su je srušili oni koji su je izabrali, da se neki nikada nijesu slagali, da su je neki napadali, pa su je napadali neki iznutra. Trajala je toliko koliko je trajala, usput pokušavali smo da formiramo dvije vlade i trajali smo možda rekordno u nekom tehničkom mandatu, pa poslije izbora i u duplom tehničkom mandatu, ali smo radili do poslednjeg dana kao da ćemo vladati ko zna koliko. Naravno, razišli smo se kao ljudi, jer su tamo, vjerujte mi, bili ljudi koji su radili u interesu građana Crne Gore i niko, vjerujem, niti je bio, niti će biti na bilo koji način procesuiran zbog onoga što je tamo uradio.

Mi iz SNP-a imamo dugogodišnju saradnju sa gospodinom Mandićem i njegovom političkom partijom. Nekada SNP, moćni SNP zajedno je učestvovao sa tada manjom Srpskom narodnom strankom, kasnije su se te uloge izmijenile, formirale su se neke koalicije. Nekada smo bili zajedno, nekad odvojeno, ali su nam ciljevi bili isti, a ti ciljevi su bili da bude bolja Crna Gora. Možda u ovom svečanom trenutku, jer ipak mi ćemo birati predsjednika Parlamenta, možda, gospodo iz opozicije, nije baš najumjesnije, a dozvoljavam sve to što kažete, da nabrajate šta je neko nekada izjavio. Ja bih prvi, a vjerujem da sam umjereniji od mnogih ovdje, mnogo toga prećutao ili ne bih ponovio što sam rekao. A kada bismo nabrajali šta je sve ko rekao, prvo bi trebalo malo samokritike, prvo da vidimo šta su govorili oni koje smo mi podržavali i smatrali ih najboljim, najsposobnijim, najvećim ili bili idoli u nekom vremenu. Vjerujem, kad bi to svi u opoziciji čuli, sjetili se toga, onda ne bi tražili po biografiji Andrije Mandića da li je nešto rekao. Ljudi smo, kažemo nekada ono što ne bismo, jače, oštrije, da bismo pokazali svoje ubjeđenje u politiku, sve je to legitimo, ali sudimo djelima. Ništa niko tu nije napravio čega bi se zastidio. Da li je neka riječ rečena više ili manje to je u politici sasvim dozvoljeno. Ja se radujem kada je došao trenutak da onaj koji se izjašnjava poslije svega što je srpski narod u Crnoj Gori od 1997. godine pretrpio u Crnoj Gori...

**PREDSJEDAVAJUĆI MIODRAG LEKIĆ:**

Vreme, gospodine Jokoviću.

**VLADIMIR JOKOVIĆ:**

Mi ćemo podržati gospodina Andriju Mandića za predsjednika Skupštine Crne Gore. Ovo je trenutak kad i oni koji su progonjeni u

nekom periodu, u nekom dijelu ne baš sjajne istorije Crne Gore kada su u pitanju međunacionalni odnosi, došao je trenutak da ćemo vrlo brzo imati za predsjednika Skupštine gospodina Andriju Mandića koji se izjašnjava kao Srbin, kao što smo imali predsjednika Vlade Albanca, prije toga Crnogorca, i to je dobro, to je vrijednost Crne Gore, tim putem treba ići. Radovaću se onom trenutku kad se završe neki parlamentarni izbori, kad dođe trenutak da neki politički subjekti, konkretno mislim na najjaču partiju u opoziciji, izvrše određene reforme unutar, odreknu se nečega što nije bilo dobro za Crnu Goru i da onda može svako sa svakim da pregovara i da svako bude odmah kandidat za sastav neke nove vlade, a ne apriori isključen zbog nečega što je djelovanje bilo. Naša potpuna podrška uz istinsko uvjerenje da će Andrija Mandić dati svoj doprinos, da neće nikakvih biti, kao što je ovdje rečeno, nekih nacionalnih naboja ili iskazivanje nečega toga, ima suviše političkog iskustva. Vjerujem da je ovo korak naprijed i da će Crna Gora ići naprijed. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:51:13)

Hvala gospodinu Jokoviću.

Riječ ima Mehmet Zenka, a neka se pripremi Adrijan Vuksanović. Izvolite.

MEHMED ZENKA (30.10.23 15:51:25)

Uvaženi predsjedavajući, poštovane kolege,

Ja sam uzeo riječ iz razloga što sam htio malo da se vrnem u jednu bližu retrospektivu, jer sam bio jedan od tih koji sam na samom početku poslije izbora podvukao crvenu liniju i bio sam dio jedne pregovaračke ekipe. Mislim da su sa mnom trajali najkraći pregovori, jer sam vjerovao i vjerujem da s tim ljudima s kojima sam pričao da je nadvladavao evropski duh i evropska orijentacija.

Podržavam moga kolegu Mugošu kad zbori da se stiče dojam da smo mi protiv Andrije Mandića zato što je Srbin. Te kolege koji su sjeli, tih četiri - pet sastanaka koliko smo imali, ja sam baš ovo i potencirao, bili smo jedna Crna Gora u malom. Znači nije mi smetalo, apsolutno mi nije smetalo kad sam im rekao koliko sutra da potpišemo za predsjednika Skupštine za Bečića, bez obzira što sam znao da on ima veliki broj glasača srpske orijentacije, srpske nacionalnosti. Još uvijek vjerujem da ima ljudi u nekoj budućoj vladi koji razmišljaju evropski, ali koliko će

uspjeti da istraju na tom putu vrijeme će pokazati. Čisto sumnjam, ne zato što ne vjerujem u kvalitet određenih ljudi, ali ne vjerujem u konstelaciju tih političkih snaga koje su dijamentralno suprotne svojim programima, ideologijama, nastupanjima prema crnogorskoj javnosti. Ja neću glasati Andriju Mandića zato što je Andrija Mandić Srbin, neću da ga glasam zato što smo čitali različite knjige iz istorije srpsko-albanskih odnosa, bez obzira što imam prednost što sam pročitao i onu stranu istorije. Neću da glasam. Jednostavno nisam smio zarad moje albanske javnosti da prelazim tu crvenu liniju koju mi moji grobovi nikad ne bi oprostili, za dosadašnje stanje, koliko smo do sada politički djelovali, a što će biti ubuduće vrijeme će pokazati. Uhvatio sam jednu sekvencu - različiti putevi, a isti ciljevi.

Gospodo, baš zbog tog cilja koji čujemo evo 20 godina mi strepimo, baš od tog cilja, ne od puteva. Možda ću pozitivnije misliti politički o Andriji Mandiću kada bude izglasan za predsjednika Skupštine, kada bude pozvao u službenu posjetu Glauka Konjufcu, predsjednika Skupštine Kosova i da izvrši uzvratnu posjetu Glauku Konjufci. Možda ću podržavati gospodina Spajića bude li zvao Albina Kurtija da posjeti Crnu Goru ili, obratno, da posjeti Kosovo, bez obzira što, iskreno rečeno, vjerujem u njegove evropske orijentacije, ali ne znam koliko će moći da istjera tu svoju evropsku politiku. To je pitanje nad pitanjima. Nije pitanje kako je ko spreman i kako ko hoće da djeluje.

Da zaključim ovu moju diskusiju. Sve što je do sada gospodin Mandić preko svoje političke partije, svoje političke koalicije predstavljao crnogorskoj javnosti između koje je i albanska javnost je sušta suprotnost onome što je prezentovao kao vrijednost svoje politike za Albance su suze i bol. Ono tamo je Radojičić heroj, kod mene je jedan agresor i kriminalac. Evo razlog. To je jedan od bitnih razloga za mene kao Albanca i predsjednika jedne albanske partije. Ono što predstavlja vrijednost kod njih za mene je antivrijednost i obratno. Velike ideološke, programske razlike u procjenjivanju vrijednosti.

Ostavljam vremenu da gospodin Andrija Mandić bude u fonu onoga što je izjavio i bude sve u fonu onoga što je pročitao gospodin Knežević za Andriju Mandića i da bude u fonu onoga što je obećavao crnogorskoj javnosti. Vrijeme će nam pokazati. Najviše za godinu dana. Doći će razne odluke koje će se morati donijeti ođe koje su sušta suprotnost s mnogim programima koje mi ođe prezentujemo kao nacionalne partije, pa i građanske partije. Mi kao Demokratska unija Albanaca stojimo iza toga da Crna Gora može opstati jedino kao građanska, multinacionalna, multikonfesionalna država i nikako drugačije. Zato stojimo na onu stranu.



Zato se i nalazimo na ovoj strani od početka našeg djelovanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 15:58:34)

Hvala.

Za uvodno izlaganje javio se Adrijan Vuksanović. Izvolite, gospodine.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (30.10.23 15:58:47)

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo,

Pred Hrvatskom građanskom inicijativom je jednostavna i laka odluka, ne zbog ljudskog, vjerskog ili nacionalnog karaktera gospodina Mandića, i ne pada mi na pamet da ulazim u tu vrstu opservacija, ili ne daj bože nekakvih opravdavanja, već zbog politike koju on predstavlja, koja je u potpunosti nekomplementarna sa svim onim što predstavlja Hrvatska građanska inicijativa.

Podsjetiću i na ovom mjestu da je Hrvatska građanska inicijativa nastala 2002. godine, četiri godine pred referendum, kada nismo ni znali hoće li biti referendum, ali smo tada rekli da ćemo se zalagati za crnogorsku nezavisnost, ulazak u NATO i članstvo u EU. Dakle, nismo čekali pobjedničku kolonu pa da uskočimo u nju nego smo izrazili jasno sebe. Tako i danas izražavamo jasno sebe i otvoreno kažemo da nećemo podržati gospodina Mandića. Nećemo ga podržati jer za nas NATO nije četvrti rajh. Za nas kao i za civilizirani svijet u Srebrenici se, na žalost, desio genocid. Za nas crnogorska nacija je realnost koja ima svoje povjesno utemeljenje i kontinuitet, a ne etnički plijen bilo kojeg i bilo koga drugog.

Današnji događaj je dobar iz jednog drugog aspekta. Znači, dugo se nacionalnim strankama u Crnoj Gori nametao jedan kompleks zajedništva s Demokratskom partijom socijalista i onda se navodilo iz tog repertoara sve ono što se smatralo za kompromitaciju tog zajedništva. Danas oni koji su nam pokušali nametnuti taj kompleks, daće glas čovjeku koji službeno ima titulu četničkog vojvode. To je ono što je nama neprihvatljivo i ne možemo dati svoj glas čovjeku koji predstavlja te vrijednosti i te politike jer su dijametralno suprotne sa svim onim što predstavlja Hrvatska građanska inicijativa kao dio suverenističkog i državotvornog pokreta. Pozdravljamo i današnju raspravu koja protiče u jednom drugom ozračju

u odnosu na ono što smo znali gledati, pozdravljamo tu kulturu dijaloga u koji iskazujemo svoje stavove. Smatram da suverenistički blok u ovim trenucima, u ovim vremenima, u ovim nenaklonjenostima treba da pokaže svoj vitalitet. Upravo sada treba pokazati snagu ideje koje nosimo. Ukoliko budemo vjerni tim vrijednostima, lojalnost upravo će nas dovesti do druge Crne Gore, do bolje Crne Gore, do Crne Gore svih koja nije isključiva i koja na ove vrijednosti ne gleda kao na problem već kao ideale koje treba slijediti.

Dakle, Hrvatska građanska inicijativa neće podržati gospodina Mandića za čelnu poziciju Skupštine Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:02:16)

Hvala, gospodine Vuksanoviću.

Ima li još neko da se javi za uvodno izlaganje? Izvolite, kolega Đeljošaj.

NIK GJELOSHAJ (30.10.23 16:02:30)

Hvala, predsjedavajući.

Uvažene kolege i kolegice, uvaženi građani,

Na početku sjednice zahvaliću svim našim podržavaocima biračima koji su nam dali mogućnost da na prethodnim izborima imamo odličan rezultat i da možemo da ih zastupamo u Skupštini Crne Gore. Vidimo da je njihova poruka bila da smo u prethodnom periodu dobro radili, dobro ih zastupali i zato smo i u ovom sazivu od, možemo reći, nula mandata u prethodnom sazivu sada došli do dva, što je velika odgovornost prezentovati, odnosno nastaviti da se radi u interesu građana, odnosno onih koji nas podržavaju.

Naša politika je politika razvoja. Naša politika je politika budućnosti. Moja ideja dok budem imao podršku da vodim Albanski forum, a i svih naših kolega u okviru Albanskog foruma jeste da manjinske partije, odnosno da se suzimo na ono albanske partije, treba nakon svih izbora da sjednu s onima koji mogu da formiraju vlast da dođu do nekog kompromisa, rješenja i da tu kroz učestvovanje u vlasti iskažemo ono što su naša programska opredjeljenja. U ovom slučaju nakon skoro pet mjeseci od završetka izbora, jer je trajao dugo taj proces, između onoga da dođemo do možda novih izbora došli smo do jednog kompromisnog rješenja a to je da kroz dogovor određenih političkih subjekata dođemo do

formiranja vlade koja će biti manjinski podržana od strane jednog od subjekata koji su zajedno sa nama potpisali sporazum.

U sporazumu je sačinjeno sve ono što su naša programska opredjeljenja, ono što mi vjerujemo, ono što smo u razgovoru sa građanima njima prezentovali da želimo da ostvarimo, da naša država Crna Gora bude unutar onoga što su principi u sporazumu. Ja sam potpisao taj sporazum kao kompromisno rješenje da nastavimo tim putem jer mislimo da Crna Gora treba da svoju spoljnu politiku usaglasi sa politikom Evropske unije, ne zbog toga što treba nekoga da slušamo nego mi želimo da budemo dio te porodice, mi želimo da sa njim dijelimo te vrijednosti i na kraju što je najvažnije, vjerujemo u te vrijednosti koje mi treba da imamo u našoj državi.

Albanske partije su uvijek dale veliki doprinos razvoju demokratije u Crnoj Gori, mislim da ćemo i dalje da dajemo taj doprinos, mislim da tu gdje budu albanske partije će biti snažni temelji proevropske, građanske Crne Gore, nezavisne Crne Gore i oko tih vrijednosti nikad neće biti kompromisa kada i koliko budemo mi dio te većine.

Razumijem da ima različitih tumačenja zbog prošlosti, zbog nekih stvari koje je neko nekada izjavljivao. Uvijek se treba podsjetiti da u Crnoj Gori koliko god je bilo izazova, koliko god je u našem okruženju i u susjednim državama bilo problema, nisu uspjeli direktno da se dođe do nekih nestabilnosti u našoj državi što je jako dobro. Mi treba da gradimo zajedno tu budućnost, razlikujemo se, ali mislim da ono što nas spaja treba da bude osnov toga. Osnovna poruka biračima jeste, onima koji podržavaju Albanski forum, da ćemo ostati veoma dosledni svim našim programskim principima, da ćemo ih zastupati u onome što smo i obećali, a to je ono što je bila i preporuka, i da nas podrže, jer tamo gdje smo učestvovali i radili bilo je da smo donijeli razvoj, da smo doveli nova radna mjesta, da smo donijeli najveću integraciju u institucijama, da ćemo i u novoj vladi na isti način sve to još više i još snažnije raditi. Preuzeo sam odgovornost za ovaj proces kao nosilac ove liste i vjerujem u ono što radim, vjerujem u ono što je u sporazumu i ako treba bićemo i jedan dio garanta da se taj sporazum realizuje i uvijek ćemo biti dio tog procesa, dio te većine koja bude u potpunosti stala iza svog potpisa na tom sporazumu.

Želim da pošaljemo i poruke i da ako smo nacionalna partija čvrsto ćemo raditi na tome da je Crna Gora po Ustavu definisana kao građanska država, da ćemo promovisati te vrijednosti i da vremenom mislim da ćemo doći do tog cilja gdje će sve nacionalne zajednice koje žive u Crnoj Gori biti privrženiji još više i jače svojoj državi kako bi ova država uz sve ove mogućnosti koje ima išla dodatno naprijed. Neću ulaziti u polemike sa

kolegama. Ima dosta stvari koje su rečene možda dosta indirektno do nas, prepustićemo sve to vremenu. Mislim da je vrijeme ono što pokazuje najbolje šta će se desiti. Nisam neko ko može da zna šta će sutra, prekosutra i u narednim danima neko da uradi, ali znam da za sve to ćemo uvijek imati odgovore ukoliko dođe do nečega što je neplanski, odnosno izvan onoga što može da bude zapisano, ono što smo dogovorili.

U to ime sve vas pozdravljam, da nastavimo da širimo taj dijalog, da nastavimo nakon izbora vlade ono što najvažnije, da u ovom procesu dođemo do i onog dogovora koji sam ... i prije nekoliko dana oko drugih procesa koje imamo u državi, da pokušamo da relaksiramo građane onoga što je prošlost, nego da gledamo put budućnost. Za kraj, iako je dosta bilo mog i ličnog i političkog neslaganja sa prethodnom vladom i sa premijerom Abazovićem, želim da iskažem poštovanje za ono što uradio u investicijama i integraciji mjesta gdje žive Albanci i koliko su integrisani u institucije. To je bio jedan veliki pomak u unutrašnjem planu što se tiče Albanaca u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:09:50)

Hvala, kolega Đeljošaj.

Imali neko još za uvodno izlaganje da se javi?

Konstatujem da nema. Prelazimo na diskusije.

Procedura, izvolite.

Da vas upoznam, još 11 minuta imate.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.23 16:10:08)

Poštovani predsjedavajući,

Reći ću vam ja sad nešto prije tih 11 minuta. Javio sam se proceduralno iz dva razloga. Prvi je ispravka navoda. Poslanik koji je govorio prethodno je rekao da je ovo manjinska podrška Vladi, to nije tačno, ovo je vladajuća koalicija koja dobija podršku od stranke koja je odbila mjesto rukovodeće u Parlamentu. To je prva stvar.

Druga stvar, u ovom trenutku u Parlamentu ne sjedi kandidat za predsjednika Parlamenta, što mislim da nije pristojno, jer pored toga što ste ograničili ovu raspravu želeći time da osujetite argumentaciju koju opozicija ima da iznese ovim povodom, nama se ovdje događa situacija da u Parlamentu ne sjedi kandidat za predsjednika Parlamenta. Bilo bi

elementarno pristojno da ga pozovete, pošto je vaš partijski šef, da dođe u salu.

Treća stvar koja se zapravo naslanja na ovu drugu, ispred kluba Demokratske partije socijalista tražimo kratku pauzu, 10-15 minuta, koliko vi procijenite, i kad kažete da budemo u sali da se poslanici iskupe, a prije svega da dođe kandidat za predsjednika Parlamenta. Uvijek smo davali pauze, kao što znate, može vas na to podsjetiti i generalni sekretar Parlamenta, kada poslanički klub, odnosno predstavnik poslaničkog kluba traži pauzu, uvijek se izlazilo u susret.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:11:48)

Hvala.

Prije nego nego što sam ga pozvao, kandidat je tu.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.23 16:12:12)

Predsjedavajući...

MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:12:25)

Evo reaguju, dajem pauzu od pet minuta na inicijativu Kluba DPS-a.  
Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:38:19)

Krećemo sa radom.

Prešli smo na diskusije.

Za riječ su se javili poslanici iz Demokratske partije socijalista Andrija Nikolić, Jevto Eraković i Ivan Vuković. Za njih je ostalo 11 minuta, ali zamolili su da dobiju po pet minuta, mislim da im to možemo odobriti.

Dajem riječ Andriji Nikoliću. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.23 16:39:08)

Poštovani građani Crne Gore,

Tačno je prošlo 82 godine od kad je Crna Gora pokrenula prvi antifašistički ustanak u porobljenoj Evropi. Danas, 82 godine nakon najslavnijeg rukopisa u našoj istoriji, Crna Gora legitimise četništvo kao državnu ideologiju. Ovo nije ništa drugo nego nastavak one sramne i sramotne Podgoričke skupštine iz 1918. godine na kojoj je ukinuta jedna država, jedan narod, izbrisano njeno slavno istorijsko ime da bi se tragom tog brisanja izašlo u susret vjekovnom služenju interesima druge države.

Elementarno je, gospodine Mandiću, ne prećutkivati titule. Kao što govorimo o ljekarima, glumcima, piscima, tako ste i vi četnički vojvoda i vi o tome govorite sa ponosom, a ja o tome govorim sa tjeskobom. Moralni vrhunac četničke ideologije je pokolj i ubistvo 8.000 muslimanskih žena, djece i staraca tokom Drugog svjetskog rata direktno sprovedenim pod naređenjima Pavla Đurišića. Politički vrhunac četničke ideologije je kada vi, kao četnički vojvoda, insistirate da država izgradi spomenik Pavlu Đurišiću. Danas gledam ove ljude prekoputa koji treba da glasaju za četničkog vojvodu na čelu Skupštine Crne Gore, gledam ih i tužan sam zato što vidim nekima je nelagodno, neugodno, neki su se zakopčali do grla, neki se smješkuju, možda im i nije toliko neprijatno zbog ove tužne zbilje današnje Crne Gore, ali pitam se kako će pojedini poslanici iz Pokreta Evropa sad iz reda manjinskih naroda otići u Bijelo Polje i u Pljevlja i pogledati u oči svojim sunarodnicima nakon što danas pritisnu taster za izbor Andrije Mandića na čono mjesto u crnogorskom parlamentu. Čuli ste ga i danas, različiti su putevi, a isti su ciljevi. Čuli ste da je vuk obukao krzno ovce i da pokušava ovdje da nam prodaje ideologiju četništva za evropski put i vi nas ubjeđujete da ćete imati proevropsku vladu. Jako neozbiljno, jako tužno i jako nesrećno, moram vam reći. Očekivao sam da u tim redovima ima ljudi koji su spremni da odstupe od onoga što su partijske direktive, ali očigledno ono što je tradicionalni crnogorski moral i ono što je nekada bila konstanta integriteta i crnogorske tradicije više nije toliko zastupljeno u ovoj skupštini. Nemojte da zamjenjujete teze i nemojte da manipulišete da neko ovdje ima problem zato što će Srbin biti predsjednik Parlamenta, nije tačno. Nije tačno, mi se borimo za građansku državu u kojoj će i Srbi i Crnogorci i Albanci i Bošnjaci i Hrvati i Muslimani imati istovjetna prava i polagati pravo na najviše državne funkcije. Uostalom, mi smo to nebrojeno puta dokazali svojim primjerom. Mi smo ovdje glasali Albanca za premijera Crne Gore, dali manjinsku podršku vjerujući da će taj čovjek biti evropski premijer, a umjesto toga dobili smo nacionalnu veleizdaju Crne Gore. Kumili ste i molili da budete dio vlasti. Sva infrastruktura države Srbije i medijska i obavještajna i politička upregla se da vas ugura

unutra i uspjeli su i vi ste uspjeli ...(Prekid) nastalo kao posljedica liderskih sujeta u Evropi sad, njihovih unutarpartijskih političkih raskola i odgađanja političkog obračuna za neko drugo vrijeme i to će nam pokazati predstojeći parlamentarni život. Vidjećemo, žao mi je što je gospodin Mandić izašao iz sale, ali danas će ovdje da stavi ruku na Ustav Crne Gore i da se zakune nad tim ustavom, a njegove kolege su cijepale taj ustav u crnogorskom parlamentu, skakali trupačke ovdje nogama pokušavajući da devalviraju sve ono što u tom ustavu piše. Znamo mi dobro šta su vaši svjetonazori, gospodine Kneževiću, ali nijesmo znali da će u pranju vaše biografije i u pranju biografije četničkog vojvode Andrije Mandića učestvovati predstavnici građanskih političkih partija pa i predstavnici albanskih političkih partija. Zaboravili su da je Andrija Mandić prepadao zajedno sa svojim drugovima iz Sedmog bataljona...(Govor iz klupa)

Ako kažem nešto što nije u domenu činjenica, imate sve vrijeme ovoga svijeta da me demantujete i da politički razmijenite argumentaciju sa mnom.

Dakle, zaboravili su predstavnici albanskih partija u Crnoj Gori kad je ova država otvorila svoje granice za više od stotinu hiljada izbjeglica sa Kosova, a kad je Andrija Mandić u sklopu Vojske Jugoslavije prepadao Albance i po Kosovu i sprovodio politiku Slobodana Miloševića, politiku etničkog čišćenja Kosova. Mislite da je neko to zaboravio? Naravno da nije zaboravio i naravno da ćemo da vas podsjećamo na to. Neka vam za kraj ove diskusije pored Vulinove sablje koju ste dobili za pregnuće na Kosovu '98. i '99. godine...

PREDSJEDAVALAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:46:44)

Gospodine Nikoliću, završavajte, molim vas.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.23 16:46:52)

Koliko sam prekoračio?

Završavam.

Za kraj ove diskusije u glavi nek vam odzvanjaju riječi Andrije Mandića izgovorene na mitingu podrške Radovanu Karadžiću organizovanom u Beogradu nakon što ga je tadašnja vlast Borisa Tadića uhapsila, a kasnije i sprovela u Hag: "Poručujem Borisu Tadiću da nema te funkcije, položaja i miliona dolara zbog kojih se isplati nositi žig

izdajice". Neka vam je srećna fotelja Andrije Mandića, a ovo je crni dan crnogorskog parlamentarizma.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:47:49)

Gospodin Joković ima riječ.

VLADIMIR JOKOVIĆ (30.10.23 16:47:59)

Hvala, predsjedavajući.

Danas smo čuli ovdje crni dani i crne sudbine, sve izdajnik do izdajnika. Kuku tebi, Crna Goro, ako je tako. Ima li iko da ga nisu proglasili skoro u Crnoj Gori izdajnikom, a ima li hrabrije i ponositije zemlje da nikad nije priznavala izdaju niti da se ikad predavala - nema. Javio sam se ne da branim Andriju Mandića ili bilo koga, nego ste, gospodine Nikoliću, rekli da ste glasali za Albanca za premijera Crne Gore. Glasali ste za čovjeka, to što je taj čovjek po nacionalnosti Albanac nema nikakve veze, i rekli ste - mislili smo da ćemo dobiti ono što Crnoj Gori treba, a dobili smo nacionalnu veleizdaju Crne Gore. Ako je nacionalna veleizdaja Crne Gore potpisivanje Temelnog ugovora sa Srpskom pravoslavnom crkvom, ponosim se tom velenacionalnom izdajom Crne Gore. Da je nacionalna izdaja Crne Gore ostaviti najveću vjersku zajednicu u Crnoj Gori van okvira i potpisivanja ugovora kad su sa svim vjerskim zajednicima bili potpisani ti ugovori. Isključivi razlog ulaska SNP-a u tu vladu je bio potpisivanje Temelnog ugovora i popis u Crnoj Gori. I jedno i drugo smo sproveli, biće i popisa, a potpisivanje Temelnog ugovora neka služi 43. Vladi na ponos. Koliko je ta vlada bila dobra najbolje se pokazuje ko je sve podržavao, kako je trajala, šta je uradila. Možda vas najviše boli ta borba protiv organizovanog kriminala i korupcije gdje su neki izuzetno istaknuti ljudi koje ste vi najviše delegirali i postavljali sad negdje, Milan ih pozdravlja u svakom uvodnom govoru. Dakle, ostavimo se ako je ikako moguće tih prevelikih i preteških riječi. Može čovjek koji zna šta hoće uvijek da kaže lakim riječima i postići će sve. Jednom je patrijarh Pavle, a eto nije dočekao sveti patrijarh Pavle da se potpiše Temeljni ugovor sa njim, rekao - neka vam argumenti budu jaki, a riječi blage. Vi ste ovdje bili obrnuto, previše teških riječi, a može se to i ljepše reći. Hvala.



PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:50:38)

Odgovor na komentar.  
Imate pravo, izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.23 16:50:46)

Gospodine Jokoviću, najmanje sam očekivao od vas da advokatišete Andriji Mandiću. Niti ste bili pozvani, niti ste bili prozvani, izabrani ste u vladu Dritana Abazovića za kojega sam rekao da je prodao crnogorsku istoriju, a sa organizacijom popisa imao namjeru da proda crnogorsku budućnost. Po mom sudu, imam ozbiljne argumente koji potkrepljuju ovu moju tezu. Danas ste u vladi onoga ko nije htio da potpiše taj temeljni ugovor kojim se vi ponosite, danas ste sa njima u vladi, sutra ćete možda biti sa nekim trećima i neka ćete. Vi ste, zahvaljujući politici koju ste vodili svih ovih godina, od nekad najjače stranke koja je stajala rame uz rame sa Demokratskom partijom socijalista došli na dva poslanika. To govori o težini politike koju ste vodili i tu bih stavio tačku.

Što se tiče argumenata koji su ovđe izloženi povodom izbora Andrije Mandića, nisam saglasan da su to teške riječi, teška je istorija političkog djelovanja Andrije Mandića, teško je ono što je danas izgovorio u ovom parlamentu, da će se za iste ciljeve boriti različitim putevima. To znači da ovđe neko želi da poturi nama mačku u džaku i da nam kaže da će ovo biti proevropska vlada. Andrija Mandić nam se smije u lice i govori nam - ne, ne, ovo će biti vlada koja će raditi za iste ciljeve ideologije koju on baštini samo na različitim metodama i modelima. To je tragedija ovoga slučaja i to je ono u šta ni vi sami ne vjerujete, ali imate svoj projekat, imate svoja partnerstva koja nisu jučerašnja, koja su vjekovna, koja su dugogodišnja. Ja nemam rezervnu državu, ja je nemam. Ja poštujem svakoga Srbina i glasao bih sutra za mjesto predsjednika Parlamenta ako taj čovjek poštuje svoju državu, ali očekujete od mene i od mojih kolega da glasamo za političare koji kažu da je Crna Gora majmunolika tvorevina koja se razlikuje od države onoliko koliko se čovjek razlikuje od majmuna, da vjerujemo da je taj čovjek politički evaluirao. Pa nemojte da ste naivni, gospodine Jokoviću. Vi makar znate da je Demokratska partija socijalista ozbiljna stranka, ozbiljna stranka. Možda trenutno nismo u vlasti, možda ćemo biti opozicija i narednih godina, ali je naša politika vrlo žilava i vrlo istrajna, vjerujte. Da nije bila takva, ne bi Crna Gora sačuvala mir, ne bi Crna Gora baštinila multietničku demokratiju, jer nijedna Vlada

u Crnoj Gori za vrijeme Demokratske partije socijalista nije bila formirana bez manjinskih naroda, nijedna.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:54:04)

Gospodine Nikoliću, vrijeme, molim vas. Nemojte, svaki put ne poštujete. Budite korektni radi mene i radi svih kolega. Vi ćete sad privoditi kraju tako što ćete širiti ponovo priču.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.23 16:54:22)

Zakružujem svoju misao. Znam da vam nije prijatno, znam, ne bi ni meni bilo, ali ja vam kažem - zato sam ja, gospodine Jokoviću, relaksiran, ja sam spokojan, ja se za politiku u koju čvrsto vjerujem borim iz opozicije i boriću se zato što znam da je to politika koja je donijela dobro ovoj zemlji. Vi ste bili na drugoj strani, sad pokušavate da pređete na drugu političku obalu. Ako ste iskreni u tome to će biti dobro za Crnu Goru, ali za vas nisam siguran. Za gospodina Mandića sam siguran da nije u stanju da ... taj vid političke funkcije.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:54:57)

Gospodine Nikoliću, završili ste. Stvarno nema smisla.  
Nemate pravo.  
Proceduralno vam moram dati riječ.

VLADIMIR JOKOVIĆ (30.10.23 16:55:31)

Možda da uđem u zonu kršenja ,a nije mi manir kršenje Poslovnika.

Ja nijesam advokatisao nikome, nego sam rekao da ste rekli da ste dobili nacionalnu veleizdaju Crne Gore od strane 43. vlade, Dritana Abazovića. Dakle, sve ono što vas najviše boli, ako vas boli i što tako smatrate, smo ja i Dritan zajedno dogovorali i radili od početka do kraja. Nijesam veleizdajnik Crne Gore, nego patriota, mnogo veći nego što vi mislite ili mnogi u vašim redovima. Spočitavati meni da podržavam četničku ideologiju, pa svi su moji bili na drugoj strani gdje i Milana Kneževića, ja ime nosim mog pokojnog strica koji je neđe strijeljan u vrltima Bosne i Hercegovine, sa ponosom jer je bio na pravoj strani po

mom mišljenju, uz nedostatke i jednih i drugih. Kakav će SNP biti, kako ste vi počeli prije ćete vVi otići nego mi. Vi ste samo za jedan krug izbora prepolovili se više nego što ste se prepolovili, a mi trajemo toliko koliko trajemo. Znaete koliko smo dugo bili opozicija, ušli smo u ovu vlast isključivo iz ovih razloga koje smo rekli. Ako je izdaja Crne Gore popis stanovništva, što je ustavna obaveza i zakonska obaveza, mnogo toga Crnoj Gori je potrebno, ne samo nacionalno izjašnjavanje. Zašto toliko bježite od popisa stanovništva kad vam se nudi sve, ono što smo mi imali kad ste vi popisivali građane Crne Gore, sve, znači sve. Ne bojte se, biće i popisa, Temeljni ugovor je potpisan, a ja vama govorim i svima nama, okrenimo se naprijed, Crnoj Gori su potrebne ozbiljne reforme, ekonomija, pomirenje i napredak. Ako je veleizdaja, kažem, ja pristajem da budem prvi i najveći veleizdajnik Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 16:57:30)

Hvala.

Neću vam dozvoliti riječ, nemojte, molim vas.

Za riječ se javio Jevto Eraković. Izvolite, gospodine.

JEVTO ERAKOVIĆ (30.10.23 16:58:12)

Poštovani građani Crne Gore, danas prisustvujemo jednoj jasnoj sceni političkog kukavičluka gdje ova na brzinu sklepana i uslovljena parlamentarna većina se dogovorila da poslanik u Skupštini Crne Gore, u ovom našem parlamentu, ima oko dva minuta vremena da saopšti šta misli o ovom sramnom činu u crnogorskom parlamentu. Ovo treba da ostane zapisano i zaista da vam služi na sramotu šta ste danas uradili u crnogorskom parlamentu. Ako se bojite riječi, znate zbog čega se bojite. Zbog toga što znate koga dovodite na čelou crnogorskog parlamenta i znate s kim ste sklopili pakt, ali neka vam služi na čast. Danas treba da glasamo da se na čelu crnogorskog parlamenta nađe čovjek koji se zadovoljno smješkao stojeći kraj osobe koja je građane ove države klela tri puta, i tri hiljade puta, nazivajući Crnogorce komunističkim nakotom i kopiladi. Danas treba da se glasa o tome da na čelo crnogorske skupštine dođe čovjek kojem se u znak zahvalnosti zbog višegodišnje podrške kliče sa četničkih skupova u Zaostru. To selo u blizini Berana tokom drugog svetskog rata bilo je štab kvislinga i ratnog zločinca i vođe četničkog pokreta u Crnoj Gori Pavla Đurišića. Đurišić je baš iz Zaostra

pošao na pohod u kojem je ubijeno više od osam hiljada nevinog Muslimanskog stanovništva Bihorskog kraja i Pljevalja.

Životna i politička ironija je da onaj koji slavi Pavla Đurišića na čelo crnogorske skupštine dolazi sa paktom sa budućim premijerom rođenim baš u Pljevljima. Ironija tu ne prestaje, na čelo crnogorskog parlamenta treba da dođe državljanin jedne susjedne države koji je iz predsjedničke trke izbacio upravo budućeg premijera jer je bio državljanin iste te susjedne države. Na čelo crnogorskog parlamenta treba da dođe čovjek koji je poručio da mu je prvi zadatak kada dođe na vlast izlazak Crne Gore iz NATO-a. On će biti član Savjeta za odbranu i bezbjednost, tijela koje putem jednoglasnih odluka upravlja Vojskom Crne Gore. Time će prvi put otvoreni protivnik NATO alijanse i čovjek koji Putina doživljava kao svog predsjednika upravljati crnogorskom vojskom. To je više od ironije. Na čelo crnogorskog parlamenta treba da dođe poštovalac lika i djela Ratka Mladića i Radovana Karadžića i negator genocida u Srebrenici, čovjek koji odbija da zločince nazove pravim imenom i kome Radovan Karadžić nije ratni zločinac, već kako govori, ratni lider Srba u Bosni i Hercegovini. Na čelo crnogorskog parlamenta treba da dođe čovjek koji pored državljanstva Srbije i svoj porodični biznis razvija sada u Srbiji uz poslovnog partnera koji je koordinator radova na projektu Beograd na vodi i treba li reći moćni funkcioner u Srbiji vladajuće stranke. Na čelo crnogorskog parlamenta sada bi trebalo da dođe čovjek koji je ovu državu izdao i prodao, čovjek koji je prvostepeno osuđen za pokušaj terorizma u Crnoj Gori i prolivanje krvi po ulicama Crne Gore, što bi bio uvod u bratoubilački rat. Dokaza je napretek, ali citiraću samo visokog zvaničnika američke administracije koji je na osnovu izvještaja njihovih obavještajnih službi potvrdio da je politička grupacija čiji je lider budući predsjednik Skupštine Crne Gore tajno finansirana iz mreže Vladimira Putina i 2016. godine i 2018. godine. To je ruski budžet koji je politička grupacija dijelila sa Miloradom Dodikom, istim onim koji ponavlja zajedničku agendu - vratiti Crnu Goru srpskom nacionalnom biću i u ovom vijeku napraviti jedinstvenu državu koju čine Srbija, Republika Srpska i Crna Gora.

Prvi korak napraviće svi koji budu glasali za izbor Andrije Mandića na čelo Skupštine Crne Gore. Ta bruka ostaće na njihovom obrazu onako kako je ostala na imenima i prezimenima onih koji su dižući ruku na takozvanoj Podgoričkoj skupštini na račun drugih uništili svoju državu. Samo, ne zavaravajte se, ta namjera sada neće proći kao tada u tišini i zbog toga, građani Crne Gore, pozivam vas na okup danas u 18 časova, da pokažemo da ne damo svoju kuću i da smo šćeri i sinovi građanske, evropske i nezavisne Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:03:28)

Riječ ima sledeći diskutant Ivan Vuković.  
(Govor iz klupa)  
Ajde, Milane.

MILAN KNEŽEVIĆ (30.10.23 17:03:58)

Gospodine predsjedavajući, upravo smo na zahtjev ili bolje reći molbu šefa poslaničkog kluba DPS-a gospodina Nikolića se dogovorili da još troje ili trojica poslanika iz njihovog poslaničkog kluba uzmu učešće u raspravi i mislim da treba da se držimo tog dogovora. Iako ste prekršili proceduru u minutaži, nemamo nikakav problem s tim, ali vas molim da ono što smo se dogovorili na vašu molbu ispoštujemo. Znači, imate pravo na još jednog kolegu ili koleginicu iz redova poslaničkog kluba DPS-a, da se odlučite ko će to da bude i da ovu raspravu privodimo kraju.

Molim vas, kolega Nikoliću, potvrdite da je ovo bio zajednički dogovor.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:04:43)

Tako je, odaberite hoće li gospodin Vuković ili će neko drugi da koristi pet minuta.  
Izvolite, procedura.

ANDRIJA NIKOLIĆ (30.10.23 17:04:53)

Tačno je ovo što kaže gospodin Knežević, da smo se dogovorili da još tri diskutanta iz reda Demokratske partije socijalista govore. Ali je tačno isto tako da je ovo iznuđeni dogovor i morate razumjeti refleks ljudi iz ovog poslaničkog kluba koji bi svi do jednog željeli da govore na ovu temu. Dogovor je dogovor, govoriće još jedan poslanik na ovu temu, a vama neka služi na čast način na koji ste danas organizovali ovu sjednicu.

MILAN KNEŽEVIĆ (30.10.23 17:05:29)

Prvo, kolega Nikoliću, ovo je najduža rasprava koja je trajala vezano za izbor jednog predsjednika Skupštine. To je pod broj jedan.

Pod broj dva. Upravo radimo po pravilima koja ste vi napravili pišući Poslovnik, podsjetiću vas, onaj poslovnik kojim ste nas novčano kažnjavali, kada je ovdje predsjedavao Ivan Brajović. Upravo radimo po pravilima kada ste nas ovdje sve uhapsili, 17 poslanika Demokratskog fronta, bez skidanja imuniteta i upravo radimo po pravilima koja ste vi osmišljavali sve ovo vrijeme.

Dakle, ovo je najduža raspava o izboru jednog predsjednika Skupštine. Izašli smo vam u susret, vi nama niste nikad izašli u susret kad smo imali određenu minutažu. Podsjetiću vas, vi ste ovdje uveli minutažu i sekundante, a ne mi. Što se nas tiče, mogli smo da imamo diskusije i raspravu kao što je to bilo ranije, ali ste 2016. godine donijeli restriktivni poslovnik i sad vam smeta kad iz tih redova diskutujete, a nije vam smetalo kada ste iz ovih redova izglasavali poslovnik i napravili ovo što ste napravili.

PREDSJEDAVALAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:06:41)

Molim vas.

Nećemo sad repliku, nemate pravo.

Koji će sljedeći poslanik da govori ispred DPS-a?

Riječ ima poslanica Aleksandra Vuković. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (30.10.23 17:07:21)

Mislim da stvarno moram ponoviti riječi mog kolege i novoizabranog šefa Kluba poslanika Demokratske partije socijalista, da je ovo do sada neviđeno u crnogorskom parlamentarizmu da se na ovakav način ograničava i na ovako važnoj sednici govor poslanicima i poslanicama opozicije, jer svi koji ovde sede žele da govore i da daju svoj prilog upravo ovoj tački dnevnog reda. Dakle, ni drugoj, ni trećoj, ni desetoj, nego o ovoj tački dnevnog reda kada se bira predsjednik Skupštine Crne Gore.

Danas kada četnički vojvoda Andrija Mandić, državljanin i namjesnik Srbije i vazal Rusije, postaje predsjednik crnogorskoga parlamenta zahvaljujući novim crnogorskim političkim modernistima, sve samim

dadaistima od vizije i političke originalnosti, dajem časnu crnogorsku riječ da ću marljivo posmatrati degradaciju političke kulture Crne Gore, raditi na njenom zaustavljanju i biti vjerna drugarica svima onima koji će me na tome putu u ovome parlamentu, na ulici i đe god postojim i živim podržavati. Ovaj slom kojim se direktno uništava naš parlamentarni dom i čini državu Crnu Goru regionalnim čuđenjem u svijetu, jer na njegovom naizrazitijem mjestu sedi čovjek čiji su partijci cijepali Ustav Crne Gore da do temelja izgore njeno građansko i antifašističko ustrojstvo, mora biti oglašen kao kapitulacija pred nacionalizmom, šovinizmom i konačno, bez eufemizama, pred fašizmom. Jedinstvena Crna Goro, četničkom vojvodi Vojislavu Šešelju nije uspjelo da bude prvak Srpske narodne skupštine, iako je zvanična Srbija danas dosljedno šešeljizovana, ali našem vojvodi zahvaljujući njegovim ratnim i poratnim drugovima u odijelima mladih oslobodilaca jeste u državolikoj Crnoj Gori kako je tačno nazvao Crnu Goru Andrija Mandić i kako joj je klicao, njemu je pošlo za rukom. Negator crnogorske nezavisnosti, čovjek koji pošeduje srpsku istinu o genocidu u Srebrenici u kojoj se potpuno razlikuje od one bošnjačke i ove naše crnogorske i građanske, koji se zakleo u cvet i u med da nikad neće priznati nezavisnost Kosova sa zvjezdicom, na čiji se Prizren vazda dogodine patriotski zalijetao i čije je otpriznavanje vojvodski i četnički obećao. Ah, svi znamo kakve su četničke istine, no o tome nije sad popularno zboriti, jer modernisti i dadaisti, smatraju da su to prevziđene teme koje utiču na podjele, a ne pobjede. Putinova politička zvijezda koji ovoga kreatora savremene hitlerovštine smatra svojim predsjednikom, koji je i predsjednik nekakve njihove većinske Crne Gore, danas postaje prvi čovjek u državi koju nije želio i čije mu je državljanstvo sekundarno. Andrija Mandić, čiji znameniti budvanski enesdeovac jasno kaže: "Ne daj bože da uđemo u Evropsku uniju", vatreni protivnik NATO-a, tog milosrdnog anđela kako su mu tepali svi telali velike Srbije ili današnjeg Mandićevog i Vulinovog srpskog sveta, baš on, Andrija Mandić, koji nikad nije krio svoje antizapadno životno i političko uvjerenje, danas zahvaljujući dadaistima u liku i sliku Evrope sad i Demokratske Crne Gore postade prvi čovjek Zapada, number one, nummer eins, naš numero uno, naša sanjana i željena Evropa. Andrija Mandić, svetoslavlje ispunjava evropske želje, ma pravo naše narodno veselje. Vidim i u crnogorskoj skupštini velike osmijehe i ogromnu radost.

Ovaj politički debakl koji Crnoj Gori stiže od ganc novih političara, političkih virigo intakta pomognutih našim vječnim prijateljima predstavnicima manjinskih, albanskih partija, čiji me potez, neka oprostite mojoj neširini i nedubini, nijesam navikla na raspinjanje države po dubini nepotpisnica savremenih sporazuma za konačno rješenje crnogorsko,

nikad neće biti jasan, tim prije što su najzaslužniji za uspjehe Crne Gore i 2006. i 2017.godine, kad je ono četnički vojvoda prema pravosnažnoj optužnici izvršavao terorizam u pokušaju, u nakani da spriječi Crnu Goru da postane članica NATO pakta kako oni pravopisno netačno kažu.

Demokratska Crna Gora, zapošljavanje rodbine na kub i ljevičarsko crkvenjaštvo na kvadrat, stijenje samoproklamovane časnosti i poštenja kakvo nećete naći u "Primjerima čojstva i junaštva", evropska politika islikana na ikonama i utkana u svece i svetice jedne vjere u viševjerskoj Crnoj Gori, građanskoj, antimafijaški goblen za naivne, usloвила je, čudo je jezik, ulovila Pokret Evropa sad životom ili političkom smrću pokazujući nevjerovatnu širinu, da po dubini naše političke tragedije žrtvovanjem Bečićeve fotelje, zauzimanjem crnogorskog parlamenta od strane DF-a, pardon, Za budućnost Crne Gore, američkim partnerima nepoželjnim subjektom, sve po smjernicama Pinka i Hepija, da budu brana pretvaranju Crne Gore u američku koloniju. Aferim, aferim demokratama Crne Gore, dobili ste gromoglasne aplauze od glasnogovornika popisa kao sudnjeg procesa ovjerenog sa sedam pečata, od novinara Jeremić i Marića, glavnokomandujućih bitkama za Nikšić i Crnu Goru. (Upadica) Pa naravno da ćete od SKAJ-a zato što vi sebe proglašavate nebeskim narodom.

Evropa sad, kratko i jasno ime za novi politički subjekat, uspjela je, danas je dan svjedočnik, što nije niko nikad u Crnoj Gori, da nas pomiri sa sudbinom političke gubernije.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:14:43)

Molim vas, koleginice, završite. Nema kraja, molim vas, tri minuta ste već prekoračili.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (30.10.23 17:15:12)

Nemamo kraja. Naša borba tek počinje. Ova ruska salata od vlasti... Dopustite da završim. Gospodine, poštujem grad iz kojeg dolazite, antifašistička Pljevlja.

Ova ruska salata od vlasti koju nam danas serviraju evropejci Aleksa Bečić i Miloško Spajić biće na našoj političkoj trpezi dok kog budemo kao političari, građani, trpjeli licimjerstvo, laž i političke vukove u jagnjećoj koži. Danas se bira vlada koja zavisi od podrške koalicije Za budućnost Crne Gore temeljno i većinski. Poslije veleizdaje Dritana Abazovića, u



Crnoj Gori je sve moguće, ali smo pogrešno mislili da ne može ništa biti strašnije. Posljednja rečenica.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:16:12)

Koleginice, oduzimam vam riječ. Stvarno drskosti nema kraja.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (30.10.23 17:16:30)

Može se dogoditi nešto strašnije, Milojko Spajić danas predaje Crnu Goru grobarima Crne Gore i neka ne počivaju u miru, mi im ga nećemo dati. Svi ispred Skupštine u 18 časova. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:16:48)

Riječ ima Nikola Zirojević, ima pravo na minut. Molim vas, kolega, nemojte i vi ovako.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (30.10.23 17:17:09)

Nemojte mi dati previše vremena, dugo ćemo ostati ako ja taj čitav minut iskoristim. Potrudiću se da budem kraći, a ja se nadam da će ove pružene ruke kojima ste krenuli put nas sa ove strane, da će mi još dva-tri minuta dozvoliti, s obzirom da smo manji poslanički klub, da kažem ono što imam da kažem a što reprezentuje stavove našeg biračkog tijela.

Mi danas imamo prijedlog za izbor gospodina Andrije Mandića za predsjednika Skupštine Crne Gore. Podsjetiću, čovjeka koji je ne tako davno, kada je prvi predsjednik Socijaldemokrata predsjedavao ovom domu, sa svojim kolegama iz poslaničkog kluba lomio inventar upravo ovog predsjedavajućeg stola za koji će glasovima aktuelne parlamentarne većine za relativno kratak period sjesti i za kojim će predsjedavati. Čovjeka koji će se relativno skoro naći ponovo na optuženičkoj klupi s obzirom da je prvostepeno optužen za terorizam, odnosno optužen za terorizam u pokušaju, ukinuta je ta presuda i nazire se uskoro njen nastavak. Ali nije meni problem gospodin Andija Mandić, jer je njegova politika do današnjeg dana bila prilično konzistentna, problem su mi ljudi iz nove parlamentarne većine koji kažu, recimo,

sledeće. Radi se o jednom poslaniku Pokreta Evropa sad koji će, bože zdravlja, kako vi to volite da kažete, uskoro biti ministar. Koji kaže, takav je stav i oni su nam negdje i otvoreno rekli misleći na međunarodnu zajednicu - ako ti ljudi budu u Vladi imaćete status kvo po pitanju napredovanja, poglavlja nećete moći zatvoriti, evropske fondove nećete moći da koristite, iz IPARD-a za poljoprivredu nećete moći da povučete nijedan euro, pogotovo ako bude ministar Za budućnost Crne Gore, i doći ćete na nivo Turske koja je vječiti kandidat. Kamo sreće da smo mi na nivou Turske, juče smo mogli da vidimo kako Tuska slavi 100 godina postojanja, za razliku od tužne Crne Gore će 40 ili 50% ne slavi Dan nezavisnosti i će predstavnici...(Upadica)

Evo ako ćete mi pružiti ruku, pružali ste do sada ruke dva minuta da kažem, ne vidim da je nešto strašno. Ja znam da vi više volite vašare i da se tamo bolje snalazite, ali ako mogu još dva minuta da završim. Vvjerujem da gospodin Radunović broji, požuriću.

Činjenica takođe da će se proruski političar naći na mjestu drugog čovjeka države, da će samim tim biti član Savjeta za bezbjednost i odbranu dodatno će svakako urušiti kredibilitet Crne Gore kao NATO članice. Imajući u vidu i koliko je situacija u regionu napeta, a da tome najbolje svjedoče skorašnje izjave Milorada Dodika, poslanika iz Bosne i Hercegovine koji tamo predstavlja Srpski narod, i te kako me zabrinjava kada će na čelo Parlamenta Crne Gore doći neko poput gospodina Mandića, ko baštini istu ideološku maticu.

Na kraju ću završiti sa dva citata gospodina Mandića o onima kojima će ga danas izabrati. Tako on za RTS krajem avgusta ove godine kaže: "Spajiću se više dopada iskrenost poraženih 30. avgusta, nego iskrenost onih koji su demokratski pobijedili kriminalni režim Mila Đukanovića. Njemu je izgleda bliža iskrenost onih koji su jurišali na crkvu i pravoslavlje, koji su glasali iskreno da crkva bude državna, a ne božja, iskreno bili protiv Temelnog ugovora i to nazivali najvećom izdajom, koji su nasiljem pokušavali da spriječe hirotisanje mitropolita Joanikija", mada protiv potpisivanja Temelnog ugovora bili su Spajić, DPS i Bošnjačka stranka. Poslednji citat, gdje gospodin Mandić za Republiku kaže: "Ako mu zafali poslanika, Spajić će se potpuno okrenuti DPS-u". Danas, imamo pomirljive tonove, danas imamo potpuno drugačiju retoriku i meni samo ostaje na kraju da zaključim - nijesu više ni četničke vojvode što su nekad bile.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:21:19)

Nema više diskutacija.

Imali li neko da se javlja za riječ, a da ima pravo?

Gospodin Mandić.

ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 17:21:35)

Da se zahvalim svim onim ljudima koji su danas diskutovali. Čuli smo, ovo je jedna, ne jedna nego najduža rasprava o nekom predsjedničkom kandidatu i ovoliko uvreda. Ja se ne sjećam da je u ovom parlamentu sasuto bilo kojem pojedincu, a ne poslaniku koji najviše iskustva ima od svih vas koji ste se ovdje okupili. To neka služi svakome na čast. Misija moja ako dobijem podršku parlamentarne većine, biće tajno glasanje, misija moja je da pomirim Crnu Goru. Ja ću se tako ponašati, a vi, kolege koji ste se opredijelili za neku drugu varijantu i mislite da sa tom retorikom možete da pobijedite Novaka Adžića i njegovu stranku, grdno ste se prevarili, amateri ste vi.

Još jednu stvar da vam kažem. Mi smo se borili ovdje sa osnivačima vaše stranke, sa jednom generacijom, Milom Đukanovićem, Duškom Markovićem, onih ljudi koji su dugo vodili ovu zemlju, nikada se njima ne bi desilo ovo što ste vi danas uradili, ali to je vaš izbor, opredijelili ste se za tu varijantu. Ja vam se zahvaljujem na onome što ste rekli, ali budućnost Crne Gore treba da bude imperativ i vama i meni i svima nama. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:23:06)

Hvala, gospodine Mandiću.

Da li predstavnik predlagača želi riječ?

Hvala.

Konstatujem da je pretres završen i dajem pauzu od dva minuta da se pripremi tehnika za glasanje.

MIODRAG LEKIĆ:

Počinjemo sa radom.

Gospodine Živkoviću, samo 30 sekundi. Imali ste vremena do sada.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (30.10.23 17:31:45)

Evo, završava se i ovaj radni dan, odnosno završava se rasprava o izboru predsjednika Skupštine Crne Gore. Što se tiče kluba Demokratske partije socijalista, mi nećemo učestvovati u ovom glasanju, ostavljamo vas same da učestvujete u ovom crnom danu za demokratiju Crne Gore. Učestvujte, bilo je ovih situacija i nakon 30. avgusta 2020. godine, podsjetiću, i tada sam rekao ne reda radi da će ta vlada trajati ne duže koliko snijeg u Podgorici. Ova će možda trajati i kraće. Razumijem osmjehe na licima, razumijem sve, tako je bilo i tada, tako će biti i drugačije nakon pada ove vlasti. Euforiju razumijem, srećno vam bilo, a ova crna traka neka ostane kao znak za ono što je crni dan demokratije u Crnoj Gori. Joć jednom, srećno vam bilo.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:32:42)

Hvala.

Uvažene kolege, generalni sekretar Skupštine sa službom Skupštine je pripremio uslove za tajno glasanje, glasačke listiće i glasačku kutiju, pa su se stekli uslovi da pristupimo glasanju.

Molim generalnog sekretara da izvrši prozivku poslanika i uruči im glasačke listiće.

Izvolite, generalni sekretaru.

ALEKSANDAR KLARIĆ (30.10.23 17:33:22)

Poslanik Miloško Spajić, poslanik Filip Ivanović, poslanica Maida Gorčević, poslanik Andrej Milović, poslanica Anđela Jakšić Stojanović, poslanik Boris Pejović, poslanik Vaslije Čarapić, poslanik Srđan Pavićević, poslanik Vladimir Dobričanin, poslanik Seid Hodžić, poslanica Jelena Nedović, poslanik Filip Radulović, poslanik Mirko Đukić, poslanica Naida Nišić, poslanik Vojislav Šimun, poslanik Uglješa Urošević, poslanik Dražen Petrić, poslanica Radinka Ćinćur, poslanik Jovan Subotić, poslanik Miodrag Laković, poslanik Miloš Pižurica, poslanica Jevrosima Pejović, poslanik Darko Dragović, poslanik Dane Marković, poslanik Danijel Živković, poslanik Nikola Janović, poslanik Nermin Abdić, poslanica Drita Lola, poslanik Boris Mugoša, poslanik Dušan Raičević, poslanik Oskar Huter, poslanica Aleksandra Vuković Kuč, poslanik Ivan

Vuković, poslanik Jevto Eraković, poslanik Abaz Dizdarević, poslanica Sonja Milatović, poslanik Branislav Nenezić, poslanik Mehmet Zdenka, poslanik Nikola Milović, poslanica Zoja Bojanić Lalović, poslanik Andrija Nikolić, poslanik Nikola Rakočević, poslanik Mihailo Anđušić, poslanica Aleksandra Despotović, poslanik Nikola Zirojević, poslanik Milan Knežević, poslanik Andrija Mandić, poslanica Simonida Kordić, poslanica Maja Vukićević, poslanik Slaven Radunović, poslanik Milun Zogović, poslanik Milan Lekić, poslanik Vladislav Bojović, poslanica Jelena Božović, poslanik Jovan-Jole Vučurović, poslanik Dejan Đurović, poslanik Vaso Obradović, poslanica Bojana Pićan, poslanik Aleksa Bečić, poslanik Dritan Abazović, poslanik Momo Koprivica, poslanica Zdenka Popović, poslanik Miloš Konatar, poslanik Boris Bogdanović, poslanik Dragan Krapović, poslanica Ana Novaković Đurović, poslanik Vladimir Martinović, poslanik Filip Adžić, poslanica Anđela Vojinović, poslanik Ervin Ibrahimović, poslanik Amer Smailović, poslanica Kenana Strujić Harbić, poslanik Damir Gutić, poslanik Admir Adrović, poslanik Mirsad Nurković, poslanik Vladimir Joković, poslanik Dragoslav Šćekić, poslanik Nik Đeljošalj, poslanik Nikola Camaj, poslanik Adrijan Vuksanović, poslanik Fatmir Đeka.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:41:13)

Uvažene kolege,

Sada ćemo napraviti pauzu kako bi se utvrdili rezultati glasanja i da komisija za glasanje sačini kratak izvještaj o rezultatima tajnog glasanja.

Dajem pauzu od deset minuta.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:50:55)

Uvažene kolege, nastavljamo s radom.

Dozvolite da saopštim rezultate glasanja.

Komisija za glasanje sačinila je kratak izvještaj o rezultatima tajnog glasanja, pa dozvolite da saopštim rezultate glasanja.

Uručeno je 49 glasačkih listića, a u glasačkoj kutiji nađeno je 49 važećih glasačkih listića. Važećih glasačkih listića ima 49, nevažećih nema. Da se predloženi kandidat Andrija Mandić izabere za predsjednika Skupštine glasalo je za 49 poslanika, protiv nije bilo.

Saglasno rezultatima glasanja, konstatujem da je predlog usvojen i za predsjednika Skupštine je izabran Andrija Mandić.

Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 17:52:21)

Zaklinjem se da ću dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 17:53:03)

Izvolite, predsjedniče.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 17:53:06)

Dame i gospodo, ovo što želim danas reći nije klasični politički govor, iako bi trebalo da bude. Ne uzimajući u obzir da imam najviše poslaničkog iskustva, jer sam osam puta biran za poslanika Skupštine Crne Gore, smatram da sam dužan da naše političke nesporazume i poglede na budućnost ove zemlje sagledam i sa drugačijeg stanovišta od onog koje je nekako uniformno spakovano u našem svakodnevnom političkom životu. Naš politički život mora da teži pravdi i istini i odustane od dosadašnje prakse po kojoj je sve dozvoljeno ako donosi neku korist.

Dame i gospodo, svima nama je potrebno da činimo dobra djela, a ne samo da izgovaramo prazne i varljive fraze. Stoga želim reći samo nekoliko riječi kao čovjek iz naroda, običnog, zabrinutog, željnog mira i boljeg života. Prosto želim da vam kažem da ono u šta danas, poslije toliko godina bavljenja politikom, iskreno vjerujem i čemu s ovog visokog mjesta želim da služim je samo jedno - pomirenje i samo pomirenje. Ono je izuzetno važno jer vidimo da je svijet i cijelo čovječanstvo na ivici velikog oružanog sukoba i upravo zbog toga moramo da budemo ujedinjeni, pomireni i složni. Dugo sam na sopstvenom iskustvu učio da put do uspjeha ne vodi nikada samo jednom stazom, mojom stazom, i da sam najčešće griješio kada sam vjerovao kako sam samo ja u pravu. Trebalo je vremena da razumijem, iako sam nalazio hiljade istorijskih i drugih argumenata da potkrijepim ispravnost vlastitog stava, da je opasno slušati samo sebe jer tada čovjek zna da ogluvi za druge glasove i misli. Zato, otvorimo sebe drugima kako bi nas razumjeli i saslušajmo druge da

bismo shvatili njihove potrebe i njihove želje. Na taj način će se najbolje pokazati zrelost Crne Gore, a ne po principu ko je većina, a ko manjina. Upravo zbog toga, prije svake odluke treba čuti sve, izabrati najbolje i najostvarivije. Moramo se naučiti da je sve u životu prolazno, da su jedni dugo bili na vrhu, da su sada došli drugi, a treći čekaju da tamo stignu. Sve je to demokratija koja je u interesu naroda i tu je da pokaže da niko nije važniji od naroda i njegove zemlje koja ne živi da nekog smijeni, već da izabere onog koji će biti bolji i koji će bolje služiti njenim interesima. Zato nam treba stalni dijalog s jasnom željom svih učesnika da se on završi dogovorom, a ne diobama. Došlo je vrijeme da samo narod bira i izabere one kojima vjeruje. Da bismo to mogli da postignemo moramo početi da vjerujemo jedni drugima. Često se ovih dana ističu nalazi ispitivanja javnog mnjenja kako ljudi najmanje vjeruju političarima, a nemaju mnogo povjerenja ni u druge profesije i institucije. Svakako da je to veliki problem, ali je meni palo u oči što ta ispitivanja takođe potvrđuju da ljudi danas ne vjeruju nikome. Ne vjeruju drugim, običnim ljudima, ali se o tome ne govori. Zato danas želim da otvorim taj problem i postavim pitanje svakom građaninu Crne Gore zašto smo mi izgubili vjeru jedni u druge i kada se to desilo. Izgubila se vjera u drugog čovjeka nezavisno od njegove profesije i zanimanja čak i unutar mnogih porodica koje su nekada bile najveća svetinja i osnova svakog pojedinca u Crnoj Gori, povjerenje jednih u druge je izgubljeno.

To je ona druga stvar koju želim da naglasim i za koju želim da se snažno založim, da otpočnemo proces vraćanja povjerenja u ljude, a ne da živimo na sumnjičenju i navodnoj krivici drugog. Samo onaj koji prihvati da nije bezgrešan oprostiće grešku drugome. Bezgrešnih nema. Nije kukavičluk oprostiti bližnjem svom. Zapravo to je hrabrost veća od druge hrabrosti. Sebičnost, pohlepa i kriminal kao logičan nastavak tako pogrešno nametnutog sistema dugo su ovu zemlju vukli unazad, a samo vjera, pomirenje, poštenje, sloga i pravda mogu da je povedu naprijed. Onaj ko je za pomirenje i slogu želi da čuje drugoga i pokuša da uvaži i prihvati svaki dobar predlog jer na taj način gradi nove odnose u Crnoj Gori. Tupeći oštrice naših razlika radimo za dobro svih u Crnoj Gori. Zato je naša većina donijela odluku o popisu. Ta odluka ne znači da se popis neće održati, već da će biti održan u atmosferi sloge i dogovora. Popis će početi 30. novembra i u narednim danima će biti obezbijeđene sve one dodatne mjere zaštite koje će omogućiti njegovu bolju kontrolu i obezbijediti da svaki građanin može imati lični uvid u podatke Monstata koji se odnose na njega. Ovaj dom ima najveću vlast i najveću odgovornost u državi Crnoj Gori.

Vi ste, dame i gospodo, narodni predstavnici jer su građani vlastitom voljom svoju suverenost za period od četiri godine predali poslanicima u ruke i očekuju da ih na valjan i čestit način zastupamo. Skupština je u svakoj demokratskoj državi majka svih vlasti. Sve druge vlasti su izvedene iz ovog doma. Mi ih biramo, mi ih kontrolišemo i mi za njihov rad, u konačnom, odgovaramo onima koji su nas birali. To ne znači da treba da se međusobno nadgornjavamo s drugim granama vlasti, izvršnom i sudskom, ali da se međusobno ograničavamo to svakako. Od obnavljanja višepartijskog sistema mnogo se toga uradilo. Mislim da je Skupština u kontinuitetu jednog tridesetogodišnjeg režima uspjela da napravi važne iskorake uzimajući u ozbir sve nedostatke koji su bili uslovljeni tom činjenicom. Da bi uloga Skupštine mogla da bude unaprijeđena i dostigne nivo i ulogu koju imaju parlamenti u demokratskim državama, potrebno je bilo otvoriti proces smjenjivosti vlasti, što se desilo 30. avgusta 2020. godine.

Danas, kolege poslanici, sve zavisi od nas, a mi ćemo pokazati koliko možemo zajednički da uradimo za dobro svih građana Crne Gore. Trudiću se da budemo uspješni, ali dobro očekivanje i rezultat ne zavisi od jednog poslanika nego od svih narodnih predstavnika. Naša je dužnost da donesemo zakone koje narod traži, a Crnoj Gori trebaju. Vlada će predlagati zakone kojima će obezbijediti alat za vođenje unutrašnje i međunarodne politike zemlje, ali će i poslanici imati zakonsku inicijativu kako to propisuje Ustav. Ovo treba da postane dom argumentovanih riječi. Živjeti s razlikama nije dužnost, već prirodno stanje slobodnog društva, ali poštovati razlike i drugoga kao sebe to je moralni zakon čovječnosti i vladavine ljudskosti za koju ću se svim srcem boriti.

Dugo je Crna Gora čekala vrijeme da ima ovako jaku demokratsku većinu. Mi smo danas pokazali da je tropetinska većina ovog parlamenta glasala za jednu ideju i jednu osobu i ne sumnjam da možemo da se držimo najmanje te većine. Čvrsto vjerujem i uradiću sve što je u nadležnosti predsjednika Skupštine da uskoro izaberemo vrhovnog državnog tužioca, sudije Ustavnog suda i nedostajuće članove Sudskog savjeta. To nije samo ona važna obaveza na ubrzanju puta evropskih integracija Crne Gore nego naša dužnost i odgovornost prema građanima.

Što se tiče pravosuđa, ono po povjerenju dijeli sudbinu drugih državnih ustanova. Čak su zbog njegove važne uloge u društvu ljudi posebno strogi kada su u pitanju njihove greške i propusti. Ljudska potreba da nekim izabranim pojedincima da božansku moć kojom odlučuju o slobodi drugih ljudi, da kroz primjenu zakona odlučuju o tome da li neko treba da bude na slobodi ili u zatvoru nikada ne smije biti



zloupotrijebljena. Kada neko zatraži pravdu na sudu on mora da je dobije i ne smije na nju dugo da čeka. Svima će biti omogućeno sve što im je neophodno da rade svoj posao ispravno, po zakonu i bez odlaganja, jer zakašnjela pravda je velika nepravda. Ne može biti u pravosuđu i na drugim mjestima odlučivanja prostora za pojedince poput onih koji su služili samo jakima, a kažnjavali nejake, jer zakon mora biti iznad svih, i velikih i malih.

Treba slaviti veliku prošlost Crne Gore, ali naša dužnost, dužnost naše generacije je da učinimo izvjesnijom i srećnijom našu budućnost. To nećemo moći ako se zarobimo u svijetu pobjednika i poraženih, gospodara i podanika, silnih i nemoćnih. Ovo vrijeme traži da ne zaboravimo ko smo, ali i da ne propustimo priliku da učinimo ono što moramo. Naš cilj nije da idemo nazad, nego naprijed, da svakog dana vidimo sve više ljudi koji imaju nadu i osmijeh, ljude koje politika ne dijeli već ujedinjuje u onome što im je zajedničko. U sebi vidim svoj iskreni zadatak kao jedan od vas i vidim smisao ovog izbora i težinu svoje odgovornosti.

Na samom kraju, želim da znate da kao čovjek koji je srpske nacionalnosti, koji vjeruje u boga, koji svojom vjerom, precima i potomcima pripada srpskoj pravoslavnoj crkvi, koji govori srpskim jezikom i piše ćirilicom, nijesam stranac u ovoj zemlji koja je moja i svih mojih koji su živjeli po ovom kamenu i dijelili sudbinu naše teške istorije, baš kao što je i vaša, svih vas različitih po vjeri, nacionalnom osjećanju i drugoj pripadnosti. Mi nijesmo i ne smijemo biti stranci jedni drugima, jer mi smo braća po zemlji u kojoj živimo i koja nas okuplja i ne vidim ništa važnije od toga nego da ovaj narodni dom učinimo pravim domom naroda. Kako radio, tako mi bog pomogao. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI MILAN LEKIĆ (30.10.23 18:05:03)

Uvažene kolege poslanici, imam veliku čast i ova pozicija predsjedavajućeg odobrava mi na neki način da iskoristim priliku da u svoje lično ime i u ime svih poslanika ovog doma čestitam našem predsjedniku Andriji Mandiću na izboru za predsjednika Skupštine.

Nećete mi zamjeriti ako budem malo ličan, Andrija Mandić nije samo predsjednik stranke kojoj ja pripadam, Andrija Mandić je dugogodišnji moj prijatelj, slobodno mogu da kažem tridesetogodišnji prijatelj. Lični sam svjedok bezrezervne borbe Andrije Mandića kad je u pitanju sloboda, kad je u pitanju pravda, kad je u pitanju istina. Odlično znam koliko je Andrija Mandić uložio sebe u borbu za slobodu, koliko je uložio sebe da bismo

dobili ono što jeste koliko-toliko demokratizovano društvo. Andrija Mandić i njegova porodica prošli su kroz veliku teškoću, kroz velike probleme, peripetije, bilo je tu spletkarenja, bilo je lažnih optužbi, zavjera raznih, ali Andrija Mandić nikad se nije pokolebao, uvijek nam je govorio da nema nazad, nema predaje, idemo naprijed, idemo do pobjede. Evo konačno je Andrija Mandić došao do pobjede, ali ovo je samo jedna mala kruna njegove borbe.

Možemo danas slobodno reći da je izbor Andrije Mandića na ovo mjesto za predsjednika naše skupštine je istorijski čin. Zašto je istorijski? Istorijski je zato što u istoriji višestranačja na ovo mjesto nije biran nikad Srbin. Šta to znači? To znači da se srpski narod na neki način borio i izborio i znači da ubuduće neće biti diskriminacije srpskog naroda u Crnoj Gori.

Na drugoj strani imamo nažalost dokaz da je taj čin bio na neki način dokaz da je bilo diskriminacije prema srpskom narodu i da su Srbi u Crnoj Gori bili decenijama drugorazredni. Međutim, nadam se da će dolaskom Andrije Mandića na ovu poziciju ovaj dom biti mnogo biti značajniji, da će biti dostojanstveniji, da neće biti diskriminacije ni po jednoj osnovi. Nadam se da će Crna Gora ući u jednu totalno drugačiju fazu. Koja je to faza? To je faza iskrene, otvorene, žešće borbe protiv kriminala, žešće borbe protiv korupcije i naravno ući će u fazu pomirenja.

Andrija, budi ono što si bio u našoj stranci, budi ono što si bio dok si sjedio u ovim opozicionim klupama, siguran budi ponosićemo se svi tobom. Još jednom u ime svih vas čestitam i nek ti je sa srećom, Andrija Mandiću.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 18:09:05)

Dame i gospodo,

Želim još jednom da vam se zahvalim, da vam kažem da ste mi učinili najveću čast koju sam do sada dobio u životu. Hvala vam svima koji ste glasali za mene, hvala i onima koji nijesu glasali, jer ova misija pomirenja u Crnoj Gori ne podrazumijeva samo ljude koji mogu da se okupe oko nekog sporazuma, nego podrazumijeva i one druge sa kojima treba naporno da radimo kako bi ova zemlja bila srećna.

Kolege poslanici, podsjećam da saglasno članu 31 Poslovnika Skupštine klub poslanika se po pravilu konstituiše na prvoj sjednici tako što se predsjedniku Skupštine podnosi spisak članova kluba koje potpisuje svaki član kluba, a na spisku se posebno naznačava predsjednik kluba, pa vas stoga molim da saglasno ovoj odredbi uradite

to što ranije. Mislim da je taj posao, generalni sekretare, završen, dakle imamo konstituisane klubove. Čestitam našim novim klubovima, to će nam biti važno zbog razmještaja i zbog organizacije same skupštine.

Sada dajem kratku pauzu kako bismo prešli na drugu tačku dnevnog reda - **Utvrđivanje broja potpredsjednika i izbor potpredsjednika Skupštine Crne Gore.**

Dajem kratku pauzu, ne mislim da treba da idemo, možemo se ovdje dogovoriti. Hvala.

-Pauza-

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 20:55:09)

Dame i gospodo kolege poslanici, nastavljamo sjednicu.

Obavještavam vas da su u skladu sa članom 31 Poslovnika Skupštine obrazovani sljedeći klubovi poslanika, i to:

- Klub poslanika Demokratske partije socijalista. Klub poslanika čine: Andrija Nikolić, predsjednik kluba, Danijel Živković, Nikola Janović, dr Nermin Abdić, dr Drita Lola, Dušan Raičević, Oskar Huter, Aleksandra Vuković Kuč, doc dr Ivan Vuković, dr Jevto Eraković, doc dr Abaz Dizdarević, Sonja Milatović, prof dr Nikola Milović, Zoja Bojanić Lalović, Nikola Rakočević, mr Mihailo Anđušić i prof. dr Aleksandra Despotović;

- Klub poslanika Bošnjačke stranke. Klub poslanika čine: Amir Smailović, predsjednik kluba, mr Ervin Ibrahimović, Kenana Strujić Harbić, Damir Gutić, Admir Adrović i Mirsad Nurković;

- Klub poslanika Evropa sad. Klub poslanika čine: Miodrag Laković, predsjednik kluba, Miloško Spajić, Filip Ivanović, Maida Gorčević, Andrej Milović, Anđela Jakšić Stojanović, Boris Pejović, Vasilije Čarapić, Seid Hadžić, Jelena Nedović, Filip Radulović, Mirko Đukić, Naida Nišić, Vojislav Šimun, Uglješa Urošević, Dražen Petrić, Jovan Subotić, Miloš Pižurica, Darko Dragović i Dane Marković.

- Klub poslanika Demokrata. Klub čine: Boris Bogdanović, predsjednik kluba, Aleksa Bečić, Momo Koprivica, Zdenka Popović, Dragan Krapović, Vladimir Martinović i Anđela Vojinović;

- Klub poslanika Građanskog pokreta URA. Klub poslanika čine: Miloš Konatar, predsjednik kluba, dr Dritan Abazović, Ana Novaković Đurović i Filip Adžić;

- Klub poslanika Socijaldemokrate Crne Gore. Klub poslanika čine: Boris Mugoša, predsjednik kluba, Branislav Nenezić i Nikola Zirojević;

- Klub poslanika Albanskog foruma Forum Shiptari. Klub poslanika čine: Nikola Camaj, predsjednik kluba i Nik Gjelošhaj;

- Poseban klub poslanika. Klub poslanika čine: Jevrosima Pejović, predsjednica kluba, Radinka Ćinćur i dr Vladimir Dobričanin;

- Klub poslanika Za budućnost Crne Gore, Demokratska narodna partija. Klub poslanika čine: Milan Knežević, predsjednik kluba, Maja Vukićević, Milun Zogović i Vladislav Bojović;

- Klub poslanika Za budućnost Crne Gore, Nova srpska demokratija. Klub poslanika čine: Slaven Radunović, predsjednik kluba, Andrija Mandić, Simonida Kordić, Milan Lekić, Jelena Božović, Jovan Jole Vučurović, Dejan Đurović, Vaso Obradović i Bojana Pićan;

- Klub poslanika SNP- CIVIS. Klub poslanika čine: Dragoslav Šćekić, predsjednik kluba, Vladimir Joković i dr Srđan Pavićević.

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda: **Utvrđivanje broja potpredsjednika i izbor potpredsjednika Skupštine Crne Gore.**

Podsjećam da je saglasno članu 89 stav 1 Ustava Crne Gore i članu 18 Poslovnika Skupštine propisano da Skupština ima jednog ili više potpredsjednika, a da njihov broj na predlog predsjednika Skupštine utvrđuje Skupština prilikom njihovog izbora. Najmanje jedan potpredsjednik bira se na predlog opozicije iz reda opozicije i najmanje jedan potpredsjednik bira se iz reda manje zastupljenog pola. Jedan potpredsjednik bira se iz reda poslanika manjinskih partija.

Saglasno članu 18 Poslovnika Skupštine podnio sam Predlog odluke o utvrđivanju broja potpredsjednika i predložio da Skupština ima četiri potpredsjednika. Predlog odluke ste dobili. Otvaram pretres.

Izvolite, ko želi riječ? Niko ne želi riječ. Konstatujem da je pretres završen.

Prelazimo na izjašnjavanja. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini.

Glasalo je 46 poslanika, za 46 poslanika, protiv i uzdržanih nije bilo. Objavljujem da smo usvojili Predlog odluke i utvrdili da Skupština ima četiri potpredsjednika.

Stekli su se uslovi za predlaganje kandidata za potpredsjednike. Dozvolite mi da ukratko podsjetim na postupak izbora potpredsjednika. Naime, najmanje deset poslanika može da predloži jednog ili više kandidata za potpredsjednika Skupštine, ali i najviše do broja koji se bira. Kandidata za potpredsjednika Skupštine koji se bira iz reda poslanika manjinskih partija predlažu svi poslanici manjinskih partija. Predlog kandidata za potpredsjednika Skupštine podnosi se predsjedniku Skupštine u pisanoj formi, a sadrži ime i prezime kandidata, kratku

biografiju, stranačku pripadnost, obrazloženje i ime i prezime predstavnika predlagača. O predlozima kandidata otvara se pretres.

Poštovane kolege, dobili smo predloge za potpredsjednike Skupštine. Predložena su dva kandidata iz parlamentarne većine i to:

- Boris Pejović, Pokret Evropa sad i
- Zdenka Popović, Demokratska Crna Gora.

Predlozi su vam dostavljeni i sada bih želio da otvorim pretres vezano za te predloge.

Da li predstavnici predlagača žele da obrazlože predloge?

Izvolite, gospodine Ivanoviću.

FILIP IVANOVIĆ (30.10.23 21:01:53)

Poštovani predsjedniče Skupštine Crne Gore, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Zadovoljstvo mi je da u ime Kluba poslanika Pokreta Evropa sad predložim za potpredsjednika Skupštine gospodina Borisa Pejovića. Ukratko ću pročitati njegovu biografiju:

Boris Pejović rođen je 19. avgusta 1988. godine u Podgorici gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je 2011. godine na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore u Podgorici. Polaznik je brojnih domaćih i međunarodnih seminara, konferencija i okruglih stolova. Dva puta je biran za odbornika u Skupštini Glavnog grada na lokalnim izborima 2014. i 2022. godine. Od jula 2017. do decembra 2021. godine živio je i radio u Sjedinjenim Američkim Državama. Od decembra 2021. do aprila 2022. godine pokrivaio je poziciju savjetnika predsjednika Vlade Crne Gore za unutrašnju politiku. Na Prvom kongresu Pokreta Evropa sad izabran je za člana predsjedništva i generalnog sekretara Pokreta Evropa sad.

Da sam htio da ispoštujem zahtjev uvaženoga kolege Pejovića, ja bih ovim završio svoje izlaganje, ali on će, nadam se, shvatiti da ja to ne mogu da učinim i da moram reći još koju riječ o njemu. Prva stvar koja mi pada na pamet samim tim što sam rekao u prethodnoj rečenici jeste da se radi o osobi izuzetne skromnosti koja u današnje vrijeme krase rijetke ljude. Takođe, gospodin Pejović je osoba visokih moralnih kriterijuma i načela, osoba koja posjeduje jednu izuzetnu empatičnost koja takođe opet krase rijetki broj ljudi u naše doba. To je osoba koja je takođe obdarena izuzetnim i pronicljivim političkim umom, sposobnošću za strateško planiranje, sposobnošću za političko prognoziranje i jedan je od onih ljudi koji su dali ključni doprinos u svim dosadašnjim uspjesima

Pokreta Evropa sad. Ja sam siguran da ukoliko gospodin Pejović bude izabran, a nemam razloga da sumnjam da će biti izabran, da će Skupština dobiti jednog izuzetno aktivnog, dobrog, poštenog potpredsjednika Skupštine, da će predsjednik Skupštine u njemu imati dostojnu zamjenu i prvog saradnika i sasvim sam siguran da će svi poslanici u ovom sazivu Skupštine Crne Gore znati da cijene i ljudske i profesionalne kvalitete gospodina Pejovića. Stoga, pozivam vas da glasamo za gospodina Borisa Pejovića za potpredsjednika Skupštine. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 21:04:53)

Hvala vam, gospodine Ivanoviću.

Sada gospođa Anđela Vojinović - predlog za gospođu Zdenku Popović.

Izvolite, gospođo.

ANĐELA VOJINOVIĆ (30.10.23 21:05:05)

Poštovani predsjedniče Skupštine Crne Gore, uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Dozvolite mi na samom početku da u skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore obrazložim predlog za izbor gospođe Zdenke Popović za potpredsjednicu Skupštine Crne Gore.

Zdenka Popović rođena je 1961. godine u Postojni, u Republici Sloveniji, diplomirala je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici 1985. godine, učesnica je mnogih seminara, radionica iz oblasti menadžmenta, finansija, investicija i unutrašnje kontrole u javnom sektoru kao i onih iz oblasti rodne ravnopravnosti. Završila je školu demokratskog rukovođenja, dobitnica je zahvalnice za doprinos u realizaciji programa građanskog obrazovanja u organizaciji Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici. Duži niz godina djeluje na političkoj sceni Crne Gore pokrivajući značajne javne funkcije. U dva mandata od 2010. do 2014. godine i od 2014. do 2018. godine bila je odbornica u Skupštini Glavnog grada Podgorice. Na lokalnim izborima održanim oktobra prošle godine takođe je izabrana za odbornicu Skupštine Glavnog grada. Poslanica je poslednja tri saziva Skupštine Crne Gore, jedna je od osnivača i potpredsjednica Demokratske Crne Gore od 2015. godine. Aktivno je učestvovala u političkom životu kako u postupku predlaganja zakona,

učešća na javnim raspravama, radu u više skupštinskih odbora tako i u raspravi na plenumu.

Meni čini posebno zadovoljstvo da kao poslanica kluba Demokrata imam priliku da gospođu Popović, izvanrednu ženu i dugogodišnju poslanicu i odbornicu Skupštine Glavnog grada koja je svojim političkim djelovanjem zavrijedila povjerenje i poštovanje i građanki i građana Podgorice i cijele Crne Gore, predložim za potpredsjednicu Skupštine Crne Gore. Vjerujem da će joj dugogodišnje parlamentarno iskustvo biti od izuzetnog značaja i koristi za obavljanje funkcije na koju se predlaže. Poslanica Popović je sve vrijeme svoje političke karijere bila i ostala žena dijaloga i jedna od najomiljenijih poslanica i mislim da to niko ne može osporiti, a moram iskoristiti priliku da napomenem da uprkos zadovoljstvu što imam tu čast da predložim poslanicu Popović za potpredsjednicu Skupštine Crne Gore, nosim u sebi izvjesnu žal, jer danas predlažem potpredsjednicu iz reda manje zastupljenog pola, onako kako to piše i u Poslovniku Skupštine Crne Gore, iako žene čine većinu stanovništva u Crnoj Gori. Zbog čega i kako dozvoljavamo da nam većina stanovništva bude nedovoljno zastupljena u Skupštini po ko zna koji saziv za redom to je pitanje za sve nas, za duboko promišljanje i odlučnu akciju da se takvim obrascima djelanja suprotstavi. U društvu u kojem i dalje dominira muški princip i koje je i dalje nesklono da ženu doživi jedino kao biološki drugačiju od muškarca, ali ne po intelektualnim sposobnostima, nema sumnje da će u narednom periodu biti neophodno isticati i ukazivati na ono što su svi stranci koji su dolazili u Crnu Goru u XVIII, XIX i XX vijeku zaključili, a to je ključna uloga žene u očuvanju i održanju crnogorske zajednice i države, a zar ima boljeg mjesta za to od Skupštine.

Naša skupština mora odražavati inkluzivnost i raznolikost Crne Gore, ako znamo da izgradnja demokratskog društva nije moguća ukoliko je iz procesa odlučivanja sistemski odsutna ili nezastupljena bilo koja društvena grupa, a posebno ona brojčano veća. Sigurna sam da će poslanica Popović svojim primjerom kao dosadašnja kopredsjednica Ženskog kluba zajedničkim aktivnostima sa koleginicama poslanicama utirati put i podsticati i olakšavati budući rad ženama u svim sferama društvenog života Crne Gore, a ne samo u politici. Da će dostojanstveno, principijelno sa svojom ozbiljnošću, profesionalnom doslednošću i posvećenošću struci i nacionalnom interesu obavljati funkciju potpredsjednice Skupštine na ponos svih nas poslanica i poslanika, ali i svih građana Crne Gore. Da će afirmisati potrebu uvažavanja međusobnog poštovanja svih poslanika u Skupštini, da će štiti i promovisati demokratski dijalog i snažno doprinositi da se suštinski afirmiše ustavna pozicija Skupštine Crne Gore kao najvišeg

zakonodavnog i predstavničkog tijela svih građana. Molim Skupštinu da ovaj predlog razmotri i usvoji.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 21:09:50)

Otvaram raspravu.

Ko želi riječ?

Poslanik Smailović. Izvolite, gospodine.

AMER SMAILOVIĆ (30.10.23 21:10:04)

Zahvaljujem.

Uvažena Skupštino, uvažene kolegice i kolege, poštovane građanke i građani,

Kao što smo čuli, Skupština bira svoje potpredsjednike i ta odluka se donosi u skladu sa odlukom koju ste izglasali i u skladu sa poslovnim mogućnostima koje Poslovnik Skupštine Crne Gore daje i uobičajeno praksa je da se izaberu svi potpredsjednici koji budu predloženi. Praksa je da se potpredsjednici biraju iz reda opozicije, vlasti, takođe iz reda manje zastupljenog pola, takođe i predstavnici manje brojnih naroda mogu da iskoriste tu poslovničku mogućnost i predlože svog kandidata. Stoga Bošnjačka stranka će podržati predloge za potpredsjednike Skupštine, želimo na taj način da doprinesemo jačanju demokratskih principa u ovom domu. Vjerujem da će i kod ostalih prijedloga Skupština imati razumijevanja i izabrati rukovodstvo Skupštine, jer Skupština mora bez obzira na sve funkcionisati prije svega zbog građana, ne zbog partija i to je i intencija Bošnjačke stranke, da podržimo ove prijedloge upravo iz tog razloga.

Što se tiče samih kandidata, očekujem prije svega od uvažene kolegice Popović da zbog svog iskustva i zbog parlamentarnog iskustva doprinese razvoju parlamentarnog dijaloga u Crnoj Gori koji je i te kako potreban. Isto očekivanje imam i od kolege Pejovića.

Znam da neće biti lako zbog cjelokupne političke situacije i žao mi je što su partije koje su predložile ove kandidate donijele odluku koja je u suprotnosti sa odlukom Bošnjačke stranke, prije svega oko izbora vlade i rukovodstva Skupštine. Znamo da u tom smislu to neće ići baš lako i vjerujem da će imati dosta posla jer pred Crnom Gorom su zaista veliki i brojni izazovi. Ali kao što rekoh, zbog svega navedenog, zbog našeg



doprinosa u cjelokupnom procesu demokratizacije ovog doma, mi ćemo podržati ove prijedloge. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 21:12:36)

Hvala.

Da li još neko želi riječ? Ne želi.

Da li predstavnici predlagača žele dati završnu riječ? Ne.

Konstatujem da je pretres završen.

Prelazimo na izjašnjavanje.

Saglasno članu 20 Poslovnika Skupštine izbor potpredsjednika Skupštine vrši se tajnim glasanjem na način što poslanik zaokružuje redni broj ispred imena kandidata za koga glasa i to samo za onoliko kandidata koliko se bira za potpredsjednika iz reda parlamentarne većine, reda opozicije i reda poslanika manjinskih partija. Napominjem da možete glasati za oba predložena kandidata parlamentarne većine. Za potpredsjednika Skupštine izabran je kandidat za koga je glasala većina prisutnih poslanika. Saglasno članu 21 Poslovnika Skupštine, sačinio sam listu kandidata po azbučnom redu prezimena kandidata sa naznakom čiji su kandidati, i to Boris Pejović kandidat parlamentarne većine i Zdenka Popović kandidatkinja parlamentarne većine. Generalni sekretar Skupštine sa službom Skupštine je pripremio uslove za tajno glasanje, glasačke listiće i glasačku kutiju. Po završenom glasanju komisija za glasanje pristupa utvrđivanju rezultata glasanja i sačinjava kratak izvještaj o rezultatima glasanja.

Stekli su se uslovi da pristupimo glasanju.

Molim generalnog sekretara da izvrši prozivku poslanika i uruči im glasački listić. Nakon glasanja određujem pauzu da bismo utvrdili rezultate glasanja.

Izvolite, generalni sekretare.

ALEKSANDAR KLARIĆ (30.10.23 21:14:16)

Poslanik Milojko Spajić, poslanik Filip Ivanović, poslanica Maida Gorčević, poslanik Andrej Milović, poslanica Anđela Jakšić Stojanović, poslanik Boris Pejović, poslanik Vaslije Čarapić, poslanik Srđan Pavićević, poslanik Vladimir Dobričanin, poslanik Seid Hodžić, poslanica Jelena Nedović, poslanik Filip Radulović, poslanik Mirko Đukić, poslanica Naida Nišić, poslanik Vojislav Šimun, poslanik Uglješa Urošević, poslanik

Dražen Petrić, poslanica Radinka Ćinćur, poslanik Jovan Subotić, poslanik Miodrag Laković, poslanik Miloš Pižurica, poslanica Jevrosima Pejović, poslanik Darko Dragović, poslanik Dane Marković, poslanik Danijel Živković, poslanik Nikola Janović, poslanik Nermin Abdić, poslanica Drita Lola, poslanik Boris Mugoša, poslanik Dušan Raičević, poslanik Oskar Huter, poslanica Aleksandra Vuković Kuč, poslanik Ivan Vuković, poslanik Jevto Eraković, poslanik Abaz Dizdarević, poslanica Sonja Milatović, poslanik Branislav Nenezić, poslanik Mehmet Zdenka, poslanik Nikola Milović, poslanica Zoja Bojanić Lalović, poslanik Andrija Nikolić, poslanik Nikola Rakočević, poslanik Mihailo Anđušić, poslanica Aleksandra Despotović, poslanik Nikola Zirojević, poslanik Milan Knežević, poslanik Andrija Mandić, poslanica Simonida Kordić, poslanica Maja Vukićević, poslanik Slaven Radunović, poslanik Milun Zogović, poslanik Milan Lekić, poslanik Vladislav Bojović, poslanica Jelena Božović, poslanik Jovan-Jole Vučurović, poslanik Dejan Đurović, poslanik Vaso Obradović, poslanica Bojana Pićan, poslanik, Aleksa Bečić, poslanik Dritan Abazović, poslanik Momo Koprivica, poslanica Zdenka Popović, poslanik Miloš Konatar, poslanik Boris Bogdanović, poslanik Dragan Krapović, poslanica Ana Novaković Đurović, poslanik Vladimir Martinović, poslanik Filip Adžić, poslanica Anđela Vojinović, poslanik Ervin Ibrahimović, poslanik Amer Smailović, poslanica Kenana Strujić Harbić, poslanik Damir Gutić, poslanik Admir Adrović, poslanik Mirsad Nurković, poslanik Vladimir Joković, poslanik Dragoslav Šćekić, poslanik Nik Đeljošaj, poslanik Nikola Camaj, poslanik Adrijan Vuksanović, poslanik Fatmir Đeka.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 21:22:13)

Dajem kratku pauzu dok ne prebrojimo glasačke listiće i sačinimo kratkan izvještaj. Hvala.

Budite svi na svojim mjestima. Ovo će vrlo brzo biti završeno.

-Pauza-

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 21:29:23)

Uvažene kolege, zauzmite svoja mjesta, nastavljamo rad.

Komisija za glasanje sačinila je kratak izvještaj o rezultatima tajnog glasanja, pa dozvolite da saopštim rezultate.

Uručena su 54 glasačka listića, u glasačkoj kutiji nađeno je 54 listića, to su svi listići upotrijebljeni, važećih listića ima 54, nevažećih nema. O pojedinim kandidatima glasalo je, i to: o kandidatu Borisu Pejoviću za 53 poslanika, o kandidatkinji Zdenki Popović za 54 poslanika. Saglasno rezultatima glasanja objavljujem da su predlozi usvojeni i za potpredsjednike Skupštine izabrani su: Boris Pejović i Zdenka Popović.

Ja im čestitam u svoje i u vaše ime i pozivam ih da polože zakletvu.

Pozivam prvo potpredsjednicu Skupštine Zdenku Popović da položi zakletvu.

ZDENKA POPOVIĆ (30.10.23 21:30:42)

Zaklinjem se da ću dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno.

BORIS PEJOVIĆ (30.10.23 21:31:37)

Zaklinjem se da ću dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (30.10.23 21:32:21)

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda: **Izbor predsjednika i članova Administrativnog odbora.**

Podsjećam da sam u skladu sa članom 36 stav 1 Poslovnika Skupštine podnio listu kandidata za predsjednika i članove Administrativnog odbora na osnovu predloga klubova poslanika.

Administrativni odbor ima predsjednika i 12 članova, za predsjednicu Administrativnog odbora bira se Jelena Nedović, za članove Administrativnog odbora biraju se: Vasilije Čarapić, Simonida Kordić, Zdenka Popović, Vladislav Bojović, Dragoslav Šćekić, Radinka Ćinćur, Nikola Camaj, Mihailo Anđušić, Zoja Bojanić Lalović, Kenana Strujić Harbić, Ana Novaković Đurović i Branislav Nenezić.

Listu kandidata ste dobili.

Otvaram pretres. Ko želi riječ?

Ako niko ne želi riječ, prelazimo na izjašnjavanje.

Izvolite, glasajte o listi kandidata za predsjednika i članove skupštinskih odbora, odlučuje se u cjelini javnim glasanjem većinom glasova prisutnih.

Glasalo je 49 poslanika, 49 za, pa konstatujem... Je li problem? Ako je problem, kome nije uključeno neka podigne samo, Zdenka podignite ruku samo, vi ste taj pedeseti. Ni vama ne radi.

Ponavljamo glasanje. Molim tehniku da nam omogući da ponovimo glasanje.

Nema problema sa tehnikom.

Mogu da konstatujem, glasala su 52 poslanika, svi su glasali za, pa konstatujem da je Skupština donijela odluku o izboru predsjednika i članova Administrativnog odbora.

Pošto smo izabrali Administrativni odbor, molim predsjednike i članove odbora da u što kraćem roku podnesu listu kandidata za predsjednike i članove ostalih radnih tijela kako bismo što prije ušli u redovne obaveze.

Ovim je Prva konstatativna sjednica Skupštine Crne Gore 28. saziva završena. Hvala vam.

Želim da pozovem šefove poslaničkih klubova da za 15 minuta održimo kolegijum, imamo jedan važan dogovor, to ćemo održati u sali gdje se održava kolegijum. Zamolio bih vas za 15 minuta da se nađemo tamo.